

ΧΡΥΣΑΛΛΙΣ

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ, ΚΑΛΟΤΕΧΝΙΑ, ΠΟΙΚΙΛΑ.

ΤΟΜΟΣ Δ΄. | 30 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ, 1866. | ΦΥΛΛΑΔΙΟΝ 88.

ΕΚ ΤΩΝ ΤΟΥ ΔΟΥΚΙΑΝΟΥ.

ΕΜΜΕΤΡΟΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΙΣ

Υπό Μ. ΑΝΔΡΕΑΔΟΥ ΤΟΥ ΚΥΠΡΙΟΥ.

ΖΕΥΣ καὶ ΕΡΜΗΣ.

Ξέρεις, ὦ Ἑρμῆ! τὴν κόρην τοῦ Ἰνάχου, τὴν ὀραίαν;

Ἑρμῆς.

Τὴν Ἰώ; ναί, τὴν γνωρίζω, τὴν καλὴν ἐκείνην νέαν.

Ζεὺς. Δὲν εἶν' νέα πλέον τώρα, ἀλλὰ δάμαλις, Ἑρμῆ μου.

Ἑρμῆς.

ὦ! τί πρᾶγμα παρὰ φύσιν! ἀλλὰ πῶς μετεμορφώθη;

Ζεὺς. Ἡ ζηλότοπος γυνή μου

καὶ τῆς ἀλλάξε τὸ σχῆμα' ἀλλ' ἀκόμη μίαν ἄλλην,

Ἐκτὸς τούτου, τυραννίαν ὄντος Ἰνάχου

Ἐπεινόησε μεγάλην, καὶ νύχθη τὴν ἄθλιαν

Δι' ἐκείνην τὴν ἀθλίαν

Ἐδιώριε' ἐπιστάτην ἕνα αὔπνον βουκόλον

Πολυόμμητον, τὸν Ἄργον, καὶ αἰώνια τὴν βλέπει.

Ἑρμῆς. Τί νὰ κάμω λοιπὸν πρέπει;

Ζεὺς. Νὰ καταβῆς εὐθὺς τώρα ἀπὸ τ' οὐρανοῦ τὸν θάλον

Πέταξε εἰς τὴν Νεμέαν,

Ὅπου τὴν φυλάττει ὁ Ἄργος· κύταξε εὐθὺς εἰρὲν τον,

Κι αὐτὸν μὲν θανάτωσε τον.

Πᾶρε δὲ δὴ θάλασσης εἰς τὴν Αἴγυπτον τὴν νέαν

Κάμε τοὺς τὴν θεὰν Ἴσιν,

Οἱ Αἰγύπτιοι θεὰν των θέλουσι δοῖαι τὴν γνωρίσειν

Καὶ τὸν Νείλον ἄς φουσκίων,

Καὶ ἄς πέμπῃ τοὺς ἀνέμους· κίβλους τοὺς θαλασσοπόρους,

Καὶ τοὺς Ἑλληνας ἐμπόρους

Στὸ ἔξῃς ἄς τοὺς γλυτρώνῃ.

Ἡφαιστος καὶ Ζεὺς.

Ἡφ. Νά με, πάτερ, ὅπου ἦλθα, κατὰ τὴν διαταγὴν σου.

Εἶμαι εἰς τὴν προσταγὴν σου,

Μὲ αὐτὸν τὸν πέλεκύν μου,

Κοπτερόν ὡσάν μαχαίρη·

Αἶθον κόπτω μ' ἕνα κτύπον, μὲ τὸ δυνατόν μου χέρι.

Ζεὺς.

Εἶγε, Ἡφαιστε υἱέ μου, ὅς μου μὴν στὴν κεφαλῆν μου,

Σχίσος μου τὴν εἰς δύο μέρη.

Ἡφ. Τί! νομίζεις ἐπηρεάθην; ἦ, ὦ πάτερ, μὲ πειράζεις;

Καλὲ, πές μου τὴν ἀλήθειαν γρήγορα· τί μὲ προστάζεις;

Ζεὺς.

Τὸ κρανίον μου νὰ σχίσῃς

καὶ ἀνίσως ἀπειθήσης,

πολλὰ εἶναι τὰ κηκά σου·

Κι ἄλλοτε, τὸ ἐνθυμᾶσαι, ἐπιτάθης τὸν θυμὸν μου·

Κτύπα, μὴ ἀργῆς, σοῦ λέγω, κτύπα μὲ τὰ δυνατὰ σου·

Χάθηκα ἀπὸ τοὺς πόνους, ποῦ ταρασσὺν τὸ μυαλὸν μου.

Ἡφαιστος.

Καλὲ, φέρε νοῦν, τί λέγεις; Εἰς τὸν τόπον θὰ σ' ἀφήσῃ·

Εἶν' σπαθὶ ὁ πέλεκυς μου·

Χωρὶς αἶμα, μὴ νομίζῃς ὅτι θὰ σὲ ξεγενήσῃ·

Ζεὺς. Χωρὶς φόβον, Ἡφαιστὲ μου·

Ξεύρω γὰρ τί μου συμφέρει. Δὲν βαστῶ πλέον, υἱέ μου.

Ἡφ. Τί νὰ κάμω; σὰν προσάξῃς. Νὰ, σοῦ καταβάξω μίαν·

ὦ! τί πρᾶγμα εἶναι τοῦτο; Μία νέα ὠπλισμένη

Μ' ὄλην τῆς τὴν πανοπλίαν;

Ἡ πτωχὴ ἢ κεφαλὴ σου τί ἦτο ἐγγαστρομένη !
 Δὲν θαυμάζω ἐὰν πάντα ἐδλεπό σε θυμωμένον,
 Τέτοιαν ζωογονοῦντα στὸν ἐγκέφαλον παρθένον.
 Ἐν στρατόπεδον ἀν εἶχες, καὶ δὲν πῶς εἶρες, κεφαλὴ !
 Νᾶ, πηδᾶ, καὶ πυδῆριζεις, νᾶ, ποῦ σείεις τὴν ἀσπίδα
 Ὅλη ἐνούσιασμένη, καὶ τὸ δόρυ τῆς τὸ πάλαι.
 Παρεκτός τῆς Ἀφροδίτης, τέτοιαν εὐμορφὴν δὲν εἶδα
 Ἐν βοτῆ μιᾷ ἐγίνη, βρωμαλαία καὶ ἀκμαία.
 Ἐχει γαλανὰ ὀμμάτια, πλὴν ἢ περιεσφαλαία
 Ἀπὸν πόνον τὴν στολίζει ! ὥστε πάτερ, πληρώσέ με,
 Καὶ διὰ τὰ γεννητικῆ, μὲ αὐτὴν ὑπᾶνδρουσέ με
 Ζεὺς. Εἶν' ἀδύνατον, καλέ μου, ἐπειδὴ, λέγει, θά μείνῃ
 Ἀυτὴ πάντοτε παρθένος.
 Ἄλλὰ δὲν ἐναντιοῦμαι· μένω εὐχριστημένος,
 Ἄν ἀτῆ τῆς τὸ ἐγκρίνη.
 Ἡφ. Κ' ἐγὼ τοῦτο θέλω μόνον· τὴν ἀρπάξω, μὴν σὲ μέλῃ.
 Ζεὺς. Κάμε το, ἂν ἐμπορέσης. Ξεῦρω πλὴν πῶς δὲν σὲ θέλει.

Πανόπη καὶ Γαλήνη.

Παν. Ἐχθὲς εἶδες, ὦ Γαλήνη, κάτω εἰς τὴν Θεσσαλίαν,
 Τί μας ἔκαμεν ἢ Ἐρίς, ἐπειδὴ στὴν εὐωχίαν
 Δὲν ἦτο προσκεκλημένη ;
 Γαλ. Δὲν ἀνετρέψωκα μαζί σας· ἐπειδ' ἤμην προσταγμένη
 Χθὲς ἀπὸ τὸν Ποσειδῶνα, τῶν Τριτῶνων τὸν πατέρα,
 Καὶ τὸ πέλαγος κρατοῦσα
 Χωρὶς κύμα δλημέρα.
 Πλὴν τί ἔκαμε, Πανόπη, ἂν καὶ δὲν ἦτο παροῦσα ;
 Παν. Ἐνῶ ὁ Πηλεὺς κ' ἢ Θέτις πάγησαν συνωδευμένοι
 Καὶ ἀπὸ τὴν Ἀμφιτρίτην καὶ ἀπὸ τὸν Ποσειδῶνα
 Εἰς τὸν νυμφικὸν κοιτῶνα
 Ἀυτὴ ἢ κατηρμημένη,
 Χωρὶς νᾶ τὴν διῆ κανίς μας, ἐπειδὴ τὸ πλῆθος ἔβλιν
 Ἄλλοι ἐπῖναν, καὶ ἄλλοι οἱ μὲν ἐχειροκροτοῦσαν
 Τὴν Χρυσὴν κιθάραν ὅταν ἐβαροῦσαν ὁ Ἀπόλλων,
 Ἡ ἐπρόσεχαν στὰς Μούσας ὅπου μιᾶ ἐτραγωδοῦσαν,
 Τότε ἔρριπεν ἐκείνη
 Στὸ συμπόσιόν μας ἓνα
 Θυμασάτον, ὠραῖον μῆλον, χρυσὸν ὄλον, ὦ Γαλήνη !
 Ὅπου ἦσαν χαραγμένα
 Ἡ ὠραία νᾶ τὸ λάβη, κ' ἐκυλοῦσε μόνον τότε,
 Κιὼς νᾶ ἦτο προσταγμένον,
 Κ' ἐξεπίτηδες βρωμένον
 Ἡλθ' ἔως ἐκεῖ ποῦ ἦσαν αἱ θεαὶ αἱ τρεῖς αἱ πρώται,
 Ἡρα, καὶ ἢ Ἀφροδίτη, καὶ ἢ ἄλλη ἢ Παρθένος·
 Ὁ Ἐρμῆς ἀφοῦ τὸ πῆρε, καὶ, καθὼ γραμματισμένος,
 Μᾶς ἀνέγνωσε τὰς λέξεις ὅπου ἦσαν γεγραμμένα,
 Ἡμεῖς μὲν ἢ Νηρηίδες μείνουμεν σιωπημένοι,
 Θέλουσι καὶ στανικῶς μας.
 Τί νᾶ κάμωμεν ; τὰς τρεῖς τῶν ἐνῶ εἶχαμεν ἐμπρός μας ;
 Ἄλλ' ἐκεῖναί μεταξὺ τῶν ἄγριων φιλονεικοῦσαν,
 Καὶ τῆς Ἐρίδος τὸ μῆλον πᾶσα μία ἀπαίτουσαν.
 Κιὰν ὁ Ζεὺς, καλὴ μου φίλη, δὲν τὰς ἤθελε χωρίσει,
 Ἡθελν ἀναμειβόμεναι καὶ εἰς γρόνθους κατανήσει ;
 Πλὴν ἐκείνος, μολονότι τὸν ἐφῶναζαν νᾶ κρίνῃ,
 Δὲν ἠθέλησε νᾶ κρίνῃ.
 Ὅχι, δὲν τὸ στέργω, εἶπε· Εἰς τὴν Ἰδὴν πλὴν ἀμέτε,
 Καὶ νᾶ εὐρετε ἰδέτε

Τὸν Ἀλέξανδρον, τὸν Πάριν, αὐτὸς ξεῦρει νᾶ γνωρίσῃ
 Ποία εἶναι ἢ ὠραία,
 Ἐμπεῖρος εἰς τὰ τοιαῦτα καὶ φιλόκαλος εἶν' φύσει,
 Καὶ ἢ κρίσις του θά ἦναι, εἶμαι βέβαιος, δικαία.
 Γαλ. Καὶ τί ἔκαμαν Πανόπη ;
 Παν. Σήμερον νομίζω, παῖγον στὸ Ἐρμῆδιον κατόπι
 Γαλ. Καὶ τίς θάβη νᾶ μᾶς εἶπῃ ἀπ' αὐτὰς ποία θά κερδίσῃ ;
 Παν. Ἐγὼ σοῦ τὸ προφητεύω· Ἄλλη δὲν θέλει νικήσει,
 Παρεκτός τῆς Ἀφροδίτης,
 Ἄν δὲν ἦναι ὁ κριτὴς τῶν τυρλὸς ἢ ἀδικοκρίτης.

ΘΕΩΝ ΚΡΙΣΙΣ.

Υπόθεσις.

Ἡρα, Ἀφροδίτη καὶ Ἀθηνα φιλονεικοῦσαι, ποία
 νᾶ ἐπάρῃ τὸ μῆλον τῆς Ἐρίδος, ἐπέμφθησαν ἀπὸ
 τὸν Δία μετὰ τοῦ Ἑρμοῦ εἰς τὴν Ἰδὴν, ὄρος τῆς
 Τρωάδος, νᾶ τὰς κρίνῃ Ἀλέξανδρος ὁ Πάρις, ὁ
 υἱὸς τοῦ Πριάμου, βασιλέως τῆς Τρωάδος, ὅπου
 ἢ Ἀφροδίτη ὑπερίσχυσε ὑποσχεθεῖσα εἰς τὸν Πά-
 ριν τὴν ὠραίαν Ἐλένην τοῦ Μενελάου.

Ζεὺς, Ἐρμῆς, Ἡρα, Ἀθηνα, Πάρις
 ἢ Ἀλέξανδρος.

Ζεὺς.

Ἐρμῆ, πᾶρ' αὐτὸ τὸ μῆλον κ' ὑπαγε εἰς τὴν Φρυγίαν.
 Κάμε μου, υἱέ, προθύμως ταύτην τὴν παρκαγγελίαν.
 Εἰς τὸ Τάργαρον ἐπάνοι, εἰς τὴν κορυφὴν τῆς Ἰδῆς,
 Τὸν Ἀλέξανδρον τὸν Πάριν νᾶ ποιμαίνῃ θᾶ νᾶ ἰδῆς·
 Ἄπὸ μέρους μου εἰπέ τον ὁ Κρονίδης τὸν προστατάσει
 Ἀμερόληπτα ἐτούτας τὰς θεὰς μας νᾶ δικάσῃ·
 Ἄπ' αὐτὰς, ποία νᾶ κρίνῃ εἶναι ἢ ὠραιότερα.
 Ἀκμπροτέραν ποτὲ κρίσιν ἄλλη δὲν εἶδεν ἡμέρα !
 Εἰς αὐτὸν τὴν ἀναθέτω κ' εἰς αὐτὸν θαρβῶ μεγαλῶς·
 Στὰ ἐρωτικά εἶν' ἄκρος, κ' ἔχει θεῖον ὄντως κάλλος.
 Γνώσεις, λέγουσιν, ἐμπειρίαν στὸ ὠραῖον ἔχει φύλον·
 Τοῦ ἀγῶνος δὲ βραδεῖον εἶν', Ἐρμῆ, αὐτὸ τὸ μῆλον·
 Ἡ νικήτρι' ἄς τὸ λάβῃ, Ταῦτα πᾶς τὸν νέον Πάριν·
 Καὶ πρὸς τούτοις πρόσθεσθε θεῖο θέλω τοῦ γνωρίζει χάριν.

(Πρὸς τὰς θεὰς)

Σύρετε λοιπὸν, εἶν' ὦρα νᾶ ὑπάτε στὸν κριτὴν σας·
 Δὲν σᾶς κρίνω· δὲν θά γίνω πόποτε δικαιοκρίτης σας·
 Ἐπειδὴ τὸ καλλιστεῖον εἶναι χρεια νᾶ τὸ δώσω
 Εἰς τὴν μίαν ἀπ' τὰς τρεῖς σας, καὶ τὰς δύο νᾶ κακιώσω.
 Ἐγὼ δὲ ἐξίσου ὄλας, φιλιταταί μου, ἀγαπῶ σας,
 Καὶ, εἰ δυνατόν, ἐπιθούω, καὶ τὰς τρεῖς νᾶ ἰσο νικώσας.
 Ὅταν πρόσφορος δὲν εἶμαι κατὰ τοῦτο δικαστῆς σας·
 Ἄματε λοιπὸν κ' αἱ τρεῖς σας,
 Ἐκεῖ κάτω στὴν Τρωάδα,
 Ἡρα μου μὲ τὴν Παλλάδα,
 Καὶ μετὰ τῆς Ἀφροδίτης,
 Θέλετε, ψυχὴ μου ἴδει,
 Πῶς αὐτὲς, ὅπου σᾶς στέλλω, ὁ ὠραῖος Τρωαδίτης
 Εἶν' βρακίωτος, καὶ εἶναι ἀδελφὸς τοῦ Γανυμήδη,
 Ἄπλοῦς εἶναι καὶ βουνησίας,
 Καὶ ἀδέκατος καὶ ἴσιος

Καὶ ἀνάξιον καμμία δὲν τὸν θέλετε νομίσει
 Τὸ νᾶ σᾶς παρατηρήσῃ.
 Ἀφροδ.
 Ἐγὼ μὲν ὦ Ζεῦ, μὲ θάρβος ἤθελα στὸν Μῶμον τρέξει,
 Ἄν τὸν ἐθαλλε κριτὴν μας· εἰς τί ἤθελε μὲ φέξει ;
 Ἄλλ' ἀρέσκονται καὶ αὐταί ;
 Ἡρα. Ὡ κυρία Ἀφροδίτη, ὦ ! δὲν εἶμεθα τοιαῦται,
 Ὡστε νᾶ σὲ φοβηθῶμεν, καὶ ἂν ἤθελεν ἐκλῆξει
 Τὸν ἀγαπητόν σου Ἄρην.
 Τὸν δεχόμεθα, ἄς εἶναι ὅστις δῆποτε, τὸν Πάριν.
 Ζεὺς.

Καὶ ἐσθ, φιλάτῃ στέργεις ; Τί ; τὸ πρόσωπον γυρίζεις ;
 Κόρη μου, καὶ κοκκινίζεις ;
 Κ' ἐμεινες σιωπημένη ;
 Ἡ αἰδὼς εἶν' ἰδίον σας, τῶν παρθένων τὰ τοιαῦτα
 Ἄλλὰ βλέπω μολαταῦτα
 Εἰς τὸ πρόσωπόν σου ὅτι εἶσαι εὐχριστημένη·
 Κατεούδιον πλὴν θέλω ὥστε νᾶ μὴν ὀργισθῆτε
 Ἐναντίον τοῦ κριτοῦ σας ὅποιαί σας νικήσῃτε.
 Μὴ τὸν βλάψετε τὸν νέον· εἶν' ἀδύνατον ἐπίσης
 Νᾶσθαι θλαί σας ὠραία· οὕτω δὲν εἶναι ἢ φύσις.
 Ἐρμ. Ἄς ἐπάρωμεν, τὸν δρόμον κατευθεῖαν τῆς Φρυγίας.
 Νᾶ μ' ἐμπρός, ἐσεῖς κατόπι γρήγορα ἀκολουθεῖτε·
 ὦ κυρία μου, θαρβῆτε·

Τὸν γνωρίζω γὰρ τὸν Πάριν, εἶν' ὠραῖος νεανίας,
 Εἶν' ἐρωτικός, κ' εἰς ταῦτα εἶναι ἐμπειρὸς νᾶ κρίνῃ·
 Δίκαια ὁ ἀποφασίσῃ εἰς τὸ ἀδικον δὲν κλίνει·
 Ἀφροδ. Τοῦτο εἰς ἐμὲ συμφέρεται. Εἶναι ἄκρος εὐτυχία
 Νᾶ μὴ ἦναι, καθὼς λέγεις, στὴν ψυχὴν του ἀδικία.
 Εἶναι ἀγαμος ὁ Πάρις ; ἢ θά ἦναι νυμφευμένος ;
 Ἐρμ. Δὲν εἶναι ὄλας διόλου, Ἀφροδίτη, στερημένος.
 Ἀφροδ. Τί λέγεις ;
 Ἐρμ. Δείχνει ὅτι αὐτὸς ἔχει ὡς γυναῖκα μίαν νέαν,
 Μίαν εὐμορφον Ἰδαίαν,

Ἄλλ' ἀγροῖκον καὶ βουνησίαν· πλὴν δὲν εἶναι πολλὴ κλίσις
 Μεταξὺ τῶν, ἀπὸ ὅ, τι ἠδυνήθην νᾶ γνωρίσω.
 Πλὴν πρὸς τί αἱ ἐρωτήσεις ;
 Ἀφροδ. Μοῦθε νᾶ σὲ ἐρωτήσω.
 Ἀθηνα. Κάτι κρυφοσυντυχάνεις ;
 Φίλε, μὲ αὐτὸ τὰ χρέη τῆς πρεσβείας παραβαίνεις.
 Ἐρμ. δι' ἐσᾶς δὲν ὀμιλοῦμεν ὡς κακὸ δᾶ μὴ τὸ πάρης,
 Ἀθηνα, μ' ἐρωτᾶ μόνον ἂν ἦν ἀγαμος ὁ Πάρις.
 Ἀθην. τί ζητεῖ νᾶ ἐξανοήσῃ μὲ αὐτὴν τὴν ὀμιλίαν ;
 Ἐρμῆς.

Δὲν ἐξεύρω· πλὴν μοῦ εἶπε πῶς χωρὶς καμμιάν αἰτίαν·
 Ἀθην. Κ' εἶναι ἀγαμος ; εἶπέ μου·
 Ἐρμ. Δὲν πιστεύω.
 Ἀθην. Εἶναι φίλος τοῦ πολέμου ;
 Εἶν' φιλόδοξος ; ἢ ὄλος
 Εἶναι τέλειος βουκόλος ;
 Ἐρμῆς.
 Τὴν ἀλήθειαν δὲν ξεύρω· πλὴν καθεὶς ἄς συμπεράνῃ
 Πῶς, ὡς νέος, διὰ δόξαν καὶ αὐτὸς θᾶ ν' ἀποθάνῃ,
 Καὶ θά ἦναι ἓνας χάχας
 Ἐἶν δὲν ποθῆ νᾶ ἦναι πρώτος ὄλων εἰς τὰς μάχας.
 Ἀφροδ.

Τὰ τοιαῦτα τὰ νομίζω ἴδιον τῶν μεμψιμοίρων
 Ἀνθρωπίσκων κακομοίρων,
 Ὅχι πλὴν τῆς Ἀφροδίτης.
 Ἐρμ. Τὰ αὐτὰ σχεδὸν καὶ τούτῃ μὲ ἠρώτησε, σ' ὀμνῶ,
 Καὶ μὲ λόγῃ μόνον δῶ
 Καὶ ἐγὼ τῆς ἀπεκρίθην· διὰ τοῦτο μὴν μανίζης
 Μήπως ἔχασες, κυρά μου Ἀφροδίτη, μὴν νομίζης
 Ἐν τοσοῦτις ὀμιλοῦντες δίχα νᾶ τὸ στοχασθῶμεν,
 Χωρὶς κᾶν νᾶ κουρασθῶμεν,
 Ἐμακρύνθημεν καμπόσον πλέον ἀπὸ τοὺς ἀστέρας·
 Κ' ἐσιμώσαμεν στὰς πύλας, τῆς γῆνιου αὐτῆς σφαιρας.
 Κ' εἰς τὸ ὄρος τῆς Τρωάδος, φθάνομεν μετὰ ὀλίγο.
 Ἄλλὰ νᾶ, τὴν Ἰδὴν βλέπω, καὶ τὸ Τάργαρον ξανοίγω·
 Καὶ δὲν σφάλω, ὦ Κυρία, καὶ τὸν Πάριν μας ἀκόμα.
 Ἡρα. Πλὴν ποῦ εἶναι ; δὲν τὸν βλέπω.
 Ἐρμ. Πρὸς τ' ἀριστερά, ὦ Ἡρα
 Μὴ στὴν κορυφῇ τοῦ ὄρους, στὴν πλευρᾷ, ἐκεῖ τὸ στόμα
 Τοῦ σπηλαίου ὅπου βλέπετε, ὅπου εἶναι ὡσαν θύρα,
 Κεῖ ποῦ εἶναι μὲ ἀγγέλη
 Ἀπὸ βώδιε ἀπειρία, ὡσαν μέλισσαι στὸ μέλι.
 Ἡρα. Πλὴν δὲν βλέπω τὴν ἀγγέλην.
 Ἐρμ. Τί λέγεις ; Θεά μου Ἡρα
 Τόσα βώδια δὲν βλέπετε ; Ὅπου δείχνω μὲ τὴν χεῖρα,
 Ἴσα πρὸς τὸν δάκτυλόν μου, μίαν ἀγγέλην ποῦ ἐκβαίνει
 Ἀπὸ μέσ' ἀπὸ τὰς πέτρας, κ' ἓνα ὀποῦ καταβαίνει
 Ἀπὸ τὸ βουόν δρομαῖος,
 Μὲ τὴν ράβδον του στὰς χεῖρας, ἓνας βρωμαλαῖος νέος,
 Κ' ἐμποδίζει μὴν σκορπίσῃ ἢ ἀγγέλη τῶν βωδίων ;
 Ἡρα. Βλέπω ἓνα.
 Ἐρμ. Αὐτὸς εἶναι. Ἀφοῦ εἶμεθα πλησίον
 Ὡ θεαί, ἂν ἀγαπᾶτε, εἰς τὴν γῆν ἄς καταβούμεν,
 Καὶ μαζί ἄς πορπατοῦμεν,
 Μὴν τρομάξῃ σὰν μᾶς ἴσῃ ἐρχομένουσ ἀπ' ἐπάνω.
 Ἡρα.
 Καλὰ λέγεις, ὦ Ἐρμῆ μου· Κ' ἐγὼ πρώτη νᾶ, τὸ κάνω·
 Τώρα δᾶ, ὦ Ἀφροδίτη, εἶναι χρεια ἐσθ πρώτη
 Νᾶ μᾶς δὴγηθῆς δίοτι —
 Ξεῦρετε κάλλιστα τὰ μέρη· ἐπειδὴ καθὼς δοξάζουν,
 Ἐκατέσθηκασ πολλάκις εἰς τὸν φίλόν σου Ἀγγίσην.
 Ἀφροδ.
 Ὡ ! τὰ σκώματά σου, Ἡρα, παντελῶς δὲν μὲ πειράζουν·
 Ἐρμ. Θέλω γὰρ σᾶς δὴγηθῆσιν.
 Ἐπειδὴ κ' ἐγὼ κάμπωσον εἰδιετριψᾶ στὴν Ἰδὴν,
 Ὁ Ζεὺς ὅταν ἀγαποῦσε τὸν καλὸν του Γανυμήδην.
 Μ' ἔστειλεν εἰδῶ πολλάκις καὶ ἐκούταξ τὸν νέον·
 Κιόταν ἀετὸς ἐγίνη μὲ αὐτὸν συνεπετοῦσα, κ' ἔκα κ' ἐπῆ
 Καὶ τὸν ἐσυμδοθηθοῦσα ἢ τονορδοθηθῆ
 Ν' ἀναβῆσθ τὸν ὠραῖον.
 Κᾶν ἢ μνήμη μου δὲν σφάλῃ,
 Ἀπὸ ταύτην δᾶ τὴν πέτραν, βέβαια δὲν εἶναι ἄλλη,
 Ἀρπαξὲ ὁ Ζεὺς μας τότε, Ἡρα, τὸν ἐρώμενόν του.
 Ὁ μὲν ἔτυχε σφυρίζων τότε εἰς τὸ παίμνιόν του,
 Ὁ δὲ Ζεὺς ἀπ' ὀπισθεν του εἰς τὴν γῆν κάτω πετάσας,
 Κ' ἐλαφρὰ τὸν νεανίσκον μὲ τὸς δουχᾶς του πιάσας,
 Καὶ αὐτὴν του τὴν τιάραν μὲ τὸ σκόμα του ἀγκάσας,
 Εἰς τὸν Ὀλυμπον ἐπάνω τὸν ἐπῆρε τρομασμένον,
 Κ' ἔχοντα τὸ πρόσωπόν του πρὸς τὸν Δία γυρισμένον.

γίου γυνή μεγάλης ἐνεργητικότητος καὶ ἤτις ἐξήσκει τὸν ἱατρὸν καὶ τὴν μαίαν. Εἶχε γνῶσεις πῶς ἀναγνώσεως καὶ γραφῆς, καὶ μετῆρχετο μετὰ νοημοσύνης τὸ ἐπάγγελμά της. Ἦτο πρὸς τούτοις γυνή σοβαρὰ, διακριτικὴ καὶ ἐχέμουθος, ἀπερ καθίστον ἀνεξήγητον τὴν ταραχὴν καὶ τὴν παραφορὰν τῆς τὴν στιγμὴν αὐτῆν.

— Μήπως ἔκαμες κανὲν κακούργημα; ἠρώτησεν ὁ Μουζίκος.

— Ἄκουσε! εἶπεν ἀνεγειρομένη καὶ πλησιάζουσα αὐτὸν μετ' ἐπισημότητος, ἥτις ἔφερε τὸν τρόμον του εἰς τὸν κολοφῶνα. Εἶχα ἀναχωρήσει σήμερον τὸ πρωτὸ μὲ τὸ ἔλκνηρον διὰ τὸ Ἰονάρ, τὸ χωρὶ ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι δύο λεύγας μακρὰν ἀπ' ἐδῶ. Ἡ μεγάλη μου κόρη, ἡ ὁποία μένει ἐκεῖ, μὲ εἶχε παρακαλέσει νὰ πάρω μαζί μου ἕως εἰς τὸ καλοκαίρι τὰ τρία παιδιὰ της. Ἐπρεπε νὰ ἐπιστρέψω ἔνωρίς, ἀλλ' ἔμεινα, διότι ἤθελαν νὰ μοῦ κάμουν μίαν ἐξομολόγησιν, — καὶ ἡ ὁποία σὲ ἀποβλέπει, — προσέθεσε μετὰ πικρίας — καὶ ἤρχισε νὰ σκοτεινιάζῃ ὅταν ἔφυγα μὲ τὰ τρία παιδάκια μου. . . . Ἐδῶ ἐστάθη, ὡς ἐὰν ἡ ἀναπνοή της ἐξέλιπε τὰ ὠχρὰ καὶ φρικιῶντα χεῖλη της ἐταράχθησαν χωρὶς νὰ ἐκπέμψωσιν οὐδένα ἤχον. Μετὰ σφοδρὰν προσπάθειαν ἐξηκολούθησε.

— Μόλις ἤμθετα στὸν μισὸ τὸν δρόμον καὶ τὸ σκοτάδι μᾶς ἐπλάκασεν. Ἐκτυποῦσα τὸ ἄλογο, διότι ἔβλεπε τὸ δάσος καὶ ἐνόμιζα πῶς ἀκούω τὰς φωνὰς τῶν λύκων. . . . Ἦσαν αὐτοὶ πραγματικῶς! Μετ' ὀλίγον, εἶδα ἕνα νὰ πηδᾷ ἐπάνω εἰς τὸ χιόνι, ἔπειτα δύο, ἔπειτα τρεῖς. . . . κατόπιν ὀλόκληρο κοπάδι. . . . Καὶ ὅμως ἦσαν μακρὰν, καὶ τ' ἄλογο ἔσχιζε τὸν ἀέρα εἶχε ἐννοήσει τὸν ἐχθρόν. Ἐπεράσαμε κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μία λεύγα. Ἐσφιγγα εἰς τὴν ἀγκαλιά μου τὰ παιδιὰ τοῦ ἔκλαιον. . . . Ἐξάρνα βλέπω ὅτι τὰ πεινασμένα ζῶα μᾶς ἐφθασαν ἕνα ἀπ' αὐτὰ ὀρθῶς εἰς τὸ στήθος τοῦ ἀλόγου, τὰ ἄλλα οὐρλαζαν τριγύρω στὸ ἔλκνηρον. Ἦμουν χαμένη! . . . Τοὺς ἐχρειαζέτο τροφή. . . .

— Τί ἔκαμες! ἀνέκραξε μετὰ φρίκης ὁ Σέργιος.

— Τρεῖς φορὰς ὀλίγον ἔλειψαν νὰ μὲ φάγουν, ἀπεκρίθη ἡ Ἄννα, καὶ ἐν τούτοις ἰδοὺ με γερὴ καὶ ζωντανή! . . .

Ἐξέβαλε γέλωτα διαπερατικόν, τρομερὸν, καταχθόνιον εἰς ὃν ἀπήνησεν ἡ κραγὴ τοῦ κακρυμμένου ἐπὶ τοῦ κλιβάνου νάνου. — Ὡστε, εἶπεν ἔντρομος ὁ νεανίας, ἐπρωτίμησες, παρὰ νὰ δώσης

τὸν ἑαυτὸν σου εἰς τροφήν, νὰ βίψης τὸ ἐν κατόπιν τοῦ ἄλλου, εἰς τὰ τέρατα αὐτὰ τὰ παιδιὰ τῆς κόρης σου!

— Ναι, ἔκαμα τοῦτο! ἐπανέλαβεν ἡ γραία σείουσα τὴν ὑπόλευκον κόμην ἥτις ἐπιπτεν ἐπὶ τῶν ὤμων της καὶ τὸ ἄλογό μου πληγωμένο μ' ἔφερον ἕως εἰς τὴν πόρτα τοῦ χωρίου καὶ ἐκεῖ ἔπεσε. Μόνη ἐγὼ ζῶ, ἠθέλησα νὰ ζήσω!

— Ἄ! σοῦ ἀρέσει λοιπὸν πολὺ ἡ ἀθλία αὐτὴ ζωή! . . . ἀνέκραξεν ὁ Σέργιος ἀποστρεφόμενος ἀπ' αὐτῆς μετὰ φρίκης. Τί θέλεις νὰ κάμης ἀκόμη ἐδῶ κάτω; . . .

Ἐξέτεινε τὸν φρικιῶντα αὐτῆς βραχίονα πρὸς τὴν εἰκόνα τῆς Παρθένου, καὶ προσηλοῦσα τὸ ἀποφασιστικὸν αὐτῆς βλέμμα ἐπὶ τοῦ νεανίου.

— Θέλω νὰ ἐκδικηθῶ, εἶπε, καὶ σὺ θὰ μὲ βοηθήσης! . . .

II.

Ὁ δεῖπνος τῶν Μπογιάρων.

Ὁ Ἰουροδιόσης, τὸν ὁποῖον ὁ Σέργιος δὲν ἐσκέπτετο πλέον, καὶ ὅστις ἐκρύπτετο ἐπὶ τοῦ κλιβάνου, συνστριμμένος σφαιροειδῶς ἐν εἰδει ἀκανθοχοίρου, ἀνετινάχθη ἀφνης ὡς θραυόμενον ἐλατήριον, καὶ δι' ἐνὸς ἄλματος ἐπήδησεν ἐνώπιον τῆς γραίας γυναικός.

— Οὐρῶ! ἀνέκραξεν, ἀνεζήτουν ἕνα ἀνθρώπον, τὸν εὔρον καὶ σὺ εἶσαι αὐτός! . . .

— Ὁ Νάνος τῆς ἐπαύλεως! . . .

— Ἐγὼ αὐτὸς, ματούσκα (κυρὰ μάνα)!

— Δυστυχημένε, τί ζητεῖς ἐδῶ; Δὲν ἤξεύρεις ὅτι διασκεδάζου ἐκεῖ, καὶ ἐὰν ἔχωσιν ἀνάγκην σοῦ διὰ νὰ γελάσωσιν εἰς τὸ τέλος τοῦ δείπνου, θὰ ζυλοκοπηθῆς ἐὰν δὲν σὲ εὔρουν;

— Μὴ φοβεῖσαι τίποτε, ἔχουν ἄλλας διασκεδάσεις αὐτὴν τὴν νύκτα! . . .

Τὸ φλογερὸν βλέμμα του προσηλώθη ἐπὶ τοῦ μουζίκου μετ' ἐκφράσεως ἥτις εἰσέδουσε μέχρι τοῦ μυελοῦ αὐτοῦ.

— Ἄ! ἤξεύρεις λοιπὸν καὶ σὺ αὐτό! . . . εἶπεν ἡ γραία, τῆς ὁποίας κρύφιος στοχασμὸς συνέσφιγγε τὰς πυγμὰς καὶ συνέστελλε τὸ μέτωπον.

Ἡ τρομερὰ διήγησις ἦν ἐθέσαμεν ἐν τῷ στόματι τῆς δυστυχοῦς αὐτῆς δὲν εἶναι προῖον τῆς φαντασίας μας ἡ γυνὴ αὐτὴ ἐγκατέλειψε τοὺς τρεῖς μικροὺς ἐγγόνους της εἰς τοὺς λύκους ἵνα διατηρήσῃ τὴν ζωὴν της. . . . Εἶχε λοιπὸν μέγα συμφέρον διὰ τὴν ὑπαρξίν της ἵνα ἐξαγοράσῃ αὐ-

τὴν τὸσον ἀκριβὰ! . . . Τοῦτο θέλομεν ἰδεῖ κατόπιν ἀναμφιβόλως.

Ἄξιοπαράτητον ἦτον ἅτι δσακίς ὀμίλει πρὸς τὸν Ἰουροδιόση, δὲν εἰδείκνυε τὴν δεισιδαίμονα ἐντύπωσιν ἣν ἐνέπνεε πρὸς πάντας τοὺς ἄλλους, ἀλλ' ἐφαίνετο μᾶλλον δεικνύουσα πρὸς αὐτὸν ἐνστικτον συμπάθειαν.

— Ὀμιλῶ πρὸς τὸ συμφέρον σου, προσέθεσε, ἔπειτα δὲν εἶναι καλλιώτερα εἰς τὴν ἐπαυλιν παρὰ εἰς τοῦ Σεργίου;

— Τί ἔλεγες λοιπὸν περὶ ἐκδικήσεως; ἠρώτησεν ὁ Νάνος.

— Ὡ! μὰ τὴν Παναγία, τοῦτο δὲν εἶναι δική σου δουλειὰ παιδί μου. . . . ἄφησέ μας εἰς τὰς λύπας μας καὶ γύρισε εἰς τὰς διασκεδάσεις σου.

— Τὰς διασκεδάσεις μου! ἐπανέλαβεν. Ἦλθα ἐδῶ δι' ἄλλα πράγματα. . . . Ἦθελα νὰ προσφέρω εἰς τὸν Καώβσκη περιουσίαν καὶ θεσίαν. . . .

— Τὰς ὁποίας θὰ ἀρνηθῶ, καὶ ἐν ἡδύναξο νὰ μοῦ τὰς δώσης, διότι διὰ νὰ τὰς ἀποκτήσω πρέπει νὰ κάμω καμμίαν προδοσίαν πρὸς τὸν κύριόν μας.

— Τὸν κύριόν μας! . . . ἐμυκτήρισεν ἡ γραία.

— Κύριον τὸν ὁποῖον ἀγαπᾷς καὶ σέβουσαι πολὺ, ὡς φαίνεται!

— Εἶμαι ὡς ὁ σκύλος, ἀγαπῶ ἐκεῖνον ὅστις μοῦ κάμνει καλόν. Ὁ αὐθέντης μας, ὁ κόμης, μὲ ἀπήλλαξε τῆς ἀγγραφείας τῶν κτημάτων του ἐπὶ ἕξ μῆνας, μοῦ ἐμεγάλωσε τὸν ἀγρόν μου τὸν ὁποῖον θὰ ἔπερνα, μοῦ ἐσυγχώρησε νὰ κόψω ἕξ ἁμάξια ξύλα ἀπὸ τὰ πεῦκά του. Τέλος, χωρὶς νὰ τὸ ζητήσω, μὲ ἀρραβώνισσε μετὰ τὴν Ἐλισάβετ. . . . Μὴ μοῦ προτεινῆς νὰ τὸν προδώσω! . . .

Ὁ νάνος παρεδόθη εἰς σαρκαστικωτάτην ἐκρηξιν γέλωτος ἡ Ἄννα Ἰθανόβα ἐπέρασε μετὰ λύσσης τοὺς δακτύλους της ἀναμέσον τῆς μακρᾶς καὶ ἀτάκτου κόμης της. Ἀλλ' ὁ Σέργιος χωρὶς νὰ σταθῇ εἰς τὰ δειγμάτα αὐτὰ τῆς εἰρωνείας ἢ τῆς ὀργῆς, ἐξηκολούθησε.

— Τέλος, θέλω τὸ καλὸ τοῦ κυρίου μας, διότι εἶναι ὁ ἀδελφὸς ἐκείνης τὴν ὁποίαν ὅλος ὁ κόσμος, καὶ σὺ ὡς οἱ ἄλλοι ὀνομαζέτε τὸν ἀγγελοῦ τῆς χώρας τῆς Ἀλεξάνδρας Βεστούγεβας.

— Εἶναι πολὺς καιρὸς τοῦ λείπει ἀπὸ τὸ χωρίον, ἀπήνησεν ὁ Ἰουροδιόσης, καὶ δὲν ἤξεύρεις περὶ τίνος ὀμιλεῖς. . . . Ναι, ἡ Ἀλεξάνδρα εἶναι ἀγγελος. . . . ἀλλ' ἔχει ἀδελφὸν ἕνα δαίμονα!

— Ἀδιαφορὸν ἀπεκρίθη μετ' ἀποφάσεως ὁ μουζίκος, ὑπῆρχε καλὸς δι' ἐμὲ, καὶ ἐὰν ἦναι ἀλη-

θὲς ὅτι ἔχω ἐπιρροὴν τινα ἐπὶ τῶν φίλων μου, ἐπὶ τῆς νεολαίας τοῦ χωρίου, θέλω τὴν μεταχειρισθῆ δι' αὐτὸν καὶ πρὸς ὑπεράσπισίν του, ἐὰν τύχῃ ἀνάγκη!

— Ἀλλὰ, ἠρώτησεν ἡ γραία τὸν γελωτοποιόν, πῶθεν ἡ ὀργὴ καὶ τὸ μισὸς σου κατὰ τοῦ κυρίου σου;

— Ἄννα, ἀπεκρίθη ὁ νάνος, οὐτινος οἱ βῶθωνες διεστάλησαν, καὶ αἱ φλέβες τοῦ μετώπου του ἐξωγκώθησαν, παρκευρέθη εἰς τὰς γεννήσεις πολλῶν τέκνων, ἤμπορεῖς νὰ μοῦ εἰπῆς ποῖοι ἦσαν οἱ γονεῖς μου, ἐμοῦ τοῦ τρελλοῦ τῆς ἐπαύλεως.

— Μὴ τοὺς ἀγίους τοῦ παραδείσου, εἶπεν ἡ γραία ποιούσα τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ἰδοὺ ἐρώτησις εἰς τὴν ὁποίαν δὲν ἠμπορῶ νὰ ἀπαντήσω χωρὶς νὰ κολασθῶ.

— Αἱ! Δὲν ἔχω, ὑπέλαβε, μὲ τόνον ἠχητικόν, ἀνάγκην τῆς ὁμολογίας σου, γνωρίζω τὸ ὄνομα τοῦ πατρὸς μου. . . . Σοῦ φίνεται παράδοξον τὸ μισὸς μου κατὰ τοῦ κόμητος, καὶ τὸ νομίζεις εἰλικρινές;

— Ἄ! δυστυχίς εἰς αὐτόν! ἀνέκραξεν ἡ γραία, ἐὰν ἀνεκάλυψες τὸ μυστικὸν αὐτό, θὰ τὸν μισῆς ὅσον ἐγὼ τὸν περιφρονῶ! Ἐλα λοιπὸν καὶ ἐνώπιον τῶν ἁγίων αὐτῶν εἰκόνων, ἃς ὀρκισθῶμεν νὰ τὸν κάμωμεν νὰ πληρώσῃ λίαν ἀκριβὰ τὴν αἰσχύνην μας, τὰς ἀδικίας του καὶ τὸ ἀθῶον αἷμα τὸ ὁποῖον ἠναγκάσθη νὰ χύσῃ διὰ νὰ δικτηρήσῃ τὴν ζωὴν χάριν τῆς ἐκδικήσεως.

— Ναι, εἶπεν ἐγειρόμενος ὁ νάνος ἐπὶ τοῦ ἄκρου τῶν ποδῶν του ὅπως φθάσῃ τὸ κάτω μέρος τοῦ ἐσταυρωμένου, θὰ τὸν τιμωρήσωμεν! . . . καὶ θὰ ἦσαι μὲ τοὺς ἰδικούς μας! . . . προσέθεσε στρεφόμενος πρὸς τὸν νέον χωρικόν, ὅστις παρκευρίσκατο μὴ ἐνοῶν τίποτε ἐξ ὅλης αὐτῆς τῆς σκηπῆς.

— Ἄρες με νὰ ὀμιλήσω, εἶπεν ἡ μαία μὲ μίαν λέξιν θὰ τὸν κάμω μανιωδέστερον καὶ τρομερώτερον ἀπὸ ἡμᾶς! . . .

— Αὐτὴ ἡ φροντίς μὲ ἀφορᾷ, διέκοψεν ὁ Ἰουροδιόσης; εἶτα ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν Σέργιον εἶπεν, ἀνοιξε τὴν θύραν, καὶ παρατήρησε πρὸς τὸ μέρος τῆς ἐπαύλεως.

Οὗτος ὑπήκουσεν ὠθούμενος ὑπὸ τοῦ φόβου ἀναποφεύκτου δυστυχίας.

— Τί βλέπεις; εἶπεν ὁ γελωτοποιός.

Ὀλόκληρον μέρος τῆς ἐπαύλεως εἶναι καταφωτον, καὶ μία μὴν πτέρυξ μένει σκοτεινὴ, ἐκείνη ὅπου κατοικεῖ ἡ μπαρσκιέρα (δασποσύνη) Ἀλεξάνδρας.

Διὰ νὰ διαρκῆ τόσον πολλὸν, θὰ ἦναι πολὺ εὐθυμοὺς ἢ εὐρηστὴ αὐτή.

— Καὶ ἡξεύρεις ποῖον εἶναι τὸ ὑποκειμενὸν αὐτῆς; . . .

— Πῶς; θὰ τὸ ἡξεύρω . . . μὲ τρομάξεις!

— Πέ; μου το!

— Ὄχι, ἀπήντησεν ὁ νάνος, δὲν θὰ με πιστεύσῃς, πρέπει τὰ μάτια σου αὐτὰ νὰ σοῦ τὸ δείξουν . . . ἔλα . . .

Καὶ τὸν παρέσυρε διὰ μέσου τῆς ὁδοῦ τοῦ χωρίου, διὰ τῆς ἀτραποῦ τῆς ἐγγαρχαχθεῖσης ἐπὶ τοῦ πάγου.

Παγετώδης ἄνθρωπος ἐφύσα περὶ αὐτοῦ, ἡ χιών μόνη ἐδρίπτε παγετώδη λάμψιν ἐπὶ τῆς ἐρημωμένης ἐξοχῆς, ἐνθα ἐφαινοντο, ὡς τόσα φαντάσματα περιτετυλιγμένα τὸ σάβανόν των, αἱ κορυφαὶ τῶν ἐλατῶν, καὶ ἐνώπιόν αὐτῶν, εἰς ἀπόστασιν τριακοσίων βημάτων, ἐπὶ τινος ὑψώματος ὑπερ ἐδέσποζε τὰς λευκανθείσας αὐτὰς πεδιάδας, ἐφαινετο ἡ ἐπαυλις μετὰ τὰ φαῖδρά αὐτῆς; παράθυρα, καὶ τὸ μέλαν πυργιδίον τῆς ἐπὶ τινος ἄκρας. Ὁ Σέργιος ὠδηγεῖτο ὑπὸ τοῦ νάνου ὅστις ὠλισθαίνεν ἐπὶ τῆς σκληρυνθείσης χιόνος μετ' εὐκινήσεως τῆς ὁποίας δὲν ἠθέλει τις τὸν υποθέσει ἱκανόν.

— Τί τρέχει λοιπὸν ἐκεῖ κάτω; ἐτόλμησε νὰ ἐρωτήσῃ ὁ μουζίκος.

— Ἐφθασε συντροφία εἰς τὸν αὐθέντην δαδελικῆς νέων εὐγενῶν, ἀξιωματικῶν ὡς αὐτὸς, τῶν ὁποίων τὰ τάγματα πηγαίνουν φρουρὰ εἰς τὰς κυριωτέρας πόλεις τῆς ἐπαρχίας. . . Ἀλλὰ δὲν ἡξεύρεις λοιπὸν τίποτε ἀπὸ τὰ συμβαίνοντα, ἐσύ; . . .

— Ναί, ἔμαθα τὸν θάνατον τῆς Α. Μ. τοῦ τσάρου — ὁ Σέργιος, προφέρων τὸ ἱερὸν αὐτὸ ὄνομα, ἀπεκαλύφθη — καὶ ὁμιλοῦν περὶ τετραχῶν εἰς πλείστας διοικήσεις.

— Δὲν ἡξεύρεις κἄν, νομίζω, ὅτι τινὰ βέρστικα μακρὰν ἀπ' ἐδῶ, ἐβαλαν πάλιν τὸ φανάρι τὸ ὁποῖον χρησιμεύει εἰς τὰς μεγάλας περιστάσεις, καὶ ὅτι θὰ τοποθετηθῇ φρουρὰ στρατιωτικῆ;

— Κακὸ σημεῖον! . . . ἐψιθύρισεν ὁ Σέργιος, ὅστις ἐγνώριζε τί ἐστοιχίζεν εἰς βῶσσον χωρικὸν ἢ διάβασιν στρατιωτικοῦ σώματος.

Ἄλλως τε ὁ νάνος δὲν ἐψεύδετο πρό τινων ἡμερῶν, βεβαίως ἐνεκα τῶν πολιτικῶν ταραχῶν περὶ ὧν ἐγένετο λόγος ἐν ἀρχῇ τῆς διηγήσεώς μας, ἔθεσεν εἰς τὰ περίχωρα, ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς πρωτεύουσας τῆς ἐπαρχίας, ἕνα τῶν χυδαίων ἐκείνων σταθμῶν οἵτινες χρησιμεύουσιν ἐν Ρωσσίᾳ πρὸς

μεταβίβασιν τῶν σημείων ἀπὸ ἐνὸς χωρίου ἢ σημείου κατασκοπείας εἰς ἕτερον.

Ὁ σταθμὸς δὲ οὗτος ἦτον σκοπιὰ ὑψωθείσα 15—20 μέτρα ὑπεράνω τοῦ ἐδάφους, ἐπὶ πλατέων καὶ ἰσχυρῶν δοκῶν. Δεσμὴ ἀχύρου κεχρισμένη ὑπὸ πίσσης εἶναι προοδεδεμένη εἰς τὸ ἄκρον ὅταν τὸ κρίνουν ἀναγκαῖον, μεταδίδουν τὸ πῦρ οἱ ἄλλοι σταθμοὶ μιμούντα τὸ παράδειγμα τοῦτο ἀμα ἰδῶσι τὴν φλόγα, καὶ οὕτως ἡ εἰδοποίησις γίνεται, ἐν βραχυτάτῳ χρονικῷ διαστήματι, εἰς μεγάλην ἀπόστασιν.

— Τίποτε καλὸν δὲν παρασκευάζεται! . . . ἔπανέλαβεν ὁ μουζίκος μετὰ στιγμὴν σιωπῆς.

— Τί σε μέλλει διὰ τοὺς ἄλλους ἐὰν τοῦτο σε συμφορῇ! Καὶ δι' αὐτὸ θὰ προχωρήσῃς πολὺ περισσότερο ἀπὸ ἡμᾶς.

— Ἡ Ἄννα καὶ ἐσύ, ὁμιλεῖτε μὲ αἰνίγματα, ἀπήντησε σκεπτικὸς ὁ Σέργιος, καὶ μοῦ βάλετο τὸν θάνατον εἰς τὴν καρδίαν.

Τελειόνων τὴν φράσιν αὐτὴν παρετήρησεν ὅτι ὁ περίβολος τῆς ἐπαύλεως ἦτον ἐνώπιόν των.

Ἦτον φράκτις ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ χιών εἶχε κάμει προτείγισμα ὁ χάνδαξ ὅστις ἐξετείνεται ἐνώπιον αὐτοῦ ἦτον πλήρης χιόνος καὶ προσέφερον ὡς καὶ τὸ ἐπίλοιπον μέρος τῆς ἐξοχῆς, ἐπιφάνειαν ἐκ κρυστάλλου ἐφ' ἧς ἡ δύνατό τις ἀσφαλῶς νὰ βαδίσῃ.

Ὁ Σέργιος τότε μόνον ἐνόησε τὸ παράτολμον τῆς πράξεώς του. Ὁ ὁδηγὸς του διατείνεται νὰ τὸν εἰσαγάγῃ, μυστηριωδῶς, τὴν νύκτα εἰς τὴν αὐθεντικὴν οἰκίαν. Ἐὰν συνελαμβάνετο, τὸ ἐλάχιστον ὑπερ ἠθέλε πάθει, ἦτον ἑκατοστὺς κτυπημάτων κνούτου, ἐὰν ὁ κόμης ἦτον εὐδιάθετος, ἐν περιπτώσει δὲ κακῆς αὐτοῦ διαθέσεως ἢ ἀποστολῆς του εἰς τὸν στρατὸν, ἢ, τὸ χεῖριστον, εἰς τὴν Σιβηρίαν.

Ἀλλὰ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ ἐπανεέλθῃ ὀπίσω ἄλλως τε τὰ συμβεβηκότα τῆς νυκτός, ἢ τριπλῆ ἀνθρωπίνη θυσία ἢ γενομένη ὑπὸ τῆς μελλούσης πενθερᾶς του, τῷ ἐδίδον τὸν πυρετὸν, συνέφερον τὸ αἷμα εἰς τὸν ἐγκέφαλον, ἦτον μεθυσμένος, τρελλός. Προβλέπων τρομερὰν τινὰ μηχανορραφίαν, ἐπεθύμει νὰ γινώσκῃ τὰ πάντα.

Ἐν τούτοις ὁ Ἰουροδιόθης δὲν ἐβάδιζεν εἰς τὴν τύχην. Ἐγίνωσκε, καὶ αὐτὸς ἐπίσης, τὰς ἐπιβαλλομένας ποινὰς εἰς τοὺς παραβιάζοντας τὴν αὐθεντικὴν οἰκίαν δὲν ἐπεθύμει μῆτε νὰ τὰς υποστῇ, μῆτε νὰ τὰς συμμερισθῇ ὡς συνένοχος. Αἱ δίοδοι τῷ ἦσαν μᾶλλον γνωστὰ ἢ εἰς τὸν ἐπι-

στάτην αὐτὸν, καὶ μᾶλλον τοῦ κόμητος, ὅστις ἤρχετο ἐκεῖ μέρος μόνον τοῦ ἔτους.

Ἐσύστησεν εἰς τὸν συνοδὸν του νὰ μὴ προφέρῃ πλέον οὐδὲ λέξιν, καὶ τὸν εἰσήγαγε διὰ μακρᾶς ὑπογείου στοᾶς, τῆς ὁποίας ἡ εἰσοδος, κεκρυμμένη εἰς τὸ βάθος τοῦ τοίχου, ἐκοινωνεῖ μετὰ τὸ ὀπισθεν μέρος τῆς σκοτεινῆς πτέρυγος τῆς ἐπαύλεως.

— Τώρα, εἶπε, κλείων τὴν θύραν, ὅτι καὶ ἂν ἰδῆς ἢ ἀκούσῃς, σκέψου καλῶς, μία λέξις, μία φωνή, ἐγάθης!

Τὸν ὠδήγησε τότε μετὰ θαυμασίας ἐπιδεξιότητος ἀνὰ μέσον δαιδάλου περιστροφῶν σκοτεινοτάτων, τὸν ἔκαμε ν' ἀνέλθῃ πολλὰς κλίμακας, καὶ ὅτε ἐφθασεν εἰς τὸ ὕψος τῆς τελευταίας, τὸν ὤθησεν εἰς εἶδος καταπακτῆς μεταξὺ τῆς ὀροφῆς καὶ τοῦ δευτέρου πατώματος.

— Πλάγιασε προύμυττα, τῷ εἶπε.

Καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐξῆλθῃ ἐπὶ τοῦ σανιδώματος, καὶ σύρων ἐλαφρῶς ἀόρατον καταβράκτην, ἀπεκάλυψε μικρὰν ὀπήν, δι' ἧς ἠδύνατό τις νὰ ἰδῇ ἀκριβῶς τὰ γινόμενα ἐν τῇ ὑποκάτω αἰθούσῃ. Ἡ ὀπή αὐτὴ μινυομένη μετὰ τὰ κοσμήματα τῆς αἰθούσης ἦτον ἀπαρατήρητος κάτωθεν.

Ἡ λάμψις τῶν κηρίων ἐμπόδιζε κατ' ἀρχὰς τὸν Σέργιον νὰ διακρίνῃ τίποτε ἄλλ' ὁ ὀφθαλμὸς του ἐσυνήθισε ταχέως καὶ διέκρινε τὸν κόμητα καὶ τοὺς φίλους του παραλεδομένους εἰς ὄργια, ἅτινα ἐφθασαν εἰς τὸν προξυσμὸν των.

Οἱ συνδικαιτυμόνες ἐγγέλων, ἦθον, ἔψαλλον, ἔθραυον τὰ κρυστάλλινα σκεύη, ἐξήντων κἀνιστρα καμπανίτου οἴνου, ἀκολούθως ἐψιθύριζον, συνωμίλουν, ἐκοινωνοῦν τοὺς στοχασμούς των ἐν τῇ μέθῃ ἐκείνῃ, ἐν ἧ δὲν διατηροῦνται οὐδὲ τὰ πλέον σπουδαία μυστικά, ἔπειτα ἔψαλλον καὶ ἔπινον ἐκ νέου.

Ὁ Σέργιος ἐφρικία διότι ἐβλεπε μετὰ θανάσιμου ἀνησυχίας προσεγγίζουσαν τὴν στιγμὴν καθ' ἣν οἱ μπογιάρτοι συνειθίζουσιν, εἰς παρομοίας συναντητροφᾶς, νὰ προσκαλῶσι καὶ ἄλλας ἡδονὰς, θυσιάζοντες, δεσπότης ἀπόλυτοι, τὴν νεότητα καὶ τὴν ἀθωότητα εἰς τὰς ἐνόχους αὐτῶν ἐπιθυμίας.

Εἶναι ἀρχὴ εἰς τοὺς τόπους ἐκεῖνους ὅτι οἱ ὑποτελεῖ; ἀνήκουσι ψυχῇ τε καὶ σώματι εἰς τὸν κύριόν των εἰς περιστάσεις ὁμοίας μετὰ τὴν, ἀρπαγῇ τῶν θελκτικωτέρων νεανίδων θεωρεῖται ὡς τὸ μᾶλλον φυσικὸν πρᾶγμα. Οὐδεὶς ἀγνοεῖ πλέον σήμερον ὅτι αὐτὴ εἶναι ἡ ἀφορμὴ τῶν τρομερῶν ἀντεκδικήσεων, αἱ διαπράττουσιν οἱ χωρικοὶ κατὰ

τῶν κυρίων των.

Οἱ δυστυχεῖς μουζίκιοι, ἀπονεναρκωμένοι ὑπὸ τῶν σκληροτήτων τῆς δουλείας, διεγείρονται μόνον ὅταν τὰ δεσποπλήματα φθάσωσιν εἰς τὸν ὑπερτατον βαθμὸν ἄλλὰ τότε ὅμοιοι μετὰ ἀτίθασσα θηρία, ὧν ἠρέθισαν τὴν λύσσαν, διαπράττουσι βίαιοπραγίας φρικαλέας καὶ δὲν γνωρίζουσι πλέον μῆτε λόγον μῆτε εὐσπλαγχίαν.

Ὁ κόμης ἔκκαμεν ἐν σημείον εἰς ὑπέρτερον ἰσχυμένον ὀπισθεν τῆς ἐδρας του ἄρα τις ἠνεώχθη εἰς τὸ βάθος τῆς αἰθούσης, καὶ ὁ ἐπιστάτης ἐπροχώρησεν. Ἀλλ' ἐφαινετο περίλυπος καὶ ἀμνηστων.

— Αἱ! τί τρέχει; ἠρώτησεν ὁ Μπογιάρτος.

— Λύθεντα . . . ἐψέλλισεν ὁ ἐπιστάτης.

— Ἐξηγήθητι εὐθὺς!

— Ἡ Ἐλισάβετ Ἰβανόβνα ἀντεστάθη, καὶ συμπαρέσυρε καὶ τὰς φίλας της . . .

— Δὲν καταλαμβάνω, ὑπέλαβεν ὁ κόμης, τοῦ ὁποίου τὸν ἐγκέφαλον εἶχε ταραξεί ὁ καμπανίτης.

— Εἶναι καθαρῶτατον, προσεῖπέ τις τῶν συνδικαιτυμόνων γυνὴ τις ὑποτελής σου διήγειρε καὶ τὰς ἄλλας εἰς παρακοήν.

— Ἀδύνατον! . . . ἀπήντησεν ὁ κόμης ἔλα ὁμίλει, τὸ ἀπαιτῶ.

— Κλαίει, ὀδύρεται, καὶ ἀπειλεῖ νὰ φονεῖθῃ . . . Θορυβώδης γέλως ἐδέχθη τοὺς λόγους τούτους. Ὁ ἐπιστάτης προσέθεσε.

— Διατείνεται ὅτι μεταμελεῖται διὰ τὸ παρελθόν, καὶ ἀφοῦ ὁ αὐθέντης τὴν ἐμνήστευσεν εἰς τίμιον νέον, θὰ ἦναι τοῦ λοιποῦ ἀξίω τοῦ συζύγου της . . .

Ὁ κόμης ἔθραυσεν εἰς μύρια τεμάχια πολυτίμον ποτήριον ἐκ κρυστάλλου τῆς Βοημίας, τὸ ὁποῖον ἔφερον εἰς τὰ χεῖλη του, καὶ ἐγειρόμενος μετὰ μανίας,

— Ἀκολουθήτατέ με! εἶπεν εἰς τοὺς φίλους του, οἵτινες ὤρμησαν ἐκτὸς τῆς αἰθούσης.

Ὁ Ἰουροδιόθης ἔσπευσε νὰ κλείσῃ τὸν ψεγγίτην, φοβούμενος τὴν ἐκρηκτικὴν τῆς λύπης καὶ τὰς φωνὰς τοῦ συντρόφου του. Ἀλλ' οὗτος δὲν εἰδύκνυε τοιοῦτοτρόπως τὴν ὄργην του. Ἰχρὸς, ἠλ' λωιωμένος, ἐκπληκτικὸς ἐψιθύριζεν.

— Ἡ Ἐλισάβετ Ἰβανόβνα ἦτον ἡ ἐρωμένη τοῦ Μιχαὴλ Μουττοβιέζ! . . .

Ὁ Νάνος ἐσιώπα . . .

Μετὰ δέκα λεπτῶν σιγῆν ἐπίσημον, ὁ μουζίκος ἐπανελάβε μετὰ φωνὴν ἧτις δὲν ἐδείκνυεν οὐδεμίαν συναισθησιν.

— Ὅταν θέλουν νὰ καταστρέψουν ἐπικίνδυνον

ζών τον κείνον μέσα εις την φωλεάν του. . . .
Θά βάλω φωτιά εις την επκυλιν ενω όλαι είναι
εκει μέσα . . .

Ο Νάνος εκίνησεν επί των ωμων του ειρωνι-
κώς την χονδρήν κεφαλήν του. . .

— Δέν ηξέρεις να εκδικηθής! είπε μετά πα-
ριφρονήσεως.

Γ.

Η Στάσις.

— Δέν θά μ' έμποδίσης! άνέκραζεν ο Σέργιος
Καώβσκη; θά καταστρέψω την κατηραμένην αυ-
τήν οικίαν με τους δαίμονας τους όποιους περι-
κλείεις!

— Όπως θέλεις, απήντησεν ήσυχώς ο σύντρο-
φός του φίψου εις τό στόμα του λύκου, εάν απο-
κλήης!

— Όπως θέλεις, απήντησεν ήσυχώς ο σύντρο-
φός του φίψου εις τό στόμα του λύκου, εάν απο-
κλήης!

— Άλλά δέν έννοεις; τί υποφέρω! δέν αισθάνε-
σαι λοιπόν την τρομερήν στοχασμόν όστις με κα-
τατρώγει! δέν ήκουσες λοιπόν αυτός τους άν-
θρώπους! . . . λέγεις ότι δέν ηξέρω να εκδικώ-
μαι! Μά την ψυχην του πατρός μου, τί ήμπορώ
να κάμω περισσότερον!

— Υποφέρεις πρό μις ώρας, και νομίζεις ότι
γινώσκεις τό μέσον της τιμωρίας του έχθρου σου;
Σέργιε Καώβσκη, πίστευσε με, ή εκδίκησις δέν
αυτοσχεδιάζεται! υποφέρω πρό είκοσι πέντε έ-
τών, και υπέσκαψα την ιδικήν μου! . . . Έχε
υπομονήν! μιμητού την Άνναν Ιθανώβαν! έγνω-
ρίζε πριν σου την αισχύνην της θυγατρός της, και
θέλουν να ζήση όπως απολαύτη της δυστυχίας
του έχθρου της, έθυσίαν και αυτούς τους τρεις
εγγόνους της! . . . Η Άννα έχει καρδιαν άνδρός,
της τό είπα, και τό επαναλαμβάνω! και σύ στο-
χάζεσαι ότι με μίαν πυρκαϊάν εξεδίκηθης; . . .

— Τί θέλεις λοιπόν; . . .

— Δέν θά μ' έννοήσης τώρα. Άλλ' εάν ύπόσχε-
σαι να με ύπακούσης τυφλώς, να μη κάμης καμ-
μίαν άδικησίαν ή άπερισσεψίαν, ή άνυπομονη-
σίαν, μαρτύρομαι την Παναγίαν, θά είσαι ευχα-
ριστημένος!

Ο Σέργιος μόλις ήκουεν, επανεμλάθανε μετά
πικρίας.

— Η Ελισάβετ ήτον ή παλλακίς του κόμη-
τος! . . .

— Τό παρελθόν είναι άνεπώνθρωπον, αλλά
τό μέλλον άνήκει εις τους ανθρώπους της καρ-
διάς! . . . Τί έλπίζεις; τί σε κάμνει να διατά-
ζης;

— Τίποτε! άνέκραζεν ο νεανίας; τίποτε από
τους ανθρώπους, τίποτε από τον Θεόν. Ίουροδι-
βόη, σε λέγουν μάγον άνήκω εις σε, Σατανά!

Η χαρά ετάραζεν όλκας τάς ίνας του εκτρώμα-
τος, ως εάν πραγματικώς ο σύντροφός του υπέ-
γραφε καταχθόνιον συμβόλαιον.

— Ακολουθεί με λοιπόν! είπε, σύρων τον
μουζίκον πρός την στενήν κλίμακα ήτις τους εφε-
ρεν εις τό σκοτεινόν αυτό μέρος.

Τόν επήρε με την αυτην προφύλαξιν και επι-
δεξιότητα μεθ' ής και ότε ήρχοντο. Άλλ' ο Σέρ-
γιος ένόμισεν ότι διέκρινεν ότι κατελόντες την
κλίμακα, ήκολούθουν διάφορον δδόν.

Γραμμή φωτός διαφεύγουσα εξ ήμικλειστού
θύρας επέσυρε τό βλέμμα του. Εβάδιζον διά μέ-
σου στοάς πρός τό μέρος αυτό.

Καθ' ήν στιγμήν εφθασαν εκεί, άν και τά
βήματά των δέν διήγειραν ουδένα κρότον, ουδε-
μίαν ήχώ, ή θύρα ήνεώχθη ήσυχώς, πλην πυκνόν
παραπέτασμα καταπίπτον όπισθεν αυτής, άφι-
νεν αυτούς εν τω σκοτει. Ο Σέργιος όμωι ήκουσε
γυναικίαν φωνήν ήτις ήρώτα χαμηλοφώνως.

- Εσύ είσαι;
- Εγώ.
- Μόνος;
- Όχι, μετά συμμάχου.
- Εισέλθετε γρήγορα!

Ο Νάνος ώθησε τον Σέργιον να εισέλθη, τό
παραπέτασμα ήγέρθη, και εύρέθη εντός αίθούσης
κομφής και θερμής, ασθενώς φωτιζομένης υπό
λύχνου, του όποιου την θρυαλλίδα είχαν κατα-
βιάσει εις τον έσχατον βαθμόν.

Ενώ ο Ίουροδιβόης, άναθώς επί τινος έδρας,
έσυρε τον σύρτην, ο νεανίας έμενεν ακίνητος εις
την αυτην θέσιν, μη τολμών μήτε να προχωρήση
μήτε να όπισθοχωρήση καταταταραγμένος υπό
τοσούτων γεγονότων, εκθιμβος δι' ότι έβλεπεν.

Υπό την άτμόσφαιρά της λυχνίας, νέα
γυνή, μικρά και λεπτοφυής, εκάθητο επί διβα-
νίου κειμένου πλησίον της έστίας, και προσήλω-
νεν επί του μουζίκου τον μέλαινα αυτης όφθαλμόν
καθρόν και διαπεραστικόν. Ουδέν τοσούτον ε-
ξάισιον προσέβαλε ποτέ τό βλέμμα του. Η γυνή
αυτη, ήν έθεώρει κατένκντι ά εν καλύμματος διά
πρώτην φοράν, ήτον ή αδελφή του μπογιάρου,
εκείνη ήν απέκάλουν τον άγγελον του χωρίου.

(Επεται ή συνέχεται).

Ν. Γ. ΟΙ.

ΤΡΙΩΝ ΕΡΗΘΙΚΩΝ ΣΤΗΛΩΝ ΑΝΕΚΔΟΤΩΝ Η ΔΕΥΤΕΡΑ.

την έπιούσαν εκκλησίαν χρηματίσαι περί τούτων, γνώμην δέ ζυμβάλλασθαι της βουλής εις τον δήμον, ότι δοκεί
τη βουλή, επανέσαι και στεφανώσαι χρυσώ στεφάνω τον κοσμητήν . . . ποιήσασθαι της είκόος την ανάθεσιν εν ωι άν (όποι . . .
αναγνώσει δέ τόδε τό ψήφισμα εις στόλιν λιθίνην και στήσαι παρά τ . . .
τό δέ ανάλωμα τό εις την στόλιν και την επιγραφήν μερίσαι τον παρτήν Θε . . .
να τούτων γνωμόνων φάνηται ή βουλή ή πρόνοιαν ποιουμένη της των εφέρων άγωγής κ . . .
είπεν . . . επειδή οι εφηβεύσαντες εν τω επί Πολυχάρμου άρχοντος ένικυτώ κ . . .
πειθορχούντες τω τε κοσμητή και τω παιδευταίς και προσεδέου . . .
εν ταις γυνομέναις (ακ)ροάσεσιν . . . ιμασι φίλο . . .
προσεβυτέροις διετί(έλεσαν) . . . ναχθέτετε . . .
επιμεμέλ' ηνται δέ και . . . έ)τι δέ και τ . . .
ως και φιλοτίμ(ως) . . . τάς έπι τι . . .
του . . . ης προβ(μ . . .
αε έτέλεσαν . . . αε έτέλεσαν . . .
δέν τοίς μυστηρίοις . . . δέν τοίς μυστηρίοις . . .
Αι τον εθ ισμόν; . . . Αι τον εθ ισμόν; . . .
έθυσαν . . . έθυσαν . . .
ΕΚΑΗΤΕΣΑ . . . ΕΚΑΗΤΕΣΑ . . .
άλλοι; τ . . . άλλοι; τ . . .
και εκκληρίσαν έ)μ πάσαις . . . και εκκληρίσαν έ)μ πάσαις . . .
βουλή εις την εν Πτολεμαί)οι β(δ)ιοθήκη, κατά τό ψήφισμα θ Μητ)ροφάνης(. . . τ)ην Πιάδα και Οδύσσειαν? . . . είπεν
ων έφ(ε . . . σιν φιλοτιμ . . . άγαθη τύχη,
δεδοχθαι τη βουλή τους λαρόντας προέδρους εις την έπιούσαν εκκλησίαν χρηματίσαι περί τούτων, γνώμην δέ ζυμβάλλασθαι της
βουλής εις τον δήμον, ότι δοκεί τη βουλή επανέσαι τους εφέδρους και στεφανώσαι αυτούς; . . . τον στεφανον Διονυσίου
στεφάνω) . . . ν επι . . . τον στεφανον Διονυσίου
τε των εν άσπτες τεργωιδας και Παναθηναίων και Ελευσινίων ταις γυνομέταις άρ)ωσιν, της δέν άναγορευείσας; τ)ου στεφ(άνου) έπι-
μεληθηναι τους στρατηγούς και τον ταμίαν των στρατιωτικών επανέσαι δέ) και τους διδασκαλους αυ)ων, τον τε παιδο)τρόφον Πε . . .
και τον . . . και στεφανώσαι εκαστον αυ)ων θ(α)λλου στεφάνω) έφ' ή πεποιήνται άναστρέφει . . .
μέσον . . . και στήσαι) παρά τον άνδριάντα του κοσμητου, να τούτων (συντελου-
τηδευμάτων) . . . από της πρώτης ήλικίας; τ)ών νέων επιδόντες; εκαστος επί ταις κάλλιστα των (έπι-

οι έφ' κ(ε)οι
τον κ(ο)μητήν

40

45

50

55

60

65

66

Τὰ ἄνω ἀναγκινώσκονται ἐπὶ στήλης λίθου Πεν-
τελησίου ἀνακαφείσης ἐν τοῖς Κατηφόρη, κολο-
βῆς πάντοθεν κατὰ τὰ ἄκρα καὶ κατὰ τὸ μέσον
δὲ διότι ἦδη ἐν παλαιοῖς χρόνοις καὶ πιθανῶς
κατὰ τὸν 6ον μ. Χρ. αἰῶνα, ἐπὶ Ἀδριανοῦ καὶ τῶν
Ἀντωνίωνων, ὅτε μάλιστα ἐσυνεθίζετο ἡ ἀνέγερ-
σις Ἑρμῶν εἰκονικῶν εἰς τιμὴν τῶν κοσμητῶν τῶν
ἐφήθων, (ὡς ἐκ τῶν πολλῶν εἰς ἡμᾶς περιωθέν-
των τοιοῦτων γνωρίζομεν,) ἔλαβον οἱ λιθοξόοι τὴν
ἐπιθλοκλήρον ἴσως στήλην καὶ ἀπὸ ἐπιμήκους
κατέστησαν αὐτὴν τετραγωνικὴν, περικόψαντες
πάντα τὰ ἄκρα, ἵνα χρησιμεύσῃ ὡς βῆθρον Ἑρμοῦ,
ἐφ' ᾧ καὶ ἐκοίλανε, ὡς βλέπομεν, τὸ μεσεῖτα
τόν τῆς μέρος· ἂν καὶ ὁ λίθος δὲν ἔχει τόσον ὕ-
ψος ἢ πῆχος, ὅσον συνήθως ἔχουν τὰ βῆθρα
τῶν Ἑρμῶν. Φαίνεται δὲ, ὅτι μόλις 200 ἔτη
διέμεινε ἡ στήλη ἀκεραία ἐν Ἀθήναις ἀνεστηλω-
μένη, διότι ὁ ἐπ' αὐτῆς νῦν ἀναγκινώσκόμενος Πο-
λύχρμος ἄρχων πρέπει νὰ εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος, ὃν
μνημονεύει ὁ Κικέρων ἐν ταῖς πρὸς Ἀττικὸν ἐπι-
στολαῖς του (5, 11), ὡς praetorem ἐν Ἀθήναις
γενόμενον πρό τινα χρόνου, ὃ δὲ Meyer ἐν τῇ
ἐν ἔτει 1854 ἐκδοθείσῃ Commentatio epigraphica
secunda σελ. 89 ἐθεώρησε, καλῶς καθ' ἡμᾶς
ποιῶν, πιθανὸν, ὅτι ἦτο ἄρχων ἐπώνυμος ὁ Πολύ-
χρμος. ἂν καὶ οἱ Ῥωμαῖοι δὲν ἐδήλουν συνήθως τὸν
ἐπώνυμον τῷ ὀνόματι praetor, ἀλλ' ἄλλως. Ἡ δὲ
ἐπιστολὴ ἐκείνη πίπτει εἰς τὸ 51 πρὸ Χριστοῦ.
Ἄλλως δὲ ἡ τυπολογία τῶν δύο ἐπὶ τῆς στήλης ταύ-
της ψηφισμάτων διαφέρει τῆς ἐν ἄλλοις τοῦ αὐτοῦ
πρὸ Χριστοῦ αἰῶνος ὁμοίους ψηφίσμασι κατ' ἄλλα
τε καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐν στίχῳ 23^{ον} γινόμε-
νην πρωτοφανῶς μνείαν τοῦ Εὐριπίδου καὶ τῆς
Ἰλιάδος. Πιθανά εἶναι ἐδῶ δύο τινά· ἢ ὅτι οἱ
ἐφηβοὶ ἠγόρασαν ἰδίῳι χρήμασιν ἢ ἐκκαλιγράφη-
σαν αὐτοὶ ἰδίᾳ χειρὶ καὶ κατέθεσαν εἰς τὴν ἐν τῷ
Πτολεμαίῳ γυμνασίῳ βυβλιοθήκῃ Εὐριπίδην καὶ
Ὀμηρον, καὶ ταῦτα θὰ ἐγίναν ὑπ' αὐτῶν ὑποχρεω-
τικῶς κατὰ ψήφισμα ὁ Μητροφάνης τις εἶπεν.
Οὗτος δὲ ὡς εἰπὼν ψήφισμα κανονίζον ὑποχρεώσεις
τινάς τῶν ἐφήθων ἐγνώσθη ἦδη καὶ ἐκ τῆς πρὸ
15 ἡμερῶν ἐν τούτῳ τῷ περιοδικῷ δημοσιευθεί-
σης παρ' ἡμῶν στήλης, ὅπως καὶ ἄλλοι δύο βή-
τορες τοιαῦτα περὶ ἐφήθων ψηφίσματα εἰπόντες
ἐγνώσθησαν ἐξ ἄλλων προτέρων ἐν τῷ Φιλίστορι
καὶ τῇ Ἀθηναῖ δημοσιευθεισῶν στηλῶν, ὃ Λισκου-
ρίδης καὶ ὁ Θεοδορίδης.

Ἄλλο τι οὐσιώδες νὰ εἶπω δὲν ἔχω, εἰμὴ ὅτι
τὸ τετραγωνικὸν τῆς στήλης χάσμα ἔθεσα ἐγὼ

αὐθαίρετως μᾶλλον πρὸς τὰ δεξιὰ τῶ ἑρῶντι· ἡ-
δυνάτο τις καὶ κατὰ μεσῆς νὰ τὸ θέσῃ, καὶ νὰ
κάμῃ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τὰς συμπληρώσεις του συμ-
μετρικῶς. Ὁ λίθος αὐτὸς οὐδεμίαν νύξιν δίδει περὶ
τοῦ ποῦ πλέον ἀπεκόπη, δεξιὰ ἢ ἀριστερά. Λυ-
πούμαι δὲ, ὅτι ἐν 16^ῳ στίχῳ δὲν ἠδυνήθη ν'
ἀναγκινώσῃ τὰ δέκα ἐκεῖνα γράμματα καὶ τὰ ἐση-
μείωσα κεφαλαία, οἷα τὰ βλέπει ὁ ἀναγκινώστης.
Δὲν εἶναι δὲ ὑποχρεωμένος νὰ τὰ θεωρήσῃ ὡς βέ-
βαια πάντα.

Ἐν Ἀθήναις, τῇ 19 Αὐγούστου 1866.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ Α. ΚΟΥΜΑΝΟΥΔΗΣ.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
ΤΗΣ ΕΠΙΘΑΛΑΣΣΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΜΕΣΑΙΩΝΑ. (1)

Ἡ Κεφαλονία. Κεφάλαιον α΄.

Ἡ Κεφαλονία εἶνε νησί μπιτάδο, καὶ ἔχει
πόρτο καλὸ, τόσο ἀπὸ μέσα ὡσάν καὶ ἀπόξω.

Ἀπὸ τὸν Σωτήρα ὅπου εἶναι ὁ κάθος τοῦ
Πισκάρδο ὡς τὸ πόρτο τοῦ Πισκάρδο εἶνε μί-
λια β'. Τὸ πόρτο τοῦ Πισκάρδο εἶνε καλὸ διὰ
ξύλα μικρά καὶ διὰ ἀρματωμένα, καὶ εἶνε διὰ
τὸν λεβάντη ὄχι διὰ τὸν πουνέντι.

Ἀπὸ τὸ Πισκάρδο ὡς τὸν Ἀθήρα εἶνε μίλια
ιβ'. Ὁ Ἀθήρας εἶναι πόρτο καὶ ἔχει ἓνα νησί ὀμ-
πρὸς καὶ εἶνε καλὸ πόρτο διὰ τὸν πουνέντι.

Ἀπὸ τὸν ἅγιον Σίδερα ὡς τοὺς Βαρδιάνους
γρέγο γαρμπῆ εἶνε μίλια ι'.

Ἀπὸ τοῦ Βαρδιάνους γρέγο τραμουντάνα εἶνε
ὁ Κόρπος Ταροστόλι, εἰς τὸν κάθο τῆς Σάντα
Πανηγίας, ἔξω τὸ πέλαιος ὄστρια γαρμπῆ, μί-
λια λ'. εἶνε μία ξέρα κακὴ καὶ κρατεῖ τὸ μάκρος
τῆς μίλια η'.

Ἀπὸ τὸν κάθο τοῦ Κάπρου μάλιστα τραμου-
τάνα ὑπᾶς ἀνάμεσα τὸ Θιάκι καὶ τὴν Κεφα-
λωνία καὶ ὑπᾶς εἰς τὸ Πισκάρδο εἶνε μίλια μ'.
καὶ εἰς ἐτούτην τὴν στρατά εὐρίσκεις πόρτα πολ-
λά, τὸ πρῶτο τὸ λέγουν πόρτο Τζενοβιζῆ καὶ τὸ
δεύτερο τὸ λέγουν ἢ Βάλλη Δαλσεάνδρα, ἦγουν ἢ
Σάμοσα καὶ τούτῃ εἶνε κορφόπουλος καὶ πόρτο
καὶ ἔχει καλὸ ράξιμο, ἢ Κεφαλονία γυρίζει
ἀτόρτου μίλια ρ'.

Τὸ Θιάκι εἶνε μπιτάδο καὶ ἀνάμεσα τὴν Κε-
φαλονία καὶ τὸ Θιάκη εἶνε ἓνα νησόπουλο χαμηλὸ
καὶ ἔχει ἓναν πύργον καὶ μία στέρα ἀπάνω του,
καὶ λέγουν το τὸ Διδασκαλεῖον.

(1) Συνέχεια ἀπὸ φυλλαδίου 86.

Ἡ Ζάκυνθος. Κεφάλαιον β΄.

Τὸ νησί τῆς Ζακύνθου εἶνε μπιτάδο καὶ τὸν κάθο
τοῦ πουνέντι τὸν λέγουν Τζενοβάρδο, καὶ ἔχει ἓνα
πόρτο καλὸ καὶ ἔχει ἓνα νησί καὶ ἐκεῖνο τὸ νησί
τὸ κάνει πόρτο καὶ λέγουν το Σκινάροι καὶ ἡ
μποῦκα τοῦ λεβάντι εἶνε καλὴ καὶ καθάρια καὶ
ἀπὸ ἐκεῖ ἐμπαίνουν τὰ καράβια καὶ ράσεις τὰ σί-
δερά σου εἰς τὸν γαρμπῆ εἰς ὄργυιαις η'. καὶ ὀλι-
γώτερο, καὶ τὰ πλωρήτια εἰς τὸ νησί καὶ ἡ μποῦ-
κα τῆς τραμουντάνας εἶνε στενὴ, μόνον διὰ ξύλα
μικρά καὶ διὰ κότεργα καὶ ἔχει μία ξέρα εἰς τὴν
μείση καὶ ὅταν θέλῃς νὰ ἐμπῆς ἢ νὰ εὐγῆς κοστᾶ-
ριζε τὸ νησί τὸ μεγάλο διὰ τὴν ξέρα.

Ἀπὸ τὸ Τζενοβάρδο ὡς τὸν κάθο Γαλιανό.
πουνέντι γαρμπῆ εἶνε μίλια κ'.

Ἀπὸ τὸν κάθο Γαλιανό ὡς τὸν κάθο Μπιάγκο
σιρόκο μάλιστα εἶναι μίλια μ'.

Ἀπὸ τὸν κάθο Μπιάγκο ὡς τὸ νησί τῆς Λανά-
τας, ὄστρια τραμουντάνα, εἶνε μίλια ι'.

Ἀπὸ τὸν κάθο δὲ Λανάτα ὡς τὸν κάθο δὲ Βά-
κα, σιρόκο μάλιστα, εἶνε μίλια β'. Ὁ κάθο δὲ
Βάκας ἔχει καλὸ παραβέντο διὰ τὴν προβέντζα.

Ἀπὸ τὸν κάθο Λεβανάτα ὡς τὸ Πελόζο, ὄστρια
τραμουντάνα καὶ ὀλίγο εἰς τὸν γρέγο καὶ ὀλίγο
τὸν γαρμπῆ εἶνε μίλια ι'. ἀπὸ τὸν κάθο ἀλάργου
μίλι ἐν εἶνε ἓνα νησί καὶ ἔχει καλὸ στάσιμο.

Ἀπὸ τὸν κάθο Βασιλικὸ ὑπηγαίνοντας εἰς τὴν
χώρα εἰς τὴν Ζάκυνθο, εἶνε μία ξέρα ἀγνάντια
τοὺς μύλους, ἀλάργου ἀπὸ τὴν γῆν μίλι α'. καὶ
σκουράει πουνέντι λεβάντι.

Ἀπὸ τὸ Πελόζο ὡς τὸν κάθο τῆς Γλαρέντζας
εἰς τὴν κάρτα τῆς τραμουντάνας, ἢ βέρ γρέγο εἶνε
μίλια ιε'.

Ἀπὸ τὰ Δέματα ὡς τὴν ἁγία Μαύρα εἶνε μί-
λια γ'.

Ἡ ἁγία Μαύρα. Κεφάλαιον γ΄.

Ἀπὸ τὴν ἁγία Μαύρα ὡς τὸ πόρτο Ταλαμὸν
εἶνε μίλια ιδ'. τὸ πόρτο Ταλαμὸν ἔχει κάμποσα
νησιά.

Ἀπὸ τὸ πόρτο Ταλαμὸν ὡς τὸ Δραγαμέστο
εἶνε μίλια ς'. καὶ ὑπηγαίνοντας αὐτὴν τὴν στρα-
τά εἶνε ἓνα νησί καὶ λέγουν το ὁ Κκαλάμος καὶ τὸ
ἀφίνεις δεξιὰ σου καὶ ἔχει καὶ νερὸ γλυκὺ.

Τὸ Δραγαμέστο εἶνε κόρπος καὶ ὑπάγει τὸ γῦρο
μίλια ιβ', ἢ μποῦκα του εἶνε πλατεῖα μίλια ς'.
καὶ ἀγνάντια πρὸς τὸν γρέγο μίλια β'. εἶνε μία
βάλλη καὶ τὴν λέγουν ὁ ἅγιος Παντελεήμων καὶ
εἶνε μία ἐκκλησία, εἰς τὸ Δραγαμέστο, εἶνε ὁ ἅγιος
Νικόλαος καὶ εἶνε σιμὰ εἰς τὴν θάλασσαν, καὶ εἰς

μερέα τοῦ λεβάντι εἶνε νησόπουλα δύο καὶ τὸ
ἓνα τὸ λέγουν ὁ Κέδρος.

Ἀπὸ τὸ Δραγαμέστο ὡς τὸν Πεταλά εἶνε μίλια
ς'. Ὁ Πεταλάς εἶνε νησί καὶ ἔχει πόρτο καλὸ καὶ
καὶ ἂν θέλῃς νὰ ὑπᾶς εἰς τὸν Πεταλά καὶ θέλῃς
νὰ ράξῃς εἰς τὴν μερέα τῆς τραμουντάνας εἶνε
καμπάνια καὶ ράξεις ἀγγουραὶ καὶ ἀγγουραὶ,
καὶ ἂν θέλῃς νὰ ὑπᾶς εἰς τὸν Πεταλά εἰς τὴν
μερέα τοῦ λεβάντι, ἄμε μέσα σιγοῦρος καὶ κο-
στάριζε τὸν Πεταλά καὶ ράξῃς τὰ σίδερά σου εἰς
τὸν λεβάντι εἰς φούντος ὄργυιαις ζ'. καὶ τὰ σί-
δερα πλωρήτια σου εἰς τὸ νησί, καὶ ἂν θέλῃς νερὸ,
ἄμε εἰς τὸν ἅγιον Νικόλαον καὶ εἶνε μία γρότα
καὶ εἶνε νερὸν ὕσον θέλεις.

Ἀπὸ τὸν Πεταλά ὡς τοὺς Κουτζουλάρους εἶνε
μίλια ς'. καὶ ὑπηγαίνοντας αὐτὴν τὴν στρατά,
εὐρίσκεις τὴν Ἀζενέρα καὶ τὴν Μακρόνησο καὶ
ταῖς Ὀξείαις, καὶ ἂν θέλῃς νὰ ὑπᾶς ἀνάμεσα ταῖς
Ὀξείαις καὶ τοὺς Κουτζουλάρους ἔχει φούντος πο-
λὺ νὰ περάσῃς με πᾶσα καράβι καὶ νὰ κοστάρῃς
περισσότερο ταῖς Ὀξείαις παρὰ τὸ ποτάμι τὸ Ἄ-
σπρο καὶ εἰς τοὺς Κουτζουλάρους εἶνε μία βάλλη εἰς
τὴν μερέα τῆς Τραμουντάνας καὶ εἶνε διὰ πᾶσα
ξύλο, ἀμὴ τὸ περισσότερο στέκουν τάρματωμέ-
να· ἀνάμεσα τοὺς Κουτζουλάρους καὶ ταῖς Ὀ-
ξείαις πρὸς τὸν λεβάντι εἶνε ἓνα νησί μικρὸ καὶ ἐ-
κεῖ στέκουν τὰ καράβια.

Ἀπὸ τὸ Ἀνατολικὸ ὡς τὸ Δραγαμέστο εἶνε μί-
λια ιθ'.

Ἀπὸ τὸ Ἀνατολικὸ ὡς τὸν Νεζύπακτον εἶνε μί-
λια κβ'. καὶ εἰς αὐτὴν τὴν στρατά εὐρίσκεις τὸν
Γαλατᾶ, τὴν Καβουρολίμνη καὶ τὸ Σοποτό. Τὸ
Σοποτό εἶνε ἡ κακὴ Σκάλα καὶ ἐκεῖ στέκουν τὰ
ξύλα μικρά μεγάλα καὶ ράξουν τὰ σίδερά τους εἰς
τὴν ὄστρια εἰς τὸν Σιρόκο καὶ τὰ πλωρήτια εἰς
τὴν γῆν ἀπὸ μέσα τὰ καστέλια μίλ. γ'. εὐρίσκει
τὸν Κάκαβο καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μίλια γ'. εἶνε ὁ Ἐπαχ-
τος.

Κεφάλαιον δ΄.

Ὁ Ἐπαχτος εἶνε χώρα μπιτάδα καὶ εἶνε ὀλη ἢ
χώρα κτισμένη καὶ κρατεῖ ἀπὸ ἐπάνω ἀπὸ τὸ
βουνὸ ὡς κάτω εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ἔχει πόρ-
το με καδένα καὶ εἶνε κτισμένο πὲρ φόρτζα καὶ
ξύλα χοντρά δὲν ἔμπορουν νὰ μποῦν μέσα μόνον
στέκουν ἔξω.

Ἀπὸ τὸν Ἐπαχτον ὡς τὸν Σάλωνα εἶνε μίλ. ν'.
γρέγο λεβάντι καὶ εἰς αὐτὴν τὴν στρατά εὐρί-
σκεις τὴν Μανθεαία καὶ τὰ Τροιδόνια. Τὰ Τροι-
δόνια εἶνε νησιά β'. καὶ ἔχουν πόρτο καλὸ καὶ ἡ

μπούκα τους είνε εἰς τὸν γρέγο καὶ ἔχει καὶ μία ἐκκλησία, καὶ λέγουντην ἡ Παναγία καὶ παραμπρὸς εἶνε ἄλλο ἓνα νησί καὶ λέγουντο ὁ ἅγιος Ἰωάννης, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἶνε ἡ Βοίδαθος. Ἡ Βοίδαθος εἶνε πόρτο καλὸ διὰ τὸν λεβάντι, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἶνε ὁ Τρομάργης, ἀπὸ τὸν Τρομάργην ἀρχίζει ὁ κόρφος τοῦ Σαλώνου καὶ εἶνε καὶ ἓνα πόρτο καὶ λέγουντο εἰς τὰ Λογοῦ ἄνδρα καὶ εἶνε καλὸ διὰ τὸν Λεβάντι, καὶ ὑπηγαίνοντας τὸν κόρφον τοῦ Σαλώνου εὐρίσκεις ἓνα νησί καὶ λέγουντο ὁ ἅγιος Γεώργιος. Ὁ Σάλωνας εἶνε χώρα μπιτάδα καὶ εἶνε ψηλὰ ἀπὸ τὴν θάλασσαν μὴλ. γ'· καὶ εἶνε πόρτο καλὸ καὶ ἔχει καὶ νερό.

Ἀπὸ τὸν Σάλωνα ὡς τὸν ἅγιον Νικόλαον τὸ καλὸ ἀκρωτήρι ὄστρια τρεμουντάνα εἶνε μίλ. λ'.

Ἀπὸ τὸ καλὸ ἀκρωτήρι ὡς τὸ Στεῖρι γρέγο λεβάντι εἶνε μίλ. κ'. Τὸ Στεῖρι εἶνε κόρφος καὶ πόρτο καλὸ καὶ ὑπηγαίνοντας μέσα εἰς τὰ Ἄσπρα σπίτια εὐρίσκεις νησία β'. καὶ τὸ ἓνα τὸ λέγουν ὁ Δράκος καὶ ἡ Ἄμπελος καὶ ὅταν ὕψις μέσα εἰς τὸ πόρτο, τὸ πόρτο εἶνε μεγάλον καὶ ρεμετζάρεσαι σιρόκο μαῖστρο, καὶ ἂν θέλῃς νερό, ἄμω ἐπάνω εἰς τὸν ἅγ. Γεώργιον, εἶδεμὴ ἄμω πέρα εἰς τὸν ἅγ. Νικόλαον.

Ἀπὸ τὰ Ἄσπρα σπίτια ὡς τὸν κάβο τῆς Ἁγίας εἶνε μίλια ι'. ὄστρια τρεμουντάνα.

Ἀπὸ τὸν κάβο τῆς Ἁγίας ὡς τὴν Λιθαδόστρια εἶνε μίλ. λ'. καὶ εἰς αὐτὴν τὴν στρατὰν εὐρίσκεις τὸ Γκινίτζι. Τὸ Γκινίτζι εἶνε καρχαδοῦρος ὅπου φορτόνουν τὰ σκυράτζα σιτάρι καὶ εἶνε καὶ ἀλικίς καὶ ὀλίγο παρέκει εἶνε τὸ Σαράντι καὶ εἶνε νησία δύο καὶ ἐκεῖ εἶνε πόρτο καὶ στέκουν τὰ ξύλα, ἀπὸ τὴν Ἁγία ὡς τὸ Γκινίτζι, εἶνε μίλια ι'.

Ἀπὸ τὸ Γκινίτζι ὡς τὴν Λιθαδόστρια εἶνε μίλια κ'. Ἡ Λιθαδόστρια εἶνε πόρτο καὶ καρχαδοῦρο καὶ βάζεις τὰ σιδερά σου εἰς τὸν γαρμπῆ εἰς ὄργυιαις κ'. καὶ εἰς εἰκοσιπέντε, καὶ τὰ πλωρήσια σου εἰς τὸ γρέγο, διότις ἡ τραβέρσια σου εἶνε ὄστρια σιρόκος, καὶ ἐμπρὸς πρὸς τὸ λεβάντι εἶνε μία βάλλη καὶ λέγουντην εἰς τὸν ἅγιον Βασίλειον, καὶ ἂν θέλῃς νερὸ ἄμω εἰς τὴν Σαρακίνα, εἰς τὴν ἐκκλησίαν τὸν ἅγιον Νικόλαον εἶνε τὸ πηγάδι μετὰ τὸ νερόν, ἀμὴ δὲν εἶνε πολλὰ καλὸ, ἀμὴ τὰ ξύλα πέμπουν ταῖς βάρκας τους εἰς τὸ Γερμενὸ καὶ φέρνουν νερὸ καλὸ, ἀγνάντια τὴν Λιθαδόστρια πρὸς τὴν ὄστρια μίλ. ιβ'. εἶνε νησία δύο καὶ εἶνε ἓνα μοναστήρι καὶ εἶνε κτισμένο ὡσάν κάστρο καὶ εἶνε καλογέροι καὶ λέγουντην, ἡ Παναγία ἀπὸ τὰ καλὰ νησία.

Ἀπὸ τὴν Λιθαδόστρια ὡς τὸ Γερμενὸ εἶνε μίλια ι'.

Ἀπὸ τὸ Γερμενὸ ὡς τὴν Ψάθω, εἶνε μίλια ς'.

Ἀπὸ τὴν Ψάθω ὡς τὸν ἅγιον Νικόλαον εἰς τὰ Μάργουλα εἰς τὴν Βουλιαμένη μίλια λ'.

Ἀπὸ τὴν Βουλιαμένη ὡς τὸ Ἐκμίλη εἶνε μίλια λ'. καὶ εἰς αὐτὴν τὴν στρατὰν εὐρίσκεις τὸ Λευτεροχώρι. Εἰς τὸ Ἐκμίλη εἶνε μία χώρα παλαιὰ καὶ τὴν λέγουν ἡ Παλαιὰ χώρα ἀπάνωθι τὴν Παλαιὰ χώρα εἶνε ἡ Κόρινθος, καὶ στέκει ἀπάνω εἰς μία κορφὴ ψηλὴ καὶ εἶνε μπιτάδα καὶ κάτω ἀπὸ τὴν Κόρινθο εἰς τὴν θάλασσαν εἶνε ὁ Πύργος τοῦ Μπάλαγα καὶ εἶνε πάλαι καὶ ἐκεῖ φορτόνουν τὰ ξύλα· λέπει ἡ Κόρινθος ἀπὸ τὴν θάλασσαν μίλια γ'.

Ἀπὸ τὰ Βασιλικὰ, ἤγουν ἀπὸ τὸν ἅγιον Δημήτρι, ὅπου φορτόνουν τὰ ξύλα ὡς τὴν Βοστίτζα προλακάρτα δὲ πουνέντι ἡ θέρ γαρμπῆ εἶνε μίλια ν'. καὶ εἰς αὐτὴν τὴν στρατὰν εὐρίσκεις τὴν Ἀκράτα. Ἡ Βοστίτζα εἶνε μία βάλλη, καὶ τὴν ἔξανοίγει γρέγο τρεμουντάνα, εἶνε καὶ καρχαδοῦρο.

Ἀπὸ τὴν Βοστίτζα ὡς τὰ Καστέλλα πουνέντι γαρμπῆ εἶνε μίλια λ', καὶ εἰς αὐτὴν τὴν στρατὰν εὐρίσκεις τὸν Πύργον. Ὁ Πύργος εἶνε πόρτο καλὸ διὰ τὸν πουνέντι καὶ διὰ τὸν Λεβάντι, καὶ ἀπὸ ἐκεῖ μίλι ἐν εἶνε τὸ Δρέπανο ὅπου περνοῦν ἡ καφορούζες καὶ ἀλαργάριζε το τὸ Δρέπανο ὅτι ἔχει νερὰ φτενά.

Ἀπὸ τὸ Δρέπανο μίλια λ'. εἶνε ὁ Φτελίς. Ὁ Φτελίς ἔχει καλὸ βάζιμο καὶ πόρτο καὶ βάζεις τὰ σιδερά σου εἰς τὸν Μάστορα εἰς ὄργυιαις ιε. καὶ κ'. κατὰ πλωρήσια σου εἰς τὴν φουντάνα ὀμπρός.

Ἀπὸ τὸν Φτελίς ὡς τὸ Καστέλλο εἶνε μίλια β'.

Ἀπὸ τὸ Καστέλλο ὡς τὴν Ἁγία εἶνε μίλια λ'.

Ἀπὸ τὴν Ἁγία ὡς τὴν Πάτρα ὄστρια σιρόκο εἶνε μίλια γ'.

Ἀπὸ τὴν Πάτρα ὡς τὸν Παπᾶ πέρα γαρμπῆ εἶνε μίλια λ'. Ἡ κόστα ὅλη ἀπὸ τὴν Πάτρα ὡς τὸν Παπᾶ ὅλη ἔχει φούντος καλὸ, καὶ εἰς τὴν στρατὰν εὐρίσκεις τὴν Καμενίτζα καὶ τὴν Ἀχαῖα. Ἡ Καμενίτζα ἔχει ἓνα ποτάμι ὅπου ἐμπαινουν τὰ σκαυδάλια καὶ τὰ μονοξύλα· ἔχει καὶ μάζες γουνὲν καὶ εἶνε καὶ πάλαι καὶ στέκουν οἱ γρούποι καὶ φορτόνουν. Πηγαίνοντας ἀπὸ τὴν Ἀχαῖα εἰς τὸν Πύργον εἰς τὴν πούντα τοῦ Πύργου εἶνε μία ξέρα ἀλάργου ἀπὸ τὴν γῆν μίλι ἡμισυ, καὶ ἔχει ἀπάνω τῆς νερὸ πιθκαῖς ς' καὶ ἀλαργάριζε

Ἀπὸ ἐκεῖ ὡς τὸν Πύργον εἶνε μίλ. β'. Ὁ Πύργος εἶνε καρχαδοῦρος ὅπου φορτόνουν καὶ εἶνε

βάλλη, καὶ τὴν ἔξανοίγει ὁ κόρφος τοῦ Ἐπάχτου, καὶ ἂν θέλῃς νὰ φορτώσῃς ἄμω μετὰ μπουνατζα καὶ ἄμω μέσα ἀπὸ τοὺς βουνούς καὶ ρεμετζαρίτου καὶ στέκει ἀναπαμένος, καὶ ἡ πούντα ὅπου σου μένει εἰς τὸ Μάστορα εἶνε ὁ Παπᾶς καὶ τὰ βουνὰ ὅπου εἶνε ἀπάνω τὸν Παπᾶ τὰ λέγουν τὰ Μαῦρα βουνὰ εἶνε καὶ βιθάρια.

Ἀπὸ τὸν Παπᾶ ὡς τὴν Γλαρέντζα πέρα γαρμπῆ εἶνε μίλ. μ'. καὶ εἰς αὐτὴν τὴν στρατὰν εὐρίσκεις τὸ Κουνούπελ, καὶ εἶνε ὅλο σπιάτζα. Ἡ Γλαρέντζα ἔχει καλὸ βάζιμο ὅπου βάζουν τὰ κάρβια εἰς φούντος ὄργυιαις ἡ καὶ ι', ἀμὴ τὰ ξυλάκια τὰ μικρὰ στέκουν ἀπὸ μέσα τοὺς βουνούς· πέρνοντας τὸν κάβο τῆς Γλαρέντζας εἶνε ἓνα νησί χαμηλὸ καὶ λέγουντο Καυκαλίδα, καὶ ἔχει πέραμ δια σκαυδάλια, καὶ εἰς τὸν κάβο τοῦ πουνέντι τῆς Γλαρέντζας μίλια ς'. εἶνε μία ξέρα. Ἡ Γλαρέντζα εἶνε χώρα χαλασμένη.

Ἀπὸ τὸν κάβο τῆς Γλαρέντζας ὡς τὸν Ποντικὸ καὶ ὡς τὸ Μπελθεδέρ, γαρμπῆ εἶνε μίλια κέ.

Ἀπὸ τὸ Μπελθεδέρ ὡς τὸν Ρουφίξ πέρα γαρμπῆ καὶ ὀλίγο εἰς τὴν ὄστρια εἶνε μίλια ιθ'.

Εἰς τὸ ποτάμι τοῦ Ρουφέος εἰς τὴν μερέα τοῦ πουνέντι εἶνε ἓνα νησί. Ἀπὸ τὸν Ρουφέα ὡς τὴν Ἀρχαλίαν εἶνε μίλια δ'. Ἀπὸ τὴν Ἀρχαλία ὡς τὴν Θεοτόκο εἰς τὸ Ἀγρίλι εἶνε μίλια ς'.

Ἀπὸ τ' Ἀγρίλι ὡς τὸ κανάλι τῆς Πρώτης εἶνε μίλ. ἡ.

Ἀπὸ τὴν Πρώτη ὡς τὸ πόρτο τοῦ Ἀναβαρίνου πουνέντι λεβάντι εἶνε μίλ. ι'.

Ἡ Πρώτη ἔχει τὸ στάσιμο εἰς τὴν μερέα τοῦ Γρέγου εἰς φούντος ὄργυιαις ιε. καὶ ἀλάργου ἀπὸ τὴν γῆν μίλ. ἐν' ὅλο τὸ φούντος εἶνε καθαῖρο.

Ἡ Πρώτη μετὰ τὰ Στροφάδια βλέπεται εἰς τὴν κάρτα τοῦ πουνέντι, ἡ θέρ μαῖστρο εἶνε μίλ. μ. τὰ Στροφάδια εἶνε δύο νησία καὶ τὸ μεγαλύτερο τοῦ σιρόκου εἶνε μπιτάδο καὶ ἀνάμεσα τὰ δύο νησία δὲν εἶνε πέραμα διότι εἶνε ξέρας.

Ἀπάνω εἰς τὸ νησί τὸ μεγάλο εἶνε μία ἐκκλησία, καὶ ὀμπρὸς εἰς τὴν ἐκκλησία εἶνε μία τούρη ἀπὸ τὴν μερέα τοῦ γρέγου εἶνε βάζιμο καὶ εἶνε καθαῖρο καὶ κάμω τιμὴ τῆς πούντας πλωρήσια γ'.

Τὸ πόρτο τοῦ Ἀναβαρίνου εἶνε πόρτο μεγάλο καὶ ἔχει ὀμπρὸς νησία γ, καὶ εἰς τὸ νησί τοῦ πουνέντι ἐμπρὸς κολλητὰ εἰς τὴν τέρα φέρμα εἶνε τὸ κάστρο ὁ Ἀναβαρίνος, καὶ ἀνάμεσα τὸ καστέλλο· καὶ τὸ νησί στενὸ εἶνε καὶ ἔχει φούντος ὀλίγο, καὶ μέσα ἔχει βάλλους πολλὰς καὶ στασίματα.

Ἀπὸ τὸν Ἀναβαρίνο ὡς τὴν Μοθώνη εἶνε μί-

λια ιθ'. καὶ εἰς ἐτούτην τὴν στρατὰν εὐρίσκεις νησούλα.

Ἀπὸ τὸν Ἀναβαρίνο ὡς τὴν Σαπιέντζα σιρόκο μαῖστρο εἶνε μίλια ιβ'.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΠΟΣΟΥ ΤΩΝ ΛΙΘΑΝΘΡΑΚΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΓΗΙΝΗΣ ΣΦΑΙΡΑΣ.

Ἡ μεγίστη κατανάλωσις τῶν λιθανθράκων, καὶ ἡ σημαντικωτάτη ἐλάττωσις τῶν ζύλων, ἐγέννησαν τὴν ἰδέαν, ὅτι, μετὰ παρέλευσιν πλειοτέρων ἢ ὀλιγωτέρων χρόνων δύναται νὰ ἐπέλθῃ ἔλλειψις τῶν λιθανθράκων καὶ συνεπείᾳ αὐτῆς, ὀπισθοδρομῆσαι ὅλων τῶν ἐπιχειρήσεων τοῦ κόσμου. Ἡ ἀκόλουθος ἐκθεσις περὶ τῆς ὑπάρξεως τῶν λιθανθράκων εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ κόσμου ἀπασχόλησε τοὺς δικασημοτέρους ὀρυκτολόγους, γεωλόγους καὶ μηχανικούς πάσης τῆς Εὐρώπης, οἵτινες κατεγίνοντο περὶ τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ποσοῦ τῶν ἐν τῇ γῆ λιθανθράκων. Τὰ μεγαλύτερα ταμεία λιθανθράκων ἐν Εὐρώπῃ, ἀπαντῶνται πρὸς μεσημβρίαν τῆς πόλεως Wales ἐν Ἀγγλίᾳ. Ἡ κοίτη αὕτη ἔχει πλάτος τέσσαρα γεωγραφικὰ μίλια, καὶ μῆκος εἴκοσι. Κατόπιν αὐτῆς ὑπάρχει καὶ ἡ σπουδαιότερα κοίτη ἐν Βελγίῳ ἔχουσα πλάτος 5 καὶ 1/4 μιλίων καὶ μῆκος 15 μίλια. Ὑπάρχουν καὶ στρώματα λιθανθράκων εἰς ἄλλα διάφορα μέρη τῆς Εὐρώπης, μὴ συμπεριλαμβανομένων τῶν πολλῶν ἀπανταχοῦ τῆς Εὐρώπης ὑπερχόντων στρωμάτων ἐκ γαιανθράκων, (Lignites) τούτεστι ἀνθράκων νεωτέρης ἐποχῆς καὶ χειροτέρας ποιότητος, μ' ὅλον τοῦτο ταῦτα ἅπαντα εἶνε ἀσήμαντα ἀπέναντι τῶν ἐκτεταμένων στρωμάτων λιθανθράκων τῆς Βορείου Ἀμερικῆς. Εἰς τὰ μέρη τῆς Πανσιλβανίας καὶ Βιργινίας, ὑπάρχει κοίτη ἣτις ἔχει τὴν ὀνομασίαν *Κοίτη Ἀπαλαχικὴ* *Apalachisches Kohlenfeld*— αὕτη ἔχει πλάτος 37 μιλίων καὶ μῆκος 130 γεωγραφικῶν μιλίων, ἡ δὲ ἐπιφάνεια αὐτῆς κατέχει τόπον 2, 800 μιλίων γεωγραφικῶν. Σπουδαιότατα λιθανθρακορρύχια εὐρίσκονται ἐπίσης κείμενα ἐπὶ τῆς Πρωσικῆς χώρας. Καὶ ἐὰν κατὰ τινα ὑπολογισμὸν τῶν Ἀμερικανῶν καταναλωθῶσιν ἐννέα δις ἑκατομύρια καντάρια καθ' ἕκαστον χρόνον, ὅτι ὑπάρξῃ ἀρκετὴ ποσότης πρὸς καταναλώσιν ἐπὶ 90,000 χρόνους, ὡστε ἐξ αὐτοῦ βλέπει ἕκαστος ὅτι οἱ Ἀμερικανοὶ ἠσύχασαν ὡς πρὸς τὴν ἰδέαν τῆς ἐκλείψεως τῶν λιθανθράκων ἐπὶ τούτους αἰῶνας.

Κατὰ τοὺς γενομένους ὑπολογισμοὺς ὑπὸ τινῶν διασημοτέρων οἰκονομολόγων, ἡ ἐτησία κατανάλωσις τῶν λιθανθράκων ἐφ' ὅλης τῆς γῆς ἀναβαίνει περίπου εἰς 2,000,000,000 καντάρια. Ταῦτα ἀναλογοῦσιν μετὰ τὴν ἀξίαν 340,000,000 ταλλήρων εἰς τὸν τόπον τῆς αὐτῶν ἀνορύξεως. Διὰ δὲ τῆς μεταφορᾶς αὐξάνει ὁ τιμὴ αὐτῶν τοῦλάχιστον εἰς 360,000,000 τάλληρα, ποσὸν τὸ ὁποῖον ὑπερβαίνει τὴν ἀξίαν τοῦ χρυσοῦ καὶ τοῦ ἀργύρου, τὰ ὁποῖα καθ' ἕκαστον χρόνον ἀνορύσσονται ἐφ' ὅλης τῆς γῆς. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐργατῶν οἵτινες ἀπασχολοῦνται εἰς τὴν ἀνορύξιν τῶν λιθανθράκων ὑπολογίζεται εἰς 600,000 καὶ συμπεριλαμβανομένων τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδῶν ἀναβαίνει εἰς πλείονας τῶν 2,500,000 ἀνθρώπων, οἵτινες ἀποκτῶσι τὰ πρὸς ζωάρεϊαν ἀναγκαῖα ἐκ τῆς ἀνορύξεως τῶν λιθανθράκων. Ἡ ἔκτασις ὅλων τῶν εἰς τὸ ἔνδον ὅλης τῆς γῆς ὑπαρχόντων ἰνθρακοῦχθῶν δύναται νὰ ὑπολογισθῇ εἰς 8,000 περίπου γεωγραφικὰ τετραγωνικὰ μίλια, τὸ δὲ ποσὸν τῶν ἀνθρώπων τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἐναποταμιευμένον ὑπολογίζεται μετὰ δάσος 13½ ἐτῶν ἡλικίας ἐφ' ὅλης τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς. Ἐκ τῆς περιέργου ταύτης ἐκθέσεως βασιζομένης ἐπὶ ἀπίρων καὶ σπουδαίων προὑπολογισμῶν, ἐξάγεται ὅτι οὐδεὶς φόβος ὑπάρχει περὶ τῆς ἐκλείψεως τῶν λιθανθράκων, καθὼς ἐνόμισαν πρὸ ὀλίγων χρόνων πρὶν ἀνακαλυφθῶσι τὰ τόσον σπουδαῖα ἰνθρακοῦχθῶν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τοῦ Βελγίου.

E. LANSBERG.

Ο ΜΑΚΙΑΒΕΛΙΚΟΣ ΙΑΤΡΟΣ. (1)

ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ Ζ΄.

Ζήτην νὰ νυμφευθῆς τὴν θυγατέρα μιᾶς πλουσίας οἰκογενείας.

Ἄν τὸ κατ' ὀρθῶς δι' ἐντίμου τρόπου, ὑπάγει καλῶς· ἂν δὲ ἡ θέσις σου ἦναι πολλὰ χαμηλὴ, ὥστε νὰ ἐλπίσης ποτὲ τοιοῦτον πρᾶγμα. προπάθησον ὥστε νὰ ἀναγκασθῶσιν οἱ γονεῖς νὰ σε δώσωσι τὴν θυγατέρα των. Πρῶτον θέλουσιν σ' ἐπάρειν ὡς ἱατρὸν ὅλοι οἱ στενοὶ συγγενεῖς τῆς συζύγου σου· ἔπειτα καὶ πολλοὶ ἐξ ὧν ἐπιθυμοῦν νὰ ἔχωσι τὴν φιλίαν τῆς οἰκογενείας τῆς ὁποίας ἔγινες μέλος· οὗτοι δὲ πάλιν σε συνιστῶσι περαιτέρω ὅσον ἀγρῆματος καὶ ἂν ἦσαι. Σὺ δὲ προ-

όδευε, μὴ φροντίζων ἂν ἱατρεύωνται ἢ ἀποθνήσκωσιν οἱ ἀσθενεῖς σου, διότι καθίς δὲν θέλει τοῦλάχιστον εἰς τὸ φανερόν νὰ σε κατηγορήσῃ δυσωπούμενος τοὺς μέγα δυναμένους συγγενεῖς σου· ὅσον δὲ περὶ τοῦ ἀσθενοῦς, δὲν θέλεις ἀκούειν ἐλέγχους καὶ ἐπιπλήξεις. διότι δὲν ζῆ πλέον. Ἐπειτα, συλλογίζου ὅτι δὲν εὐρίσκεσαι εἰς τὴν Ῥώμην, ὅπου οἱ μὲν ἐγκριτώτεροι τῶν ἱατρῶν, ὅταν ἐσφαλθῶν, ἐξωρίζοντο, οἱ δὲ κατωτέρου γένους ἐθνατόνοντο· οὔτε εἰς τὴν Περσίαν καὶ Ἰνδίαν, ὅπου ἀποτυγχάνοντες οἱ ἱατροὶ χάνουσι τὴν κεφαλὴν των.

ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ Η΄.

Περίπαιζε καὶ περιποιεῖ τοὺς φαρμακοπώλας. Οὗτοι γίνονται μεσίται πρὸς τὸν κόσμον, ἐπαινοῦντές σου τὴν προκοπὴν καὶ τὴν πείραν, ὅσον ἀγρῆματος καὶ ἂν ἦσαι. Διὰ τοῦτο στέλλε τους πολλὰς ἀναγραφὰς, καὶ συνίστα εἰς τοὺς ἀσθενεῖς σου τὸν δαίνα ἢ τὸν δαίνα φαρμακοποιῶν, ὡς ἔχοντα νοπότερα καὶ χημικῶς καλῆτερα κατασκευασμένα ἱατρικὰ· Καὶ ἂν ποτὲ ἀντὶ καταποτίων ἢ κόνεων στείλωσιν εἰς σὺν ἀσθενῆ ἀλοίφην μὴ νοήσαντες τὴν ἀναγραφὴν σου, σπουδάσας νὰ τὸν πείσης ὅτι τὸ ἕκαμην διὰ τὸ κλόν του. Τὰ Χριστούγεννα ἐκτὸς τούτου θέλεις λάβει περισσώτερα δῶρα.

ΑΦΟΡΙΣΜΟΣ Θ΄.

Ζήτην νὰ δεικνύης, ὅσον δύνασαι, τὴν μεγάλην σου τέχνην καὶ πείραν, μάλιστα ὅταν ἦσαι ἔτι νέος.

Ὅταν κραχθῆς νὰ ἐπισκεφθῆς ἀσθενῆ, μὴν εἶπης ποτὲ ὅτι ἔχεις χρειαὴν ἀκόμη ὀλίγων ἡμερῶν διὰ νὰ γνωρίσης τὴν ἀσθένειαν· ἀλλ' εὐθὺς εἰς τὴν πρῶτην ἐπίσκεψιν εἰπέ. μετὰ τὴν ἀναίσχυτην ἡμπορεῖς, ὅτι μόνον ἐκ τῆς φυσιογνωμίας φαίνεται καθαρὰ ἡ ἀσθένεια· βάπτισέ την μετὰ ταῦτα μετὰ ὄνομα σχινοτενέας, περιγράψε τὰ συμπτώματα καὶ τὰς ἐξαιρέσεις τῆς· καὶ πρόσθεσε ὅτι πολλάκις ἱατρεύσας τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἀσθένειαν, ὅτι δ-

* Montesquieu, Esprit de Lois — Αἰτία τῆς τόσης ἀσθενήτου τοῦ Κορνηλιακοῦ τούτου νόμου ὑπῆρχεν ὅτι δὲν ἠδύναντο οἱ εἰς τὴν Ῥώμην ἐλευθέρως τὴν ἱατρικὴν, ἂν δὲν ἀπεδείκνυσαν ὅτι τῶντι εἶχον σπουδάσειν. Ἄλλ' ἐπειδὴ τὴν σήμερον οὔτε εἰς τὴν Ῥώμην ζῶμεν, οὔτε ταυτὴν ἔχομεν ὑποχρῆσιν σπουδῆς, δὲν ἔχομεν νὰ φοβηθῶμεν τοιοῦτον νόμον· ἐκτὸς ἐὰν πράξωμεν τοιοῦτον τι εἰς τὰ εἶδη τῆς Ἀνατολῆς, ὅπου δὲν ἐπροχώρησεν ἀκόμη ὁ πολιτισμὸς.

μῶς ἡ παρούσα (πράγμα παράδοξον!) ἔχει τι ἰδιαίτερον, τὸ ὁποῖον προέρχεται ἀπὸ τὸ κλίμα, ἢ ἀπὸ τὴν ἰδιαίτερον ἀσχυρίαν τοῦ ἀσθενοῦς, ἐὰν ἢ ἀνάμνησις αὐτῆ τοῦ ἐπαγγέλματος μάλιστα κατακεῖται τὸν ἐγωισμὸν του. Ἐὰν ὅμως ἦσαι γέρον ἱατρὸς, προσποιεῖ ἐξεναντίας ὅτι δὲν ἐννοεῖς ἀκόμη τὴν ἀσθένειαν, διότι τοῦτο αὐξάνει τὴν ὑπόληψιν σου. Διηγοῦ τὰ μεγάλα σου ταξείδια, καὶ ὅτι ἐπισκέφθης χρόνους πολλοὺς τὰ νοσοκομεία τῆς Βιέννης, τῶν Παρισίων, τῆς Νεαπόλεως, τῆς Φλωρεντίας, τοῦ Λονδίνου καὶ ἄλλων μεγάλων πόλεων· ψέγε μακρόθεν τοὺς γέροντας ἱατροὺς ὡς μὴ γνωρίζοντας διόλου τὰ νεώτερα· ἀνάφερε ὅτι σε κράζουσι εἰς συμβούλια πολλῆς διηγοῦ ψευδῶς τὰς ἐφευρέσεις σου, καὶ ἀνάφερε, τέλος, δεξιῶς καὶ μετὰ πανουργίαν μετριοφροσύνην τοὺς ἐπαίνοους, τοὺς ὁποῖους σε κἀμνοῦσιν αἱ ἱατρικαὶ ἐφημερίδες.

(Ἐπταί ἡ συνέχεια.)

ΜΑΚΕΔΟΝΙΚΑ

ΥΠΟ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΥ Σ. ΚΑΡΜΙΤΣΗ

ΑΧΡΙΑΗΝΟΥ

(φοιτητοῦ τῆς Ἱατρικῆς Σχολῆς)

Α΄.

Ἡ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ, ἡ παρὰ τῆ ἀγίᾳ Γραφῇ ὑπὸ τὸ ὄνομα Χεττειεῖμ ἢ Κεθειμ ἀπαντωμένη, παρὰ δὲ τοῖς Ὀθωμανοῖς σήμερον *Φιλίππια βιλαετι*, ὅ ἐστι *Φιλίππου χώρα* καλουμένη, εἶναι μεγάλη ἐπαρχία τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας καὶ χώρα εὐφορωτάτη, περιέχουσα ἐπὶ 800 τετρ. μιλ. ἐμβαδοῦ ἐνὸς ἑκατομμυρίου περίπου πληθυσμὸν. Ἀνήκει δὲ εἰς τὸ ἐγκατέτιον Ροῦμ-ἰλι, τοῦ ὁποῖου ἐσχάτως ἡ ἔδρα μετετέθη ἀπὸ Θεσσαλονίκης εἰς Βιτώλια ἢ Μοναστήριον, ὡς τὸ κεντρικώτερον μέρος μεταξὺ Θεσσαλίας, Ἠπείρου, Ἀλβανίας καὶ Μαυροβουνίου, ὑπὸ τὸν Κορνη πασάν, τιτλοφορούμενον *Gouverneur général de Roumélie*, ἔθθη κατὰ τὴν ἀνάγκην σταθμεύουσι καὶ 3-4-5 τάγματα στρατιωτικὰ, εἴτε συγκεντροῦνται μόνον, ὅπως εὐκολώτερον ἐντεῦθεν ἐν ἀνάγκῃ κινηθῶσι πρὸς τὴν περιφέρειαν.

Πάλαι ὠκεῖτο ὑπὸ πολλῶν καὶ πολυωνύμων ἔθνων, τῶν μὲν Θρακικῶν, τῶν δὲ Ἰλλυρικῶν ἐχόντων καταγωγὴν, ἐκ τῶν ὁποῖων εἰς μὲν τὰ πρῶτα ἀνήκον οἱ Βισάλται, οἱ Βοττιαῖοι, Μαῖδοι,

Ἠδῶνες ἢ Ἠδωνοί, οἱ Βρύγες καὶ οἱ Πιερεῖς, εἰς δὲ τὰ δεύτερα οἱ Παῖονες, οἱ Λυγκασταὶ καὶ οἱ Ἐλεμιῶται, κατόπι τῶν ὁποῖων βραδύτερον ἐπῆλθον οἱ Πελασγοί. Προϊόντος δὲ τοῦ Χρόνου τὸ Μακεδονικὸν ἔθνος ἐπεκράτησε τῶν ἄλλων καὶ ἀναμφισβήτητος ἡ ἑλληνικὴ καθίσταται καταγωγὴ τῆς καθ' ὅσον καὶ οἱ τελευταῖοι ἐπεληθόντες Πελασγοὶ γενεαλογικῶς ταυτίζονται μετὰ τῶν Ἑλλήνων. Περὶ τὸν Η΄ δ' αἰῶνα κατὰ πρῶτον ἡ Μακεδονία παρουσιάζεται ὡς βασιλείον ἑλληνικόν, περὶ τῆς ἰδρύσεως τοῦ ὁποῖου διτταὶ φέρονται παραδόσεις, ἀμφότεραι βεβαιούσαι ἐπίσης ὅτι οἱ Μακεδόνες βασιλεῖς ἐκ τῶν Ἡρακλειδῶν ἔλκουσι τὸ γένος. Οἱ χρόνοι τοῦ *Ἀλεξάνδρου Α΄* ἰδίως ἀποτελοῦσι τὸ τροπικὸν οὕτως εἰπεῖν σημεῖον τῶν σχέσεων τῆς Μακεδονίας πρὸς τὴν Ἑλλάδα, διότι ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα ἦτο ἡδὴ καὶ τῆς αὐτῆς καὶ τῆς κοινῆς ἐπιμιξίας γλῶσσαι, μολονότι καὶ τὸ πρὶν ἦτο μὲν διάφορος τῆς Ἰλλυρικῆς καὶ Θρακικῆς, πιθανῶς δὲ καὶ τῆς Παιονικῆς, συγγενῆς ὅμως ἐπὶ τοσοῦτον τῆς ἑλληνικῆς ὥστε ἡγεμόνες καὶ δῆμος εὐκόλως προσφωκιοῦντο ταύτην εἰ καὶ ὑπῆρχον ἑλληνικὰ τινὰ γράμματα, τὰ ὁποῖα δὲν ἐδύναντο ἀκριβῶς νὰ προφέρωσιν. Ὁ *Ἀρχέλαος* τρίτος ἀπὸ τούτου βασιλεὺς εἰσήγαγεν ἐν αὐτῇ ὁμοίαν πρὸς τοὺς ἑλληνικοὺς ἀγῶνας ἐορτᾶς καὶ πρὸς εὐχερῆστεραν προσοικειώσιν καὶ κατὰ τὴν παιδείαν τῶν Μακεδόνων πρὸς τοὺς Ἕλληνας μετέστησε τὴν πρωτεύουσάν του ἐξ *Ἐδέσσης* εἰς τὴν πλησιέστερον τῆς θαλάσσης κειμένην τελευατώδη *Πέλλα*, τὴν ὁποῖαν καὶ διεκόσμησε διὰ τοῦ Ζεῦξιδος. Πρὸς τοῦτο ἀκόμη ἐκάλεσε ποιητὰς καὶ φιλοσόφους ἐξ Ἑλλάδος εἰς τὴν αὐτὴν του καὶ ὠργάνωσε τὸν στρατὸν του ἑλληνικῶ τῶ τρόπῳ. — Μετὰ τὸν θάνατον (1) τούτου ἐπῆλθεν ἡ ἀθλιωτέρα τῆς Μακεδονικῆς ἱστορίας περίοδος ἐπὶ τῆς βασιλείας Ὀρέστου καὶ Ἀμύντου, καθ' ἣν τὸ κράτος παρὰ τὸ χεῖλος ἤχθη τῆς ἀπωλείας ἐπαπειλούμενον ἐκ τῶν πρὸς τὸ Βορ. Ανατ. καὶ Β. Α. αὐτοῦ μερῶν ὑπὸ μαχίμων καὶ βαρβάρων Θρακικῶν καὶ ἰδίως Ἰλλυρικῶν φυλῶν, τῶν ὁποῖων αἱ ἐπιδρομαὶ ἦσαν συχναὶ καὶ φοβεραὶ, καὶ ἀπέναντι τῶν ὁποῖων παντελῶς παρ' ὀλίγον καὶ διὰ παντὸς κατεστρέφετο, ἐὰν μὴ μέγας τις νοῦς καὶ ὑψηλῆς ἐπήρχετο ἐγκαίρως νὰ σώσῃ αὐτὸ ἀπὸ τῆς ἐπιχειμένης αὐτῆς καταστροφῆς· ὁ Σωτὴρ δ' οὗτος εἶναι *Φίλιππος ὁ β΄*. ὅστις ὡς ἄμμος ἐφ' ἱκανὸν

(1) Συνέχεια ἀπὸ φυλλ. 85.

χρόνον είχε διατρίψει ἐν Θήβαις, ἀπὸ τοῦ 15-18 ἔτους ἡλικίας του ἔνθα καὶ παρὰ τῷ Ἐπαμινώνδῃ ἐξεπαυδαίθη. — Ὁ Φίλιππος (1) ὄχι μόνον ἔσωσεν ἀπὸ τοῦ ἀναποφύκτου τούτου ναυαγίου τὴν Μακεδονίαν — μὴ ἀκριβῶς γνωστοῦ ὄντος πῶς καὶ πότε ἐκ Θηβῶν ἀνεχώρησεν, ἔνθα ὡς εἶπομεν ὁμηρος διετέλει — ἀλλὰ διὰ τῆς μεγαλεπήθου καὶ μεγολοπράγμονος ἐκείνης πολιτικῆς του καὶ διὰ τῆς ἀκαταμάχητου Μακεδονικῆς Φάλαγγος, τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἀπέρτισε καὶ διωργάνωσε, καθυποτάξας ἀπάσαι τὰς ἐν Μακεδονίᾳ Ἑλληνικὰς ἀποικίας, οἷον τὴν Ποιτίδικαν, Ὀλυμπον καὶ Ἀμφιπολιν μέχρι οὗ τέλει· μετὰ τὴν ἐν Χαιρωνίᾳ μάχην, (2) καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες ἀπώλεσαν πλέον διὰ παντὸς τὴν αὐτονομίαν των ἡττηθέντες, κατώρθωσε νὰ ἀναγνωρισθῇ καὶ Ἡγεμὼν αὐτοκράτωρ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος. Τὸ δὲ Μακεδονικὸν κράτος, ὅπερ παρέλαθε περιοριζόμενον εἰς μικρὰν τινα περὶ τὴν Πέλλαν χώραν, ἐξῆλπεν ἀπὸ τῆς Προποντιδὸς μέχρι τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου καὶ μέχρι τῆς Ἰονίου τοὺς ἐπιρροωτέρους τοῦ ὁποίου ἐχθροὺς, τοὺς Ἰλλυριοὺς, μεγάλην παρατάξει κατὰ τὴν μαρτυρίαν Διοδώρου τοῦ Σικελιώτου κατατροπώσας καὶ πάντας τοὺς μέχρι τῆς Δυκίτιδος καλουμένης λίμνης δυτικῶς ὀπισθεν κατοικοῦντας ὑπικόους καταστήσας, συνέθετο ἔνδοξον πρὸς αὐτοῦς εἰρήνην. Τοιοῦτο μετὰ θάνατον κατέλιπε τὸ κράτος εἰς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τὸν Μίγαν Ἀλέξανδρον (3), ὅστις ἐπεζέτειν ἐπ' ἀπειρον αὐτό, καταστήσας κυρίαρχον τοῦ ἡμισσεως καὶ κρείττονος κόσμου, εἰς τὸν ὁποῖον καὶ ἐγκατέσπειρε καὶ μεταφύτευσε πᾶν ὅ,τι ἑλληνικὸν ἀγαθόν. Ἐπὶ τούτου ἰδίως οἱ Μακεδόνες πρὸς τὸν καθάρου πλέον Ἕλληνας. Ἡ ἀπεκδοχὴ ἄλλως τοῦ ὅτι οἱ τότε Μακεδόνες ἦσαν λαὸς μετὰ πνευματικῶν ἀρχῶν καὶ θρησκ. ἰσχύος μεγάλης καὶ ἦτο δυνατόν νὰ ἀνέχηται τὴν κατάλυσιν τῆς ἐθνικότητος αὐτοῦ — οἰκλήποτε καὶ ἂν ὑποθεθῇ αὕτη — καὶ νὰ ἐγκλωπωθῇ τὸν ἑλληνισμόν, ἔθνος, λέγομεν, ὅπερ ὑπὸ ἑνα μίγαν Ἀλέξανδρον κατεκτησε τὸν κόσμον, θὰ ἦτο παραλογισμὸς πρωτοφανής, ὡς ἐμβροθέστατός τις Γερμανὸς ἱστορικός ὀρθότατα κρίνει· εὐρέ' ἦσαν μ' ὅλα ταῦτα κοῦφοι καὶ ὅλως παράφρονες ἄνθρωποι νὰ θέλωσι τὸν Ἀλέξανδρον Βούλγαρον — Τάταρον — καὶ

τοῦς Μακεδόνες Τατάρους (4) πρὸς ἀνθρώπους τόσῳ φρικτὰ παραλογίζομένους ἐν ᾧ τοὺς κατὰ τὸν μεσαιῶνα ἐν Εὐρώπῃ γνωστοὺς γενομένους παχυλοὺς τούτους λαοὺς ἀρέσκονται μετ' ἀνευδότητος ἐπιμονῆς ν' ἀναγάγῃσι κατακτητὰς καὶ κυρίαρχους εἰς τοὺς ἀρχαίους ἐκείνους χρόνους καὶ φρονούντας ὅτι εἰς τὴν ἐξουσίαν των εἶναι καὶ τὸν Θεὸν νὰ χειροτονήσῃσι Βούλγαρον ν' ἀπαντήσῃ τις ἤθελεν εἶσθαι τὸ αὐτὸ ὡς ἂν ἐφιλονεύει καὶ μετὰ τοῦ σχολαστικωτέρου ἐπιγῆς ὄντος. Λέγομεν τοῦ σχολαστικωτέρου, διότι καὶ αὐτοὶ οἱ τοῦ κοινου κατὰ δὴ τὸ λεγόμενον εὐμοιροῦντες νοεὶ γινώσκουσιν ἢ ἐνοοῦσιν ὅτι γεγονότα, ἅπερ ἐπικυροῦσι πολυάριθμοι γραπτὰ ἱστορικὰ μαρτυρία ἐπίσημοι, δὲν εἶναι δυνατόν νὰ διαψεύσῃσιν ἂν μὴ ἀντιτάξῃσιν ἄλλας πλείστερας καὶ ἀξιοχρεωτέρας γραπτὰς μαρτυρίας, ὁποῖων δὲν ἀγνοοῦσιν ὅτι στεροῦνται. Οἱ φαντασιοκοπήματα ἐπιχειρηματίζοντες ἄνθρωποι οὗτοι εἶναι οἱ λεγόμενοι Βούλγαριστὰ καὶ Πανσλαβιστὰ, οἱ ὁποῖοι θέλουσι διότι θέλουσι τὸν κόσμον ὅλον Σλαβικοῦ ἐθνισμοῦ.

Μετὰ τὸν θάνατον ὁμοῦ τοῦ Ἀλεξάνδρου ἡ Μακεδονία ἐξέπεσεν ἕνεκα τῆς ταχείας μεταβολῆς τῶν δυναστῶν καὶ τῶν συνεχῶν ἐπαναστάσεων καὶ ἐπέπρωτο τέλος καὶ αὕτη ν' ἀποβῆθαι διὰ παντὸς τὴν αὐτονομίαν τῆς μετὰ τὴν περὶ Πύδναν ἦσαν τοῦ Περσέως ὑπὸ τοῦ Παύλου Αἰμιλίου, 62 ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ πόλεις ἀνδρείως κυριεύσαντος, Ῥωμαϊκῆ πλέον ἀποκαταστάσα ἐπαρχία καὶ μετὰ τὴν διαίρεσιν τοῦ Ῥωμαϊκοῦ βασιλείου περιήλθεν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τῆς Ἀνατολικῆς ἢ Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, δικρούτης τῆς ὁποίας ἐπέδραμον πολλὰ ἔθνη, ἐν οἷς καὶ τὸ τῶν Βουλγάρων χωρὶς νὰ ἐπενέγκωσιν ὁμοῦ τὴν κατάλυσιν αὐτῆς, ὡς κατωτέρω θέλομεν ἰδεῖ· ἀλλ' ἐπῆλθε τέλος καὶ ἡκατάλυσις ταύτης, ὑποκυψάσης φεῦ! εἰς τὸ κράτος τῶν ἀπηνῶν τοῦ Κορανίου ὀπαδῶν, τῶν βαρβάρων καὶ ἐχθρῶν τοῦ πολιτισμοῦ, ὑφ' οὗ καὶ σήμερον ἔτι βαρυστένουσα διατελεῖ (5) πρὸς δόξαν καὶ καύχημα (6) τῆς Χριστιανῆς καὶ πεπολιτισμένης Εὐρώπης, τῆς ὁποίας ἀσπλαγγχνος καὶ ἐπ' ἀνθρώπος διπλωματικὰ κατεδικασε πρὸς τὰς ἄλλας τῆς Ἀνατολῆς ἐπαρχίας καὶ τὴν Μακεδονίαν ὑπὸ τὸν ἀργαλέον τῶν Χριστιανορρόφων τῆς Κασπίης σκηνητῶν ζυγόν, καίτοι συμμετασχούσαν ἐξ ἴσου μετὰ τοῦ πανελληνίου τοῦ ἱεροῦ τοῦ 1821 ἀγῶνος! . . .

(*) Ἐπὶ τέσσαρας καὶ ἐπέκεινα ἡδὴ αἰῶνας.

Ἀκριβῶς ὀρισμένην περιοχὴν δὲν εἶχε τὸ πάλαι ἡ Μακεδονία, διότι ἐθνογραφικῶς μὲν κατὰ τὰς διαφορὰς γνώμας παρίσταται ἐν τῇ ἱστορίᾳ μεμονωμένη, πολιτικῶς δ' ἔχουσα κατὰ τὰς διαφορὰς ἐποχῆς καὶ διάφορον ἔκτασιν. Σήμερον δ' ἐρίζεται πρὸς Βορρᾶν μὲν ὑπὸ τῆς Δαλματίας, Σερβίας, Βουλγαρίας καὶ Θράκης, πρὸς Ἀνατολὰς δὲ ὑπὸ τοῦ Αἰγαίου πελάγους, πρὸς μεσημβρίαν δὲ ὑπὸ τῆς Ἠπείρου καὶ Θεσσαλίας καὶ πρὸς Δυσμὰς ὑπὸ τοῦ Ἰονίου πελάγους.

Τὸν πληθυσμὸν τῆς Μακεδονίας συγκροτοῦσιν Ἕλληνας, Βούλγαροι, Βλάχοι, Ἀλβανοί, Ἀρμένιοι, Ἑσραῖοι καὶ Τούρκοι. Οἱ Χριστιανοὶ ἱκανῶς ὑπερβαίνουσι τοὺς Τούρκους μ' ὅλον ὅτι κατ' ἀκριβῆσιν δὲν γνωρίζομεν. Ἐκ τῶν Χριστιανῶν δὲ ὅλως ἀναμφισβήτητον εἶναι ὅτι πολυπληθέστεροι εἶναι οἱ Ἕλληνας, οἵτινες καθ' ἅπασαν σχεδὸν τὴν Μακεδονίαν εἶναι ἐξῆλωμένοι πλὴν μικρὰς τινας γωνίας τοῦ μεσαγειοτάτου αὐτῆς μέρους καὶ ὀλιγίστων τῆδε καίεστε διασπαρμένων χωρίων, τὰ ὁποῖα κατέχουσι Βούλγαροι, Βλάχοι καὶ Ἀλβανοί, καὶ ἐνταῦθα οὐχὶ ἀμιγῆς καθ' ὅλοσχεριαν Ἑλλήνων. Τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν, τὴν ὁποίαν διὰ νὰ ἐκβάλωμεν εἰς φῶς καὶ κατατήσωμεν πασιφανῆ, καὶ μόνον διὰ τοῦτο, ἀνερίφθημεν μ' ὅλας τὰς μικρὰς ἡμῶν γνώσεις εἰς ἀγῶνα τοιοῦτον, ὁποῖος ἀπαιτεῖ πεπειραμένον κάλαμον ἀνδρὸς πολίαν τὴν φρένα ἔχοντος καὶ εἰδικωτέρου περὶ τὴν ἐπιστημονικὴν ἀσχόλησιν εἰς ἐξεύρεσιν τοιοῦτων ἀληθειῶν, τὴν ἀλήθειαν, λέγομεν, ταύτην ἐλπίζομεν ν' ἀποδείξωμεν πραγματικὴν καὶ ὁμολογουμένην ὅταν ἐφαθῆς θέλωμεν χειραγωγῆσαι εἰς τὰς πλείστας καὶ κυριώτερας ταύτης πόλεις τὸν ἀναγνώστην, εἰς τέσσαρα τὴν ὅλην Μακεδονίαν διαιρούντες τμήματα, ἐφ' ἐνὸς ἐκάστου τῶν ὁποίων θέλομεν ὑποσυνάψαι ἐν ὑποσημειώσει πᾶν ὅ,τι δύναται νὰ θεωρηθῇ ἀλήθεια ἐξαγομένη ἐκ τῶν γεγονότων, ἐκ πραγμάτων ψηλαφητῶν καὶ οὐχὶ λόγων κενῶν μέχρι φαντασιοκοπημάτων, ὅπαντα ὡς ἐπιχειρήματα ἔχρουσι πολλὴν ἀληθῶς τὴν ἐπιδειξιότητα οἱ θρασύτατοι καὶ βλακίστατοι Κοσμοπαίτηται θερμοὶ Προστατευόμενοι τοῦ παράφρονος καὶ τερατολόγου Φαλμεράερ, νὰ ἀντιτάξωσι.

Α. Πρὸς ἀνατολὰς τοῦ Ἀξιοῦ.

1. Ἡ Θεσσαλονίκη, ἡ πρωτεύουσα τανῦν οὕτως εἶπεν τῆς Μακεδονίας, κειμένη ἐν τῷ μυχῷ τοῦ Θερμαϊκοῦ κόλπου εἶναι πόλις ὀχυρά, εὐλί-

μενος καὶ μετὰ τὴν Σμύρνην ἴσως ἡ ἐμπρικωτέρα καὶ βιομηχανικωτέρα τοῦ Ὀθωμανικοῦ κράτους, περιέχουσα περὶ τὰς 90 περίπου χιλ. κατοίκων — Ἑλλήνων, Τούρκων, καὶ Ἰουδαίων — διάφορα ἐργοστάσια, παρθεναγωγεῖον, ἐν ᾧ ὑπὲρ τὰ 150 κορὰτα διδάσκονται, ἀλληλοδιδασκτικὰ καὶ διάφορα ἰδιοσυντήρητα ἐκπαιδευτήρια καὶ Ἑλληνικὸν σχολεῖον καλῶς συγκεκροτημένον. Ἐσχάτως δὲ γενναίως ἀποφασίσαντες οἱ ἀείποτε ἐπὶ φιλομουσίᾳ διακριθέντες Θεσσαλονικεῖς ἀνέθηκαν εἰς τὸν σχολάρχην κ. Μαργαρίτην Γ. Δήμιτσαν Δ. Φ. τὴν φρονίδα νὰ ἐκλεξῇ τὸ ἀπαιτούμενον προσωπικὸν πρὸς σύστασιν γυμνασίου, τὸ ὁποῖον ν' ἀναγνωρισθῇ καὶ παρὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως. Ἡ ἱερὰ καὶ ἀγία αὕτη πρόθεσις τῶν Θεσσαλονικῶν εἶναι ἡδὴ θετικόν τι, ὄχι ἀδόξον διαδιδόμενον χωρὶς νὰ ἔχηται ὑποστάσεως καὶ ἐνεργεῖται δραστηρίως τὸ ἀποτέλεσμα πλὴν τῶν ἐνεργειῶν εἰσέτι δὲν γνωρίζομεν. Δὲν ἤθελεν εἶσθαι βεβαίως οὔτε ἐξαγώνιον οὔτε ἀπόσκοπον νὰ ἀπευθύνωμεν τοῖς τε ἀξιότιμοις πολίταις καὶ τῷ ἀξιολόγῳ νέῳ κ. Μ. Δήμιτσα ἐνταῦθα παρατηρήσεις τινὰς, ἀφορώσας τὴν καλὴν τοῦ μελετωμένου γυμνασίου διοργανώσιν καὶ μονομοποίησιν ἢ τοῦλάχιστον τὴν γνώμην ἡμῶν ἐπὶ τούτου νὰ προτείνωμεν αὐτοῖς, ἐλευθέρως πάντοτε νὰ τὴν ἀποδεχθῶσιν ἢ νὰ τὴν ἀπορρίψωσι. Τὸ πρῶτον καὶ κυριώτατον τῆς ἐπὶ τῆς συστάσεως τοῦ γυμνασίου ἐπιτροπῆς μέλημα, πρὸς τὸ ὁποῖον ὡς τοιοῦτο διὰ τοῦτο ἐρχόμεθα νὰ προβάλλωμεν καὶ μόνον γνώμην, φρονούμεν ὅτι ἔγκειται ἐν τῇ ἐκλογῇ τοῦ προσωπικοῦ τῶν διδασκόντων ἐν αὐτῷ καὶ τοῦ ἀριθμοῦ αὐτῶν. Ἰπάρχουσιν εὐδαίμοντα βεβαιότατα τὰ κατάλληλα πρόσωπα· ἀλλ' ἀπαιτεῖται ἀδρά θυσία ἀπὸ μέρους τοῦ δημοσίου, ὅπερ δὲν ἀμφισβάλωμεν ὅτι οὐδὲως θέλει φαισθῇ αὐτῆς ἐφ' ὅσον ὑπάρχουσιν οἱ πρὸς τοῦτο πόροι· καὶ τότε τὸ πρᾶγμα θεωρεῖται σχεδὸν τετελεσμένον, τὸ γυμνάσιον τῆς Θεσσαλονικῆς θέλει ἀμιλλᾶται πρὸς τὰ τῆς ἐντὸς Ἑλλάδος. Ἐν περιπτώσει ὁμοῦ καθ' ἣν δὲν ὑπάρχουσιν οὗτοι ἐπαρκεῖς πρὸς μίαν τοιαύτην θυσίαν, περιπτώσιν τὴν ὁποίαν θεωρήσαντες μάλλον ἐνδεχομένην ἐλάβομεν καὶ ἡμεῖς ὑφ' ὅψιν, γνωμοδοτοῦμεν ὅτι πλὴν τῶν ὑπαρχόντων δύο προσώπων, τοῦ μὲν διδάκτορος, τοῦ δὲ κ. Ν. Χαλκιοπούλου τελειοφοίτου, ἀπαιτοῦνται δύο ἀκόμη καθηγηταί, ὁ μὲν τῶν μαθηματικῶν, ὁ δὲ τῆς Ἀπτικῆς φιλολογίας. Πιστεύομεν ὅτι εἰς τὰ τέσσαρα ταῦτα πρόσωπα δύ-

(1) ἄ. ἔτο: τῆς 103. Ὀλυμπιάδος. —

(2) 337 Π. Χ. —

(3) 356 Π. Χ.

νάται κάλλιστα τὰ τεθῆ ἀφόβως ἢ ὅλη ἠθικὴ τοῦ ἀνωτάτου τούτου τῆς Μακεδονίας ἐκπαιδευτηρίου βαρύτης, τὸν μὲν καθηγητὴν τῶν Ἑλληνικῶν καὶ Φιλοσοφικῶν μαθημάτων εἰς τὰς ἀνωτέρας δύο τάξεις, τὸν δὲ τῶν αὐτῶν εἰς τὰς δύο κατωτέρας, τὸν δὲ τῶν Μαθηματικῶν καὶ τῆς Φυσικῆς καὶ τὸν τελευταῖον τῶν Λατινικῶν καὶ τῶν Ἰερῶν καὶ ἐάν τις τούτων δὲν ἀναδεχθῆ καὶ τὴν Γαλλικὴν γλῶσσαν, μετὰ τῆς ὁποίας συμπληροῦνται τὰ ὅλα ἐγκύκλια μαθήματα, δύναται νὰ προστεθῆ ἄλλο τρίτον ζητητέον πρόσωπον τοῦ Γαλλοδιδασκάλου· εἴμεθα γνώμης ὅμως ὅτι ὅταν τὸ ἐν τῶν τεσσάρων τούτων προσώπων μισθοδοτηθῆ ὀλίγον ἀδρότερον προθύμως καὶ μετὰ ζήλου θέλει ἀποδεχθῆ καὶ τὴν παράδοσιν τῆς Γαλλικῆς γλώσσης καὶ γενναίους θέλει ἀποφέρει καρπὸς, οἵτινες ἄλλως ἤθελον εἰσθαι δι' αὐτὸν ἢ γλυκυτέρα ἀντιμισθία. Ἄλλ' ἄρα γε ὁ αὐτὸς διδάσκαλος τριῶν μαθημάτων ἤθελεν ἐπιτύχει τὸν σκοπὸν; ἐν πεποιθήσει λέγομεν ὅτι ὁ σκοπὸς ἤθελεν ἐπιτευχθῆ ἐξαιρετὰ· ἐγνωρίσαμεν νέους, τῶν ὁποίων ἢ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ τῆς Ἑλλάδος εἰσόδος κατέστη κατορθωτὴ μετὰ αὐστηρὰς μάλιστ' ἐν τοῖς ἡμεδαυτοῖς γυμνασίοις γενομένας αὐτῶν ἐξετάσεις, νέους ἀκούσαντας πάντα τὰ γυμνασιακὰ μαθήματα ἀπὸ δύο καὶ ἀπ' ἑνὸς μόνου ἀκόμη καθηγητοῦ ἐν ἀλλοδαπῇ. Χωρεῖ πλέον — ἐρωτώμεν — ἀμφισβητῆσαι ὅτι ἤθελε δυσκολευθῆ νὰ εἰσελθῆ εἰς τὸ ἐθνικὸν τῆς Ἑλλάδος Πανεπιστήμιον νέος ἀπολυόμενος τελείου γυμνασίου οὐχὶ ὑπὸ ἐνὸς μόνου ἢ καὶ δύο ἀλλὰ διπλοῦν καθηγητῶν ἰθυνομένου ἀπέναντι τοιοῦτων δεδομένων; Πληρέστατα πειθόμεθα ὅτι εἶναι ὅπως ἄτοπος ὁ τοιοῦτος ἐνδοιασμός. Τούτων οὕτω τεθέντων ἐρχόμεθα εἰς τὸ συμπέρασμα ὅτι διὰ τῆς προτεινομένης παρ' ἡμῶν γνώμης ἐξοικονομεῖται ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκετὸν κεφάλαιον χρηματικόν, ὅπερ ἐάν ἐδαπανᾶτο εἰς μισθοὺς καὶ ἄλλων 3 ἢ 4 καθηγητῶν — ὡς ὄφειλεν — ἤθελε προκαλέσει ταχέως τὴν φθίσιν τοῦ ἐγκυμονομένου γυμνασίου μὴ ἔχοντος πύθεν νὰ συντηρηθῆ. ἐν τῷ μὴ δαπανώμενον διὰ τῶν τόκων ἐντὸς χρόνου τι ὅς ἤθελε πολλαπλασιασθῆ εἰς τρόπον ὥστε οἱ τόκοι τοῦ ἐκ τούτων παρηγμένου κεφαλαίου ἴσως ἤθελον ἐπαρκέσει ἀξιόλογα εἰς τὴν ἀπαιτούμενην τοῦ προσωπικοῦ ἐπαύξησης. Τὰ πρὸς τὸν ἅγιον αὐτὸν σκοπὸν ὑπάρχοντα κατατεθειμένα κεφάλαια ὕλικὰ δὲν γνωρίζομεν ἐπ' ἀκριβείαν. Μανθάνομεν μόνον ὅτι εἶναι ἀρκετὰ ὀγκοῦν. Συμπερινομεν ὅ-

μως ὅτι ὅσον ὀγκοῦν καὶ ἂν λέγονται ταῦτα δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι πραγματικὴν καὶ ἀποχρῶσαν ἀξίαν. Πάντοτε θὰ εἶναι τσακῦτα, ὅσον οἱ τόκοι μόνον μὴ ἀφαιρουμένου ἔστω καὶ ἐλαχίστου μέρους τῶν κεφαλαίων ποτὲ δὲν δύνανται νὰ ἀποδώσιν ἐπαρκεῖς εἰς συντήρησιν 7—8 καθηγητῶν ἐιδικῶν ἐπ' ἐκάστου μαθήματος. Εἶθε ἀποδεχθῆ ψευδὲς τὸ συμπέρασμα καὶ ἐπαληθεύσωσιν οἱ δικιδόντες ὅτι ὑπάρχουσιν ἀποχρῶντες οἱ πόροι. Τότε θέλομεν ἀποσύρει τὴν γνώμην μας. Διὰ πᾶν δὲ τοῦναντίον τὴν ἐξηγήσαμεν ἐνταῦθα ὅπως, ἐὰν λόγου ἀξία κριθῆ, τεθῆ ὑπὸ σύσκεψιν. Περιορίσθημεν εἰς τὴν ἅπλην αὐτὴν σκέψιν τὸ μὲν διότι δὲν μᾶς ἐπιτρέπει ὁ χώρος ἐνταῦθα ὅπως ἐκτενέστερον καὶ μονογραφικώτερον πραγματευθῶμεν περὶ τοῦ σχεδιαζομένου τούτου γυμνασίου, τὸ δὲ διότι ἐθεωρήσαμεν περιττὸν νὰ γνωμοδοτήσωμεν λ. χ. τίς ὁ καταλληλότερος νὰ δεχθῆ τὸ πρόσωπον τοῦ γυμνασιάρχου τίνα τὰ ὑπ' αὐτὸν κατάλληλα πρόσωπα καὶ ἂν καὶ αἱ τέσσαρες πρέπη νὰ συστηθῶσι τάξεις ἢ αἱ τρεῖς μόνον· ἐθεωρήσαμεν δὲ περιττὸν διὰ τὸν λόγον ὅτι εἶναι ἀρκετὰ ἀρμοδία καὶ νοήμων καθ' ἑαυτὴν ἢ ἐπιτροπὴ ν' ἀποφασίσῃ περὶ τῶν προσώπων μετὰ τοῦ ἀναδεχθέντος τὴν εὐθύνην αὐτὴν σοφοῦ καθηγητοῦ κ. Μ. Δήμιτσα, ὅστις πρὸ πάντων δὲν ἐλπίζομεν ν' ἀπατηθῆ περὶ τὴν ἐκλογὴν τοῦ προσωπικοῦ καὶ τὴν ὑπόδειξιν τῆς ἀπαραιτήτου ἀνάγκης; νὰ ἀπαρτισθῆ τέλειον γυμνάσιον. Παραλείπομεν διὰ τοῦτο τὸ ἐπεῖσακτον τοῦτο θέμα, εἰς τὸ ὁποῖον ἴσως ἄλλοτε θὰ ἐπανέλθωμεν ἐν οἰκειότερῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ διάπυροι εὐχέται νὰ ἀκούσωμεν ὅσον οἶόν τε τάχιον, βέλτιον καὶ συμφερότερον τῇ πατρίδι εὐδοουμένην τὴν παντὸς ἐπαίνου ὑπερτέραν ἱεράν τῶν συμπατριωτῶν ἡμῶν Θεσσαλονικέων πρόθεσιν καὶ ἐπανερχόμεθα εἰς τὸ ἐξ οὗ παρεξέβημεν.

Ἡ Θεσσαλονικὴ 350 μίλια ἀπὸ τοῦ Δυρραχίου πρὸς ἀνατολὰς ἀπέχουσα καὶ 433 κατὰ πιθανὸν λόγον τοῦ Βυζαντίου πρὸς Δυσμὰς πάλαι ἐκαλεῖτο Θέρμη ἕνεκα τῶν κατὰ τὰ ἀνατολικά καὶ μεσημβρινὰ αὐτῆς περιχώρα ἀναβλυζόντων θερμῶν ὑδάτων. Κατὰ τὸν Μελέτιον καὶ Ἄλκιον ἐλέγετο. Ἐκτίσθη δ' ὑπὸ τοῦ υἱοῦ τοῦ Ἀντιπάρχου Κασσάνδρου, ὅστις καὶ ἐκάλεσεν αὐτὴν οὕτω πρὸς τιμὴν τῆς φερωνύμου συζύγου του, θυγατρὸς Φιλίππου τοῦ Ἀμόντου καὶ τῆς Ὀλυμπιάδος, μετοικίας ἐν αὐτῇ πλησιέστερα τινὰς περιχώρα.

Κατ' ἄλλους, μεταξὺ τῶν ὁποίων εἰς ἀναφέρεται

καὶ Στέφανος ὁ Βυζάντιος, ἐκλήθη ἡ πόλις οὕτως ἀπὸ Φιλίππου τοῦ Ἀμόντου, ὅστις ἐνίκησε περὶ αὐτὴν ἐνδόξως τοὺς Θεσσαλοὺς (νίκη κατὰ Θεσσαλῶν). Τίς τῶν παραδόσεων τούτων ἀληθεύει δὲν δυνάμεθα μετὰ θετικότητος νὰ ἀποφανθῶμεν. Καθ' ἡμᾶς φαίνεται μόνον ἡ πρώτη πιθανώτερα τῆς δευτέρας—ἐὰν μὴ ἦτο ἄτοπον νὰ προτεινωμεν μαρτυρίαν ἀξιόχρεων τῆς πιθανότητος ταύτης τὴν Κασσάνδραν, τὴν ὁποίαν αὐτὸς οὗτος ὁ Κασσάνδρος ἀνοικοδομήσας ἀπὸ τοῦ ἑαυτοῦ ὀνόματος ἐκάλεσε—Τί παράδοξον εἰς ἕνα φιλόδοξον Κασσάνδρον νὰ ἐπῆλθεν ὁ πόθος νὰ συνδυάσῃ τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα μετὰ τοῦ τῆς βασιλείας του εἰς δύο πόλεις παραλίους καὶ φερωνύμους ὅπως ἀμφοτέρω διὰ τούτων ἀπαθανατισθῶσιν εἰς τὸ ἐπαρχόμενον! Πλείστοι ἱστορικοὶ καὶ γεωγράφοι ἐκ τῶν παλαιῶν καὶ νεωτέρων εἰς ὀλόκληρα παρατεταγμένοι ἀντίθετα στρατόπεδα ἐρίζουσι πρὸς ἀλλήλους ὑπὲρ ταύτης ἢ ἐκείνης τῆς παραδοχῆς. Ὅπερ δὲ πρέπει νὰ κινήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον ἡμῶν ἐπὶ μᾶλλον εἶναι νὰ γνωρίζωμεν ὅτι συμφωνοῦσι πάντες ὅτι ἐν τῇ ἀρχικῇ αὐτῆς καταστάσει ἡ Θεσσαλονικὴ ἦτο μία κομὸπολις, [Γάτο. Χιλιάδ. Κεφ. 36 σελ. 427] κατὰ καιροῦ διάφορον προσλαβούσα ἑκτασιν. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ ἐδίδαξεν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, ἐνθα καὶ ἔγραψε τὰς πρὸς Θεσσαλονικεῖς δύο ἐπιστολάς του. Τὸ ἀποτέλεσμα δὲ τῆς διδασκαλίας του δὲν ὑπῆρξεν ἀτελεσφόρητος, διότι πολλοὺς προσέβλεψεν εἰς τὴν Χριστιανικὴν πίσιν. Ἐνταῦθα διέτριψεν ἐπὶ ἑπτὰ μῆνας καὶ ὁ Κικέρων ἐξόριστος τῆς Ῥώμης. Ἀνεδείχθησαν δ' ἐξ αὐτῆς καὶ ἄνδρες σοφοί, οἱοὶ Εὐστάθιος ὁ Ἀρχιεπίσκοπος, ὁ τοῦ Ὀμήρου σχολιαστὴς καὶ ἄλλοι συγγραφεῖς, ὁ νομομαθὴς Κωνσταντῖνος Ἀρμενόπουλος, Δημήτριος ὁ Κυθώνιος, Θεόδωρος ὁ Γαζής, οἱ δύο τοῦ Χριστιανισμοῦ ἱεροκήρυκες Κύριλλος καὶ Μεθόδιος (1) καὶ ἄλλοι.

Τὸ 1422 Ἀνδρόνικος ὁ Παλαιολόγος ἐπόλησεν (!) αὐτὴν εἰς τοὺς Ἑνετοὺς, παρ' ὧν τὸ 1431 ἡγοράσθη ὑπὸ τοῦ Σουλτάν Μουράτη Α' . . .

(Ἡ συνέχεια εἰς τὸ προσεχὲς φυλλάδιον.)

(1) Δικαίως οἱ δύο οὗτοι Ἕλληνας Θεσσαλονικεῖς ἀδελφοὶ μοναχοὶ κατατάσσονται μεταξὺ τῶν εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος διότι μετὰ κόπων καὶ πολλῶν κινδύνων ἠγωνίσθησαν νὰ διδάξουσιν εἰς τοὺς βαρβάρους Σλάβους καὶ Βουλγάρους οὐ μόνον τοὺς τύπους ἀλλὰ καὶ τὸ πνεῦμα τῆς Ἐκκλησίας. Ὁ μὲν Μεθόδιος ἔτι ἀπὸ τοῦ 847 εἶχε προεβῆ εἰς οὕτω π. ς οἰς Βουλγάρους, ἀλλὰ παντάπασιν δὲν εἰσηκούσθη ὑπ' αὐτῶν· ὁ δὲ Κύριλλος προσήγαγε μετ' ὀλίγον εἰς τὸν Χριστιανισμὸν τὰ εἰρη τῶν Χαζάρων, τὰ ὁ-

ΟΠΟΙΑ ΤΙΣ ΕΙΝΑΙ Η ΑΜΕΡΙΚΗ

ἢ

ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ ΤΟΥ ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ ΜΠΙΟΝΩ (1)

Ἐπαρέλθωμεν ἐν τούτοις εἰς τὸ ταξείδιόν μας.

Ἀπομακρυνθέντες ἐκ τῆς προκουμαίας προσεπεράσαμεν τὸ Hoboken, χωρίον κείμενον ἀπέναντι τοῦ Νεοβοράκου καὶ συχνάζομενον συνήθως κατὰ τὴν ἐποχὴν τοῦ καύσωνος, ὅστις κατανατᾷ ἀφόρητος ἐν τῇ πόλει, δάκρυ δὲν πνέει θαλασσιὰ αὔρα. Ἐν Hoboken ὑπάρχουσι σύσκια μέρη καὶ γιγαντώδεις δενδροστοιχίαι, Ἡλύσια πεδία ἐπονομασθεῖσαι, ἀντὶ δ' ἑνὸς πανταλέπτου ἐρχεται ἐκεῖ διὰ τοῦ σιδηροδρόμου ὁ κάτοικος τοῦ Νεοβοράκου καὶ ἀναπαύεται ῥοφῶν τὸν ζῦθον τοῦ περιωνύμου διὰ τοῦτο καφενεῖου τοῦ κειμένου ἐπὶ τῆς ἀκτῆς, ὅθεν καταμαγεύεται βλέπων τὸν Οὐδσων καὶ τὰ ἐπὶ αὐτοῦ ἀδιαλείπτως διερχόμενα ἀτμόπλοια καὶ ἱστιοφόρα.

ποῖα φέκουν ἐν τῇ σημερινῇ Ταυρίδι. Ὁ Κύριλλος ἐσπούδασεν ἔπειτα τὴν γλῶσσαν τῶν Σλάβων, ἐδίδαξεν αὐτὴν καὶ εἰς τὸν ἀδελφόν του καὶ ἐπορεύθη μετ' αὐτοῦ πρὸς τὸν Ἡγεμόνα τῶν ἐν Μοραβίᾳ Σλάβων Ῥατίσλαου· ἐνταῦθα εἰργάσθησαν οἱ δύο ἀδελφοὶ ἐπὶ 4 1/2 ἔτη ἐπιτυχῶς, ὁ δὲ Κύριλλος ἐπενόησε διὰ τοὺς παραδεξαμένους τὸ νέον θεῖον σκευμα ἰδῆναι τινὰ γραφὴν, χρήσιμον εἰς ὅλα τὰς Σλαβικὰς διαλέκτους, τὴν ὁποίαν καὶ μετεχειρίσθη ὅτε περὶ τὸ 863 μετέφρασαν εἰς τὴν Σλαβικὴν τὴν Ἁγίαν Γραφὴν καὶ τὸ Εὐαγγέλιον. Ἀρ' οὐδὲ λαμπρὰ ἐπιτυχία ἔσπεψε τοὺς ἁγίους τῶν δύο τούτων μοναχῶν παρὰ τοῖς Χαζάραις καὶ τοῖς Μοραβοῖς παρεδέχθη καὶ ὁ Βόγορις τὸν Χριστιανισμὸν. Ὁ Παπῆς ἐντοσούτω ἐφθόνησε τὴν ἐπιτυχίαν τούτων· ἐνταῦθεν δ' ἄρχεται ἡ ἔρις ἢ διαίρεσασα τὴν Μίαν καὶ ἀδιαίρετον τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν εἰς Ἀνατολικὴν καὶ Δυτικὴν. Οἱ Ἕλληνας βαπτίζουσι τοὺς Σλάβους καὶ παχυλοὺς Βουλγάρους εἰς τὴν Κολυμηθῆραν τοῦ Χριστιανισμοῦ, ἐξ οὗ καὶ τὸν πολιτισμὸν τῶν κατοπιν διδασκάντες διὰ τῶν Ἑλληνικῶν φώτων κατατάσσονται καὶ αὐτοὶ τέλος σήμερον μεταξὺ τοῦ Χριστιανικοῦ καὶ πεπολιτισμένου κόσμου· καὶ ὅμως ἀντὶ πάντων τούτων οἱ Ἕλληνοβάπτιστοι καὶ Ἕλληνοφώτιστοι αὐτοὶ βαρβάραι τί ἀναποδίδουσιν εἰς τοὺς πρώτους αὐτοὺς εὐεργέτας τῶν τοῦ Ἑλληνικῆς; Τὴν Ὀλιβερωτέραν καὶ ἀγενεστέραν ἀχαριστίαν καὶ τὰς κακοηθεστέρας κατὰ τῶν δικαίων καὶ ἀναμφισβητήτων τῆς Ἑλλάδος ἀπαιτήσεων τῆς πατρίδος κληρονομίας ὑβρεῖς! Μωροὶ καὶ ἀφρονεῖς! Ἐνόμισαν οἱ νόμοι αὐτοὶ ὅτι θὰ καταγύσῃσι τῆς θείας καὶ ἱερᾶς τοῦ γίγαντος Ἑλληνικῆς ἀποστολῆς ἐν τῇ παλαιστῆρᾳ α τῆ τοῦ κόσμου, τοῦ ὁποῦ μετὰ σεβασμοῦ τὸ ὄνομα ἀπ' αἰώνων ἢ ἱστορία μνημονεύει; ὦ! τῆς οἰκτρᾶς πλάνης τῶν!

(1) Νομίσαντες ὅτι οἱ ἀναγνώσται ἡμῶν δὲν ἀρέσκονται ἐν ὄρα χειμῶνος εἰς ἀναγνώσεις μακρῶν περιηγήσεων διεκόψαμεν ἀπὸ τοῦ 7^{ου} φυλλ. μέχρις σήμερον τὴν διήγησίν μας. Σ. Μ.

Τὸ καρενείον τοῦτο θὰ ἦτο ἐπίγειος παράδεισος ἂν ἔλειπον οἱ πλάνητες μουσικοὶ οἴτινες συζέουσι ἐκεῖ μετὰ λύσης, οὕτως εἰπεῖν, διὰ τὴν ἐπιδαίξωσι τὰς παραφωνίας των. Οἱ ἑναρμόνιοι οὗτοι κκοῦργοι, Γερμανοὶ τὸ γένος, ἔρχονται τῶντι ἐν καθαῆρ συνειδήσει καὶ μετὰ πεποιθήσεως διὰ καταδικαχέουσι τοὺς ἀκούοντας, ἔρχονται καὶ ἐκτελοῦσιν (ὡς λέγουσιν) τὰς συμφωνίας τοῦ Beethoven, τοῦ Haydn, τοῦ Mozart καὶ τοῦ Mendelssohn — τὰ τέρατα!!! δι' ἐνός κλαρινέτου, μιᾶς σάλπιγγος, ἐνός αὐλοῦ καὶ τοῦ μεγάλου τυμπάνου. Εἶναι οἱ θῆλιοι ἄξιαι ἀγγόνης. Ὁ Θεόφιλος Γωτιέρος ἰδὼν ποτε εἰς τὸ θέατρον Ἄνεπιτογῆ τραγωδίας, ἀνέκραξε, «Καὶ ὅμως εἶναι τόσῳ εὐκόλῳ πράγμα νὰ μὴ συγγράψῃ τις τραγωδίαν!» Εἶναι ἀρὰ γε δυσκολώτερον, λέγομεν καὶ ἡμεῖς, νὰ μὴ λαμβάνωσιν εἰς χεῖρας τὰ ἔργα τῶν μεγάλων μουσικῶν, ἀλλὰ νὰ περιορίζωνται εἰς κοινὰ ἀράξια;

Ἐν τούτοις τὸ ἀτμόπλοιο φεῖγει δρομαῖον εἰς τρόπον ὥστε δὲν ἐπιτρέπει εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς νὰ προσηλῶνται ἐπὶ μακρὸν χρόνον εἰς ἓν καὶ τὸ αὐτὸ ἀντικείμενον. Ἄς μιμηθῆ λοιπὸν καὶ ὁ κάλαμος ἡμῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς, ἄς τρέχῃ καὶ ἄς παρακολουθῶσιν αὐτὸν οἱ ἀναγκωσταί μας. Ἰδοὺ ἀριστερότερον ἐφάνησαν οἱ λόφοι τοῦ Bergmo, ἐνῶ δεξιόθεν ἀνελίσσεται παραλλήλως τοῦ παραλίου μακρὰ σειρὰ ἐκ χιλίων διακοσίων ἢ χιλίων πεντακοσίων πλοίων καταπλευσάντων ἐκεῖ ἐξ ὕλων τῶν λιμένων τῆς οἰκουμένης. Οἱ ἴστοι τῶν πλοίων τούτων, βλεπόμενοι μακρόθεν, ὁμοιάζουσι πρὸς πυκνότερον καὶ ὑπερνεφέες δάσος.

Ἰδοὺ καὶ ὁ προμηχεὼν Lee καὶ τὸ μαγευτικὸν χωρίον Manhattanville τὸ ὑπὸ γραφικωτάτων λοφιδίων περικυκλούμενον, καὶ ἡ πλῆθὺς τῶν χαριέντων ἀγροκηπίων, ἐνθα ἐπαναπαύεται κατὰ τὰς ὥρας τοῦ θέρους ἡ ἐμπορικὴ ἀριστοκρατία (ἄλλου εἶδους ἀριστοκρατία δὲν ὑπάρχει ἐν Ἀμερικῇ) τοῦ ἐμπορικωτάτου Νεοβοράκου. Εὐτυχῶς τὸ ἀτμόπλοιο ἴστανται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν δεχόμενον καὶ ἀποθιβάζον ἐπιβάτας, ὥστε ὁ παρατηρητὴς δύναται ἐν ἀνέσει ν' ἀπολάσῃ τῆς ὠραίας ἐκείνης θέας. Εἰς ἐνός μιλίου ἀπόστασιν ἀπ' ἐνός ἐκάστου σταθμοῦ περιέρχεται τὸ κατὰστρωμα μελανόδερμος δούλος κρατῶν κώδινα καὶ ἰσχυρῶς κωδωνίζων. Γεγωνία δὲ τῆ φωνῆ ἀπαγγέλλων τὴν ὀνομασίαν τοῦ σταθμοῦ, προσκαλεῖ τοὺς μέλλοντας ν' ἀποθιβάσθωσιν ἐπιβάτας νὰ προσέχωσιν εἰς τὴν ἀποσκευήν των. Ἰπάρ-

χοῦσι τῶντι εἰς τὰ ἀτμόπλοια ἄνθρωποι ἀπρόσεκτοι οἴτινες ἀναμηνύουσι τὰ πράγματά σου μετὰ τὰ ἰδικά των, ἐν λησιμονήσῃ τὴν πολῦτιμον συμβουλήν τοῦ κωδωνοκρούστου.

Μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀξιοθεάτων δὲν πρέπει νὰ παραβλέψωμεν τὸ μεγαλοπρεπὲς ὑδραγωγεῖον High Bridge κλοῦμενον, τὸ οἰκοδομηθὲν ἐπὶ τοῦ ποταμοῦ Harlem, καὶ χρησιμεῖον ἐνταυτῷ ὡς γέφυρα εἰς τὰς πεζοὺς καὶ εἰς τὰς ἀμάξας. Ὁ ποταμὸς εἰς τὸ μέρος τοῦτο ἔχει πλάτος ἐξκοσίων εἰκοσι πηδῶν, τὸ δὲ ἐπ' αὐτοῦ ὑδραγωγεῖον, σπριζόμενον ἐπὶ ὀκτὼ ἀψίδων, ὧν τὴ ὕψος φθάνει εἰς ἑκατὸν εἰκοσι πόδας ἄνω τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος, διαχετεύει ἐντός τοῦ Νεοβοράκου τὰ διαυγῆ καὶ ζωογόνα ὕδατα τῆς Κροτόνης. Εἰς τὴν κατασκευὴν τοῦ ὑδρογωγείου τούτου καὶ τῶν ἄλλων σχετικῶν αὐτῷ ἔργων ἐδάπανήθησαν ἐβδομηκοντα ἑκατομμύρια φράγκων. Ἐντεῦθεν ἄς κατανοήσῃ πᾶς τις τὸ μεγαλεπήδων τῶν Ἀμερικανῶν ἐπιχειρηματικῶν καὶ τὴν ἀφθονίαν τῶν χρηματικῶν πόρων ἔθνους, τὸ ὅποιον δὲν φαίνεται χρημάτων προκειμένου ἔργου ὀφελίμου.

Ἐν τούτοις πλέομεν παρὰ τὴν πόλιν Σίνγγ—Σίνγγ ἐπίσημον διὰ τὰς ἐν αὐτῇ εἰρηκτάς, ἐν αἷς οἱ Ἀμερικανοὶ ἐφήρμοσαν νέον σύστημα καθείρξεως χρησιμεύσαν κατόπιν ὡς ὑπόδειγμα ἐν Γαλλίᾳ, ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ ἄλλαχού τῆς Εὐρώπης. Κατ' αὐτὸ οἱ φυλακισμένοι ὑποβάλλονται εἰς καταναγκαστικὴν ἐργασίαν, ὥστε τὸ κατὰστημα συνίσταται εἰς σειρὰν ἐργαστηρίων. Κατὰ δὲ τῶν ὀνηθῶν ἢ δυστροπούντων ἐν καὶ μόνον φάρμακον μεταχειρίζονται, ἀλλὰ ἠρωϊκόν. Ἰπὸβάλλουσι δηλαδὴ αὐτοὺς εἰς φοβεράν ψυχρὰ νοσίαν καὶ ταιαύτην, ὥστε μετὰ παρέλευσιν ὀλίγου χρόνου καὶ οἱ μᾶλλον σκληροτράχηλοι γίνονται ἡπιοὶ καὶ εὐπειθεῖς ὡς ἀρνία.

— Ἀρθούρος, εἶπεν ὁ ταγματάρχης πρὸς τὸν ὀδηγόν μας, ἐλλείπει πράγμα τι, φρονῶ, ἀπὸ τοῦ Σίνγγ—Σίνγγ ἴνα ἢ τέλειον.

Ὁ Ἀρθούρος ἐνέβλεψε μετ' ἀπορίας πρὸς τὸν σὺρ Ἰκωβόν, ὅστις ὑπεμεδίχ, ἀφοῦ δὲ ἐσκέφθη ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, εἶπεν αἰφνιδίως — Ναι, ἐλλείπει τῶντι ὁ πρῶτον συνεταῖρός μου!

Μετὰ ταῦτα ἐφθάσαμεν εἰς Westpoint ἐνθα ὑπάρχει ἡ μεγάλη στρατιωτικὴ σχολὴ τῶν Ἀμερικανῶν, ἐξ ἧς ἐξήλθον διακεκριμένοι ἀξιωματικοὶ. Καθ' ἣν ὥραν παρεπλέομεν ἐκεῖθεν τὸ ὄροπέδιον ἐφ' οὗ οἰκοδομεῖται ἡ σχολὴ ἔγχευεν

κῶν στρατιωτικῶν σκηνῶν, πολυἀριθμοὶ μαθηταὶ ἐγυμνάζοντο εἰς τὰ ὄπλα, σημαῖαι ἐκυμάτουσαν εἰς τὸν ἀέρα καὶ οἱ πολεμικοὶ καὶ χαρροποὶ ἤχοι τοῦ τυμπάνου καὶ τῆς σάλπιγγος ἤκούοντο μακρόθεν.

Τίς ἠδύνατο νὰ προῖδη τότε ὅτι, οἱ νεαροὶ εἰκονοὶ στρατιῶται οἱ προωρισμένοι πρὸς ἀμύνην τῆς πατρίδος, θὰ μετεχειρίζοντο τὰ ὄπλα καὶ τὴν ἱκανότητά αὐτῶν εἰς ὑποστήριξιν ἐμφυλίου πολέμου αἱματηροῦ καὶ σπαρακτικοῦ, ὅσον οὐδεὶς ποτε ἄλλος! Καθόσον δ' ἀφορᾷ καὶ τὴν ἀρχιτεκτονικὴν ἢ σχολὴν αὐτὴ εἶναι ἀπομίμησης ἐκ μακρᾶρου τοῦ ναοῦ τῆς Ἀρτέμιδος. Οἱ Ἀμερικανοὶ λατρεύουσι τὸν ρυθμὸν τοῦτου τῆς ἀρχιτεκτονικῆς μέχρι μανίας, ὥστε καὶ τὸ τελεῖον τοῦ Νεοβοράκου εἶναι καὶ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ μυριάδες ἰδιωτικῶν οἰκιῶν εἶναι τόσοι μικροὶ ναοὶ τῆς Ἀρτέμιδος. Ἐὰν ἔλειπον ὁ περιφνηκὸς οὗτος ναὸς, δὲν θὰ ἀπεγυῖοντο ἀνεκτιμήτως οἱ Ἀμερικανοὶ ἐντελοῦς εὐδαιμονίας. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὅποιον πρὸ παντὸς ἄλλου ἐλκεῖ τὴν προσοχὴν τοῦ Εὐρωπαϊοῦ ἐν Westpoint καὶ ἀνακκλεῖ τὰς θλιβερωτέρας ἀναμνήσεις εἶναι μνημεῖον ἀπλοῦν μὲν, ἀλλὰ κομψῶς λελαξευμένον ἐκ λευκοῦ μαρμάρου. Τὸ μνημεῖον τοῦτο ἀνηγέρθη πρὸς τιμὴν τοῦ μεγάλου πατριώτου Πωλονοῦ Κοσκιούπου, τοῦ δρέψαντος τὰς πρώτας πολεμικὰς αὐτοῦ δάφνας ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τῆς Βασιγκτῶνος. Ὁ Κοσκιούσκος ἐκπαιδευθεὶς ἐν τῇ στρατιωτικῇ σχολῇ τῆς Βαρσοβίας καὶ τελειοποιηθεὶς ἐν Παρισίοις ὑπῆρέτησε κατ' ἀρχὰς εἰς τὸν Πωλωνικὸν στρατόν ἄλλ' ἅμα ἀκούσας τὴν Ἀμερικανικὴν ἐπαναστάσιν μετέβη εἰς Ἀμερικὴν καὶ διὰ συστατικῶν γραμμῶν τοῦ Φραγκλίνου διορίθη ὑποπιστὴς τοῦ Βασιγκτῶνος, καὶ ἀπὸ ὑποπιστοῦ δὲν ἤρρησε νὰ φθάσῃ διὰ τῆς ἱκανότητός του εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ συνταγματάρχου. Μετὰ δὲ τὴν ἄλσα/ερῆ ἐκδίωξιν τῶν Ἀγγλων ὁ Κοσκιούσκος ἀπεχειρέθη τὴν Ἀμερικανικὴν δημοκρατίαν καὶ ἐπίστρεψεν εἰς Πωλωνίαν, ἐνθα τὸν ὑπεδέχθησαν με ἀνοικτάς ἀγκάλας. Τὰ μετὰ ταῦτα εἶναι γνωστά ἐκ τῆς ἱστορίας. Ὅτε μὲν νικῶν, ὅτε δὲ καταβαλλόμενος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀνιέξῃ κατὰ τῆς Ρωσσίας, συμμαχούσας μετὰ τῆς Πρωσσίας, καὶ ἐπὶ τέλους κατατροπωθεὶς εἰς τὴν ἐν Macz - imez μάχην μετὰ ἠρωϊκῶν πάλων, καὶ τοκουματισθεὶς κατέπεσεν ἀπὸ τοῦ ἵππου ἀνακράξας *Polonia d'eu' u'parce' plon!* (Finis Poloniae.) Αἰχμαλωτισθεὶς δὲ ἐφυλακίσθη ἐν τινι παρὰ τὴν Πατροῦπόλει φρουρίῳ καὶ μόλις ἀπέκτησε τὴν ἐ-

λευθερίαν του κατὰ τὴν ἐνθρόνησιν Παύλου τοῦ Α'. ἠθέλησαν τότε νὰ τῷ ἀποδώσωσι καὶ τὸ ξίφος του, ἀλλ' ἐκεῖνος ἠρνήθη εἰπὼν μετὰ λύπης «Ἀφοῦ δὲν ἔχω πλέον πατρίδα, τὸ ξίφος μοι εἶναι περιττόν.» Τῷ 1797 διέπλευσεν αὐθις τὸν ὠκεανόν. Τότε ἡ Ἀμερικανικὴ κυβέρνησις εὐγνωμονοῦσα πρὸς τὸν ἄνδρα, ὤρισεν αὐτῷ χρηματικὴν σύνταξιν, ἀλλὰ μετὰ παρέλευσιν ἐνός ἐτους ὁ Κοσκιούσκος, ἐπιθυμῶν νὰ θρηγήσῃ ἐκ τοῦ σὺνεργου τῆς πατρίδος τὰς συμφορὰς, ἐπανῆλθεν εἰς Εὐρώπην καὶ ἀπέθανεν ἐν Ἑλβετικῇ κατακρηνησθεῖς μετὰ τοῦ ἵππου του ἐντός βαράθρου. Καὶ ζῶν μὲν ἐχειραφέτησεν ὄσους δούλους εἶχεν εἰς τὰ ἐν Πωλωνίᾳ κτήματά του, ἀποθανὼν δὲ κατέλιπε κληροδότημα πρὸς ἐξαγοράν δούλων τῆς Βιργίνιας καὶ πρὸς ἐκπαίδευσιν αὐτῶν. Ὄθεν οἱ Ἀμερικανοὶ πολιταῖ ἴνα τιμῆσωσι τὸσαύτην ἀρετὴν καὶ τὸσαύτην γενναϊότητα, ἀπαράδαντον διαμείνανσαν μετὰ τηλικαύτας συμφορὰς, ἀνήγειραν τῷ Κοσκιούσκῳ μνημεῖον αἰδίον.

Τὸ ἀτμόπλοιο ἀπὸ τοῦ Westpoint καὶ πέραν πλέει μετὰξὺ δύο σειρῶν ὑψηλῶν ὄρεων καὶ διέρχεται ἀπὸ πολλὰ χωρία τόσον χαρίεντα, τόσον εὐπρεπῆ καὶ γραφικὰ ὥστε ἐκτίθησαν μόνον καὶ μόνον πρὸς τέρψιν τῶν ὀρώντων αὐτά. Οἱ Ἀμερικανοὶ πολλὰ τῶν χωρίων τούτων ὀνομάζουσι πόλεις, καὶ δὲν ἔχουσιν εἰς τοῦτο, μὰ τὴν ἀλήθειαν, πολὺ ἄδικον, διότι διαφέρουσιν οὐσιωδῶς τῶν εὐρωπαϊκῶν χωρίων, ἅτινα ἀπὸ τῆς συστάσεως τῶν μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων ἦσαν, εἶναι καὶ θὰ ἦναι πάντοτε χωρία. Ἡ Ἀμερικανικὰ τοῦναντίον χωρία κτίζονται ἐπ' ἐλπίδι πάντοτε μελλούσης ἀναπτύξεως, ὅθεν βλέπεις πολλὰς τινὰς ἐξ αὐτῶν, τὰ ὅποια, ἂν καὶ συνίστανται ἐκ δέκα ἢ εἰκοσιν οἰκιῶν, εἶναι μολταῦτα ἀρχιτεκτονικῶς ρυμοτομημένα καὶ ἔχουσιν ὄλα ἀνεξαρτέτως μίαν ἐκκλησίαν ἐκ τοῦ πλειονοψηφοῦντος δόγματος, ἐν τοῦλάχιστον ξενοδοχεῖον καὶ μίαν, πολλὰς, χρηματικὴν τράπεζαν.

Τέλος ἐφθάσαμεν εἰς Ἀλβάνην μετὰ τερονότατον καὶ γοητευτικώτατον πλοῦν. Τὸ ἀτμοκίνητον ἀγκυροβολεῖ ἀπέναντι μιᾶς ὁδοῦ, ἢ μᾶλλον εἰπεῖν μιᾶς λεωφόρου, ἐχούσης πλάτος ἐξήκοντα μέτρων καὶ ἐκκτέρωθεν ὠραίας οἰκοδομᾶς. Εἰς τὸ ἀντίπεραν δὲ ἄκρον αὐτῆς ὑπάρχει τὸ Καπιτώλιον καθ' ὅλα ὁμοίωσμον πρὸς τὸ ἐν Βασιγκτῶν. Ὡς ἐκ τῆς θέσεώς της ἡ Ἀλβάνη εἶναι κέντρον ἐκτεταμένου ἐμπορίου, καὶ κατοικητήριον πολλῶν ἀρχαίων καὶ πλουσίων οἰκογενειῶν' χρησιμεῖ δὲ

ὡς σταθμὸς τοῦ μεταξύ Νοτίου καὶ Βορείου Ἀμερικῆς γιγαντιαίου ἐμπορίου.

Ἐν τούτοις ἐτέθη καὶ ἡ σάνις ἡ δίκην γεφύρας χρησιμεύουσα εἰς τὴν ἀπόδοσιν τῶν ἐπιβατῶν. Εἰς τὴν ἄκρην αὐτῆς συνοδοῦνται οἱ ἀμαξηλάται τῶν ξενοδοχείων, προτείνοντες τὰ ἐντυπα προσκλητήριά των, ἀνηρτημένα εἰς τὸ ἄκρον παρὰ φύσιν μακρῶν μαπτίγων, καὶ διὰ τῶν βλεμμάτων καὶ τῆς φωνῆς προσπαθοῦντες νὰ ἀγρεύσωσι τὸν ξένον. Ὅθεν ἀκούεις ἀδιαλείπτως μίαν μουσικὴν ἀρμονίαν ἢ, κάλλιον εἰπεῖν, βαθυφωνίαν ἐν μέσῳ τῆς ὁποίας μία πρὸ πάντων λέξις κωφαίνει τὸ οὖς σου. ἡ λέξις *ξενοδοχεῖον*. Ἀπό τινων ἐτῶν ἡ ἀστυνομία ἀπηγόρευσε εἰς τὸν ἄπληστον τοῦ συρφετῶν τῶν ἀμαξηλατῶν νὰ ἀναβαίνει ἐπὶ τῶν ἀτμοπλοίων, διότι συνελάμβανον τοὺς ταξιειδιώτας διὰ τῆς βίας καὶ ὡρῶν ἦσαν κτήματα αὐτῶν ἀναφαίρετα, τοὺς μετεκτόμιζον ὅπου ἤθελον, διέθετον κατ' ἀρέσκειαν τὰ σκεῦη των καὶ τοὺς ἠνάγκαζον ἐπὶ τέλους νὰ τοὺς πληρώσωσι ὅσα ἀπεφάσιζεν ἡ πλεονεξία των. Φαντάσθητε λοιπὸν ὁποῖος θόρυβος ἐγένετο εἰς τὴν ἀφίξιν ἐκάστου ἀτμοπλοίου, κομίζοντος συνήθως ὀκτακοσίους ἕως ἑνεακοσίους ἐπιβάτας! σήμερον ὅμως τὰ πράγματα μετεβλήθησαν.

— Τώρα, κύριοι, εἶπεν ὁ Ἀρθούρος ἀποτεινόμενος πρὸς τὸν σὶρ Ἰωάννην καὶ πρὸς ἐμὲ, σὰς παρακλῶ νὰ προσέχητε πολὺ εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἀμαξηλάτας, καὶ τοὺς ἄλους τοὺς προσμένοντάς μας εἰς τὴν ξηρὰν. Θὰ σὰς ὁμιλήσωσιν, ἀλλ' ὑμεῖς μὴ ἀποκριθῆτε ὅτι καὶ ἂν σὰς εἴπωσιν ἴσως σὰς ἐρωτήσωσι τί ὥρα εἶναι, ἢ ἐὰν ἐταξειδεύσατε εὐαρέστως. Προσέξτε! διότι ἅμα κακῆ μοίρᾳ ἐκβάλετε τὸ ὥρολόγιον, ἢ προφέρετε μίαν μόνην λέξιν, προσποιούμενοι ὅτι ἐκλαμβάνουσι τὸ κίνημα ἐκεῖνο τῆς χειρὸς ἢ τὴν λέξιν ὡς διατχάν, καὶ πάραυτα ὁ μὲν ἀρπάζει τὸ κιβώτιόν σας, ὁ δὲ τὴν πιλοθήκην, ἐνῶ τρίτος σὰς σύρη πρὸς τὴν κοκκινόχρουν ἀμαξίαν του, καὶ σὰς μετεκτόμιζει θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας εἰς ὅποιον ξενοδοχεῖον κρίνη εὐλογον. Εὐτυχεῖς δὲ ὅσοι δὲν περιέλωσι κατόπιν εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ ζητῶσι τηλεγραφικῶς εἰς Καναδᾶ, ἢ εἰς Βούραλο τὸ ἀποπλανηθὲν κιβώτιόν των, ὅπου ἀνευρίσκεται... ἐνίοτε.

— Ἀρκεῖ, εἶπεν ὁ ταγματάρχης, θὰ διαμείνωμεν ἀπέναντι ὅλων τῶν ἀμαξηλατῶν ἀκίνητοι ὡς στῆλαι ἄλατος καὶ σιωπηλοὶ ὡς ὁ Ἀρποκράτης. Μετὰ τοῦτο ἀπέβημεν εἰς τὴν ξηρὰν καὶ κατωρ-

θώσαμεν, ἂν καί μετὰ δυσκολίας, νὰ προφυλαχθώμεν ἀπὸ ὅλας τὰς παγίδας, ὥστε, χάρις εἰς τὴν πολυπειρίαν τοῦ Ἀρθούρου καὶ τῶν σοφῶν αὐτοῦ τεχνασμάτων διεφυλάξαμεν ἀπαραβίαστα τὰ σκεῦη καὶ τὰ ἄτομά μας, καὶ ἠδυνήθημεν νὰ καταλύσωμεν εἰς τὸ ξενοδοχεῖον τῆς ἀρεσκείας ἡμῶν. Ἄλλ' ἐν μέσῳ τῆς γενιῆς ἐκεῖνης συγχύσεως, ἧς ἰδέαν ἀμυδρὰν δύναται νὰ λάβῃ ὁ ἀναγνώστης, παρέστημεν μάρτυρες δράματος θλιβεροῦ ἅμα καὶ κωμικοῦ. Συγχρόνως δηλαδὴ μεθ' ἡμῶν ἀπέβη εἰς τὴν ξηρὰν μία οἰκογένεια γερμανικὴ μεταναστεύουσα ἐκ τῆς πατρίδος τῆς καὶ μεταβαίνουσα εἰς τὴν Νότιον Ἀμερικὴν. Ἀπηρτίζετο δ' ἐκ τοῦ πατρὸς, μιᾶς θυγατρὸς εἰκοσαετοῦς, δύο μικροτέρων υἱῶν καὶ τῆς μάμμης των ὀγδοηκοντούτιδος περίπου. Σημειωτέον δὲ ὅτι οὐδεὶς αὐτῶν οὐδὲ λέξιν Ἀγγλικὴν ἐγίνωσκεν, ὥστε ἦτο λεία ἀνέλπιστος εἰς τοὺς ἀμαξηλάτας καὶ τοὺς συντρόφους των! Προχωρεῖ τῶντι μετ' οὐ πολὺ εἰς τῶν ἀμαξηλατῶν πρὸς τὸν οἰκογενειάρχην τὸν Γερμανὸν καὶ τὸν διαθεθεῖται ὅτι ἀναδέχεται νὰ τὸν μετακομίσῃ ἐν πάσῃ ἀσφαλείᾳ, χωρὶς αὐτὸς νὰ φροντίσῃ περὶ οὐδενός, ἀντὶ ὠρισμένης ἀμοιβῆς. Ὁ δὲ Γερμανὸς ἄκακος καὶ εὐπιστος ὡς ὅλοι οἱ χωρικοὶ τῆς πατρίδος του, εὐχαριστεῖ τὸν παρουσιασθέντα, τὸν προπληρώσει καὶ ἀναμείνει τὴν μετακόμισιν. Μετ' ὀλίγον ὅμως ἤρχισε νὰ σκέπτηται τίτιν ἄρᾳ γε τρόπῳ ὁ γεννάδας ἐκεῖνος ἐμάντευσε χωρὶς νὰ ἐρωτήσῃ, εἰς ποῖον μέρος ἐπιθύμει νὰ κατευθυνθῇ. Τῷ ἤλθε τότε κατὰ νοῦν μία τις ὑπόνοια, ἐταράχθη καὶ ἠθέλησε νὰ προβῇ εἰς διασαφῆσεις. Ἄλλ' ἦτο πλέον ἄργα, διότι ἡ μὲν θυγάτηρ του εἶχεν ἤδη ἀπέλθει εἰς τὴν προστυχὸν ξενοδοχεῖον, οἱ δὲ υἱοὶ του μετεφέρθησαν ἐντὸς ἑνὸς ἀτμοπλοίου ἀρτίως ἀποπλεύσαντος ἐκ τοῦ λιμένος, αὐτὸς δὲ καὶ ἡ γηραιὰ προμήτωρ, κατ' ἀπόφασιν τοῦ ἀμαξηλάτου, κατευθύνοντο διὰ τοῦ σιδηροδρόμου εἰς Βούραλο. Ἄς εἰκάσῃ πᾶς τις τὴν ἀπελπισίαν τῶν δύο ταλαιπώρων μεταναστῶν, τοὺς ὁποίους παρηγόρησαν ὅτι μετὰ μίαν ὥραν θ' ἀνακτήσωσι τὴν θυγατέρα των καὶ μετὰ δύο ἡμέρας τοὺς υἱοὺς των.

Διαμεινάντες ἀπὸ πρωῆς μέχρις ἑσπέρας εἰς Ἀλβάνην, ἐξηκολουθήσαμεν, προτροπῇ τοῦ ταγματάρχου, τὴν ἄγουσαν πρὸς τοὺς καταβράκτας τοῦ Νιαγάρα, ὅπου ὁ σὶρ Ἰάκωβος ἐπεθύμει ν' ἀπαλλαγῇ τοῦ βίου, μετὰ πτόθου ὅμως ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ἐλαττουμένου.

Οἱ ἀμερικανικοὶ σιδηροδρόμοι ἔχουσι πάντῃ διδύκρον τύπον, καὶ πρῶτον μὲν διακρίσεις εἰς τὰς θέσεις δὲ ὑπάρχουσιν, ἀλλ' ἐπικρατεῖ ἄκρα ἰσότης ἐν τοῖς σιδηροδρόμοις, ὡς καὶ ἐν τοῖς θεάτροις, δεύτερον δὲ αἱ ἀτμάμαξαι εἶναι κατασκευασμένα: πολὺ διαφόροι τῶν γαλλικῶν. Φαντάσθητε κιβώτια τέσσαρα ἢ πέντε περιέχοντα θροῖνα ξύλινα, κινητὰ πρὸς εὐκολίαν τοῦ καθημένου ὅστις, ὑπαρχούσης συγκοινωνίας μεταξύ τῶν κιβωτίων, δύναται νὰ περιπατῇ ἀπὸ τοῦ ἑνὸς ἄκρου τῶν ἀμαξῶν τῆς συνοδείας εἰς τὸ ἄλλο, καὶ νὰ ἀλλάξῃ κατὰ τὸ δοκοῦν θέσιν ἐνῶ αἱ ἀτμάμαξαι κινούνται. Ἐν ὥρᾳ χειμῶνος ἐν πύραυνον θερμαίνει ὅλην τὴν συνοδείαν. Εἰς τὰς ἀτμάμαξας ταύτας ὑπάρχουσι πρὸς τούτοις τρία χωριστὰ δωμάτια· τὸ πρῶτον περιέχει ἀνάκλιτρον καταλαμβάνομενον συνήθως ἀπὸ τὸν προστυχόντα, τὸ δεύτερον χρησιμεύον ἀντὶ κωμμοτηρίου, περιέχει ψυχρότατον ὕδωρ καὶ ποτήριον ἀνηρτημένον ἀπὸ τοῦ τοίχου, καὶ τέλος ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ τρίτου δωματίου ἀναγινώσκεται ἡ ἐξῆς ἐπιγραφή *Water closet*. Καθ' ὁδὸν ἀναβαίνουσιν ἐπὶ τῶν ἀτμάμαξῶν μικρὰ παιδιὰ, τὰ ὅποια περιφερόμενα πωλοῦσιν εἰς τοὺς ἐπιβάτας γλυκίσματα, ἐφημερίδας, βιβλία καὶ σιγάρα· ἀφοῦ δὲ πωλήσωσιν ὅσα δυνήσῃ καταβαίνουσιν εἰς τὸν ἐπόμενον σταθμὸν καὶ ἐπαναλαμβάνουσι τὴν αὐτὴν ἐργασίαν καὶ εἰς τὰς ἄλλας συνοδείας. Οἱ Ἀμερικανικοὶ σιδηροδρόμοι δὲν ἔχουσιν ἐκατέρωθεν φράκτας ὥστε συχνάκις ἐπὶ τῶν βάρδων τῆς ὁδοῦ κατακλίνονται διάφορα κτήνη καὶ πρὸ πάντων δαμάλις. Ὁ μηχανικὸς λοιπὸν τῆς ἀτμάμαξας διὰ ν' ἀποδιώξῃ ἐκείθεν τὰ ζῶα ταῦτα πιέζει τὸ συρικτήριο, ὅθεν ἐκπέμπονται διαβολικοὶ συριγμοί, ἀλλ' ἂν τοῦτο δὲν ἰσχύσῃ καὶ τὸ ζῶον δὲν σαλεύσῃ, νομίζετε ὅτι ἡ συνοδεία σταματᾷ, ἢ ὅτι συμβαίνει ἀπευκατόν τις παντάπασιν, διότι αἱ ἀμερικανικαὶ ἀτμομηχαναὶ ἔχουσιν ἐπὶ τούτῳ κατέμπροσθεν σιδηροῦν ἐμβολὸν ἐν εἴδει πτόου, κκλούμενον ὡς ἐκ τῆς χρήσεώς του *δαμαλοδιώκτης*. Ἐπομένως ἡ δαμάλις ἐὰν κωφεύσῃ εἰς τὸ μήνυμα τῆς συρικτρᾶς ἀποδιώκεται καὶ μάλιστα ἀνεπιστρέπτει· ἐὰν δὲ ὁ ὁδοιπόρος προβάλλῃ τὴν κεφαλὴν ἀπὸ τοῦ θυριδίου τῆς ἀτμάμαξας βλέπει ἐνίοτε δαμάλις ἰπτάμενας εἰς τὸν αἰθέρα καὶ καταπτουσᾶς ὑστερον νεκρὰς κατὰ γῆς. Τοῦτο εἶναι ἀπόδειξις ὅτι ὁ δαμαλοδιώκτης ἐξοτέλεσε τὸ καθῆκόν του, καὶ ἐτιμώρησεν ἐν ἀσύνετον ζῶον.

Ἐπειδὴ δὲ τὰ τοιαῦτα συμβάντα συχνότατα ἐπαναλαμβάνοντο ἔγεινε νόμος μὴ ἐπιτρέπων εἰς τοὺς κτηνοτρόφους νὰ ζητῶσιν ἀπὸ τὰς ἐταιρείαις τῶν σιδηροδρόμων ἀποζημιώσεις διὰ τὰς οὕτω πωρῶν διωκομένας δαμάλις. (Ἐπεται ἡ συνέχεια).

ΤΟ ΔΙΑΒΟΛΟΧΩΡΙΟΝ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΥΠΟ ΕΥΓΕΝΙΟΥ ΣΥΗ

Μέρος πρῶτον Κεφάλαιον πρῶτον

Ὁ Ἐπιβάτης

Περὶ τὰ τέλη Μαΐου τοῦ ἔτους 1690 τὸ ὑπὸ τοῦ πλοίαρχου Δανιὴλ διοικούμενον τρίστιον πλοῖον Λικόρνη ἀνεχώρησεν ἐκ Ροχέλης διὰ Μαρτινικήν ἦτο δ' αὐτὸ ἐξοπλισμένον με δώδεκα τηλεβόλα μετρίας ὀκλήης, διότι τότε, ἐφισταμένου τοῦ πρὸς Ἀγγλους πολέμου, συνεχέστατα οἱ Ἰσπανοὶ πειραταὶ ἐφαινότο κατὰ τὰς Ἀντίλλας, μ' ὅλας τὰς συνεχεῖς καταδιώξεις τῶν καταδρομῶν ἡμῶν.

Μεταξὺ τῶν οὐχὶ πολυαριθμῶν ἐπιβατῶν τῆς Λικόρνης ἦτο καὶ ὁ σεβάσμιος πάτερ Γριφὼν, ἐκ τοῦ τάγματος τῶν Ἀδελφῶν τοῦ Κηρύγματος, ὅστις ἐπέστρεφεν εἰς τὴν Μαρτινικήν, διὰ νὰ ἀναλάβῃ τὴν ἐφημερίαν τῆς ἐνορίας Μακούβα, τὴν ὁποίαν κατεῖχεν ἀπὸ τινων ἐτῶν πρὸς μεγίστην εὐχαρίστησιν τῶν κατοίκων καὶ τῶν ἀργυρωνήτων τῆς συνοικίας ταύτης.

Ὁ ὅλων ἐξαιρετικὸς βίος τῶν ἀποικίων, αἵτινες σχεδὸν τότε ἦσαν εἰς ἀδιάληπτον πόλεμον πρὸς τοὺς Ἀγγλους, τοὺς Ἰσπανοὺς καὶ τοὺς Καραϊβῆς, καθίστα τὴν θέσιν τῶν ἱερέων τῶν Ἀντιλλῶν ἰδιόζουσαν, διότι ὑπεχρεοῦντο οὗτοι οὐχὶ μόνον νὰ κηρύττωσι, νὰ ἐξομολογῶσι, νὰ μεταλαμβάνωσι τοὺς χριστιανούς των, ἀλλ' ἀκόμη καὶ νὰ τοὺς συνδράμωσιν ἀμυνομένους κατὰ τῶν συνεχῶν προσβολῶν τῶν ἐχθρῶν των παντὸς ἔθνους καὶ παντὸς χρώματος.

Ὁ τοῦ ἐφημερίου οἶκος ἦτο, καθὼς καὶ αἱ λοιπαὶ κατοικίαι, ἐπίσης μαμονωμένος καὶ ἐκτεθειμένος εἰς θανατηφόρους ἐπιθέσεις· ὥστε πολλάκις ὁ πάτερ Γριφὼν, τῇ βοήθειᾳ τῶν δύο νίγρων του ἐχαρακώθη ὅπισθεν χονδροειδεστάτης θύρας ἐκ ξύλου ἀκαζοῦ διὰ νὰ ἀποκρούσῃ με σφοδρὸν καὶ καλῶς διευθυνόμενον πῦρ τοὺς ἐπιτιθεμένους.

Καθηγητῆς ἄλλοτε τῆς γεωμετρίας καὶ τῶν

μαθηματικῶν διατελέσας, καὶ κεκτημένος θεωρητικῆς γνώσεως ἀρκούντως εὐρείας τῆς στρατιωτικῆς ἀρχιτεκτονικῆς, ὁ πάτερ Γριφὼν ἔδωκεν ἐξαιρετικούς γνώμας εἰς τοὺς ἀλλεπαλλήλους διοικητὰς τῆς Μαρτινικῆς, περὶ κατασκευῆς διαφόρων ὀχυρωματικῶν ἔργων.

Ὁ κληρικὸς οὗτος ἐγνώριζε κάλλιστα τὴν λιθοτομίαν καὶ τὴν ξυλουργικὴν ἔχων δὲ γνώσεις βοτανικῆς καὶ κηπουρικῆς καὶ κεκτημένος πνεύμα ἐφευρετικόν, δραστηριότητα σπανίαν, θάρρος μέγα, ἦτο ἄνθρωπος πολύτιμος διὰ τὴν ἀποικίαν καὶ ἰδίως διὰ τὴν συνοικίαν ἐν ἣ κτώσκει.

Ὁ εὐχαγγελικὸς λόγος δὲν εἶχεν ἴσως ἐν τῷ στόματι τοῦ ὄλην τὴν ἐπιθυμητὴν καλλιλογίαν, διότι ἡ φωνὴ τοῦ ἦτο δύσηχος καὶ αἱ παρακελεύσεις τοῦ ἦσαν σκληραὶ, ἀλλὰ ἡ ἠθικὴ ἔννοια ἦτο ἐξαιρετος, οὐδὲ ἀπέβαλλε τι τῆς χάριτος.

Ἐτέλει τὴν λειτουργίαν ἐν παχύτητι, καὶ τοῦτο τῷ ἐσυγχώρων, διότι πολλάκις διαρκούσης αὐτῆς, ἠναγκάσθη νὰ τὴν ἀφήσῃ εἰς τὸ μέσον ἕνεκα ἐπιθέσεως Ἀγγλων αἰρετικῶν ἢ καραϊβῶν εἰδωλολατρῶν, καὶ καταβαίνων ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐκήρυττε τὴν εἰρήνην καὶ ὁμῶνοιαν, νὰ τεθῆ πρῶτος ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ ποιμνίου τοῦ πρὸς ἄμυναν.

Ὡς πρὸς τοὺς τετρακυματισμένους καὶ τοὺς αἰχμαλώτους, μάλιστα τῆς συμπλοκῆς τελειουμένης, ὁ ἀγαθὸς ἱερεὺς ἐβελτίου καθ' ὅσον ἐδύνατο τὴν θέσιν των, καὶ ἐπεμελεῖτο διὰ πάσης φροντίδος τὰς πληγὰς, τὰς ὁποίας εἶχον λάθει.

Δὲν ἐπιχειροῦμεν ν' ἀποδείξωμεν ὅτι ἡ διαγωγή τοῦ πάτερ Γριφὼν ἦτο κατὰ πάντα ὄρον κανονικὴ, οὔτε νὰ λύσωμεν τὸ ζήτημα τοῦτο, τὸ τοσάκις λελυμένον — Κατὰ ποίαν περίπτωσιν οἱ κληρικοὶ δικαιούνται νὰ υπάγωσιν εἰς τὸν πόλεμον; — Ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου τούτου δὲν θὰ ἐπιπλασθῶμεν οὔτε τοῦ ἁγίου Γρηγορίου, οὔτε τοῦ Λέοντος Δ' τὸ κύρος· θὰ εἰπώμεν μόνον ὅτι ὁ ἄξιος ἐκεῖνος ἱερεὺς ἐπραττε τὸ καλὸν καὶ ἀπέκρουε τὸ κακὸν πάσῃ δυνάμει.

Χαρακτῆρος εὐθέως καὶ γενναίου, ἀπλοικοῦ καὶ φαιδρῶ, ὁ πάτερ Γριφὼν ἦτο πονηρὸς ἐχθρὸς καὶ σκώπτῃς τῶν γυναικῶν· τὸ δὲ ἱεροσπουδαστήριον αὐτοῦ ἦτο διηνηκῆς ἐλεγχος τῶν θυγατέρων τῆς Εὐας, τῶν πειρασμῶν αὐτῶν καὶ τῶν μετὰ τοῦ ὄψεως διαβολικῶν συμμαχιῶν των. Πρὸς ἔπαινον ὁμοῦ τοῦ πάτερ Γριφὼν ὀφείλομεν νὰ εἰπώμεν ὅτι εἰς τοὺς ἄνευ κακεντρεχεῖας σαρκασμοῦς του, οὐδὲν ἔστρεψε μίσος ἢ πείσμα· ἠρξίστο πε-

ριχαρῶς περὶ εὐδαιμονίας, ἣν δὲν ἐδύνατο νὰ ἐπιθυμήσῃ, (διότι μὲ ὄλην τὴν ἐκλελυμένην δίκαιαν τῶν Κροσολῶν, ἢ καθαρῶς τῶν ἠθῶν του οὐδέποτε διεψεύσθη).

Δύναται τις νὰ τὸν κατηγορήσῃ ὅτι ἠγάπα τὸ καλὸν κρέας, ὅχι ὅτι κτεχεράτο αὐτοῦ (διότι ἠρκεῖτο μόνον ἀπολαύων τὰ ἀγαθὰ τὰ ὁποῖα ὁ Θεὸς μᾶς δίδει)· ἠγάπα τακτικῶς νὰ ὀμιλῆ περὶ συνταγῶν καρυκευμάτων, πῶς νὰ ψήνῃ καλῶς τὰ πτηνὰ, πῶς νὰ βράζῃ καλῶς τοὺς ἰχθῦς ἢ πῶς νὰ διατηρῆ ἐπὶ πολὺ ἐν τῇ σακχάρει τὰς εὐώδεις ὀπώρας τῶν τροπικῶν· ἐνόστο μάλιστα ἡ περὶ τὰ τοιαῦτα αἰσθηματικότητος του ἐπιτείνεται, ὅταν ἐδιηγείτο γεύματά τινα ἐν τῷ μέσῳ τῶν δασῶν ἢ εἰς τὰ πλευρὰ τῆς νήσου. Ὁ πάτερ Γριφὼν μεταξὺ τῶν ἄλλων κατεῖχε τὸ μυστικὸν τοῦ καρυκεύειν χελώνας, οὗ ἡ γραφικὴ διήγησις ἐξήκει ὅπως παρὰ τοῖς ἀκροαταῖς του διεγείρη πείναν τρομακτικὴν. Μεθ' ὄλην δὲ τὴν μεγάλην καὶ ἀδιάλειπτον ὀρεξίν του, ὁ πάτερ Γριφὼν ἐξηκολούθει πηρῶν τὰς νηστείας του, τὰς ὁποίας παπικὸν θέσπισμα εἶχε καταστήσει ἥττον ἐν Ἀντίλλαις καὶ Ἰνδικῇ ἢ ἐν Εὐρώπῃ αὐστηράς. Εἶναι δ' ἀνωφελὲς νὰ εἰπώμεν ὅτι ὁ σεβάσιμος ἱερεὺς παρήτει τὸ λαμπρότερον γεῦμα, ὁσάκις ἐπρόκειτο νὰ ἐκτελέσῃ τὰ θρησκευτικὰ του καθήκοντα πρὸς πτωχόν τινα ἀργυρώνητον, ὅτι οὐδεὶς ἦτο μάλλον αὐτοῦ εὐαίσθητος, ἐλεήμων καὶ οἰκονόμος, θεωρῶν τὸ ὀλίγον ὅπερ εἶχεν ὡς περιουσίαν τῶν δυστυχῶν.

Οὐδέποτε αἱ παρηγορίαι του, αἱ συνδρομαὶ του ἔλειπον ἀπὸ ἐκείνους, οἵτινες εἶχον χρεῖαν· ἀπαξ δὲ τοῦ χριστιανικοῦ του καθήκοντος ἐκπληρωθέντος εἰργάζετο φαιδρῶς καὶ ἀνδρικῶς εἰς τὸν κήπὸν του, ἐπότιζε τὰ φυτὰ του, ἐκαθάριζε τὰ δένδρα, ἐδιόρθου τοὺς κηράδους. Τὸ δ' ἐσπέρας ἠγάπα νὰ ἀναπαύηται ἐκ τῆς σωτηρίου καὶ ὑγεινῆς ἐργασίας του, μετέχων τοῦ γαστρονομικοῦ πλοῦτος τοῦ τόπου.

Τὸ ποιμνίον του οὐδέποτε ἄφινε κενὴν τὴν ἀποθήκην ἢ τὸ ἐστιατόριόν του. Ἡ ὠραιότερα ὀπώρα, τὸ ὠραιότερον θήρευμα ἢ ἀλίευμα, ἀκριβῶς πάντοτε τῷ ἐστέλλετο. Ἠγαπᾶτο καὶ ἠύλογεῖτο παρὰ πάντων, ἐλαμβάνετο ὡς δαιτητῆς εἰς ὅλας τὰς διαφοράς των καὶ ἡ ἀπόφασίς του ὑπῆρχε τελεσίδικος.

Τὸ ἐξωτερικὸν τοῦ πάτερ Γριφὼν ἀνταπεκρίνετο ἐντελῶς πρὸς τὴν ἰδέαν, ἣν μεθ' ὅσα περὶ τοῦ χαρακτῆρός του εἶπομεν, δύναται τις νὰ σχη-

ματίσῃ περὶ αὐτοῦ. Ἦτο ἄνθρωπος πεντηκοντούτης τὸ πολὺ, βρωμαλέος, ἐνεργητικὸς καὶ ἀκούρατος. Ἡ μακρὰ ἐκ λευκοῦ ἐρίου ἐσθῆς του ἐκάλυπτε τοὺς εὐρεῖς ὤμους του καὶ κεκρύφαλος φαιδρῶς ἐσκέπαζε τὴν φαλακρὰν κεφαλὴν του. Τὸ εὐχρουν πρόσωπόν του, ὁ παχὺς πώγων του, τὰ εὐρέα καὶ κοκκινόχροα χεῖλη του, ἡ μακρὰ καὶ πρὸς τὸ ἄκρον πλατυνομένη βίς του, οἱ μικροὶ, ζῶηροι καὶ στακτόχροοι ὀφθαλμοὶ του τῷ ἐδίδον ὁμοιότητά τινα πρὸς τὸν Ραβελαί· ἀλλ' ὅ,τι ἐχαρακτήριζε πρὸ πάντων τὴν φυσιογνωμίαν του, ἦτο σπανία τις ἐκφρασις εἰλικρινείας, ἀγαθότητος, τόλμης καὶ ἀθῶας φιλεμπαικτικότητος.

Καθ' ἣν ἔτιμην ἀρχεται ἡ διήγησις αὐτῆ, ὁ πάτερ Γριφὼν, ὄρθιος ἰστάμενος εἰς τὸ ὄπισθεν τοῦ πλοίου, συνωμίλει μετὰ τοῦ πλοίαρχου Δανιὴλ· ἐκ τῆς εὐκολίας δὲ μεθ' ἧς ἐτήρει τὴν ἰσορροπίαν του ἐπὶ τοῦ ἐπὶ τῶν κυμάτων κυλιόμενου ἐκείνου πλοίου, ἐφένετο ὅτι ὁ ἱερεὺς ἀπὸ πολλοῦ ἤδη ἦτο ἐξηκνημένος εἰς τὰ τῆς θαλάσσης.

Ὁ πλοίαρχος Δανιὴλ ἦτο παλαιὸς λύκος τῆς θαλάσσης· ἅμα ἀπεμακρύνετο τῆς παραλίης ἐγκατέλειπε τὴν διοίκησιν τοῦ πλοίου του εἰς τὸν πλωράτην ἢ εἰς τὸν ὑποπλοίαρχον καὶ ἐμέθυε πᾶσαν ἐσπέραν. Συνεχῶς μεταξὺ Ραχέλης καὶ Μαρτινικῆς ταξειδεύων, εἶχεν ἐξ Ἀμερικῆς φέρει τὸν πάτερ Γριφὼν, ὥστε οὗτος συνειθισμένος εἰς τὴν φιλοποσίαν τοῦ πλοίαρχου, ἠηρύπνει ἐπὶ τῶν τοῦ πλοίου, διότι, καὶ τοῖ μὴ ἔχων τὴν ναυτικὴν ἐπιστήμην τοῦ πάτερ Φουρνιὲ καὶ ἄλλων συναδέλφων του κληρικῶν, ἐκέκτητο ὁμοῦ ἀρκούσας θεωρητικὰς ἐν τῇ θαλάσῃ γνώσεις· διότι πολλάκις ὁ ἱερεὺς οὗτος εἶχε διέλθει τὸ μεταξὺ Μαρτινικῆς καὶ ἁγίου Δομίγγου πέλαγος καὶ τὸ μεταξὺ τῆς ἠπείρου ἐπὶ πλοίων καταδρομικῶν, τὰ ὁποῖα ἐξέβαλλον πάντοτε τὸ δέκατον τῶν λειῶν αὐτῶν διὰ τὰς ἐκκλησίας τῶν Ἀντιλλῶν.

Ἡ νύξ ἐπλησίαζεν, ὁ δὲ πάτερ Γριφὼν ἔπνεε μεθ' ἠδονῆς τὴν ὄσμην τοῦ δειπνοῦ ὅπερ ἠτοίμαζον εἰς τὴν πύραν. Ἐπὶ τέλους ὁ ὑπηρέτης τοῦ πλοίαρχου ἤλθε νὰ εἰδοποιήσῃ τοῦ ἐπιβάτας, ὅτι τὸ τραπέzion ἦτο ἑτοιμον, δύο δ' ἢ τρεῖς μάλιστα ἀντιστάτες εἰς τὴν ναυτίαν εἶχον σπεύσει εἰς τὴν πρόσκλησίν του.

Ὁ πάτερ Γριφὼν ἠλόγησε τὰ ἐδέσματα, μάλιστα δ' ἐκάθησαν, ὅτε ἀνοιχθείσης τῆς θύρας, ἠκούσθησαν οἱ ἐπόμενοι λόγοι ἀπαγγεληθέντες διὰ γασκονικῆς προφορᾶς.

— Πιστεύω δὲ, κύριε πλοίαρχε, ὅτι θὰ ὑπάρχη

καμμία μικρὰ θέσις διὰ τὸν ἱππότην Κρουστιλλάκ.

Ὅλοι οἱ συνδαιτυμόνες ἔστρεψαν περιέργως καὶ ἔπειτα ἐζήτησαν νὰ ἀναγνώσωσιν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ πλοίαρχου τὴν ἐξήγησιν τῆς παραδόξου ταύτης ἐμφανίσεως· ἀλλὰ καὶ ὁ πλοίαρχος ἔμενε κεχηγῶς, παρατηρῶν τὸν νέον ξένον του μὲ ἦθος ἐκπλήξεως.

— Μπα! καὶ ποῖος εἴσθε; Δὲν σὰς γνωρίζω. Ἀπὸ ποῦ διάβολον ἤλθατε, κύριε; ἀνέκραξε τέλος.

— Ἄν ἠρχόμην ἀπὸ τὸν διάβολον, ὁ καλὸς αὐτὸς πατήρ. . . καὶ ὁ Γασκῶνος ἠσπάσθη τὴν χεῖρα τοῦ πάτερ Γριφὼν, ὁ καλὸς αὐτὸς πατήρ θὰ μ' ἔστειλε γρήγορα ὑπίσω, λέγων μοι. Ἰπαγε ὀπίσω μου Σατανᾷ.

— Ἄλλ' ἀπὸ ποῦ ἔρχεσθε, κύριε; ἀνέκραξεν ὁ πλοίαρχος ἀπορῶν διὰ τὸ θάρρος καὶ τὴν φαιδρότητα τοῦ ἀπροσδοκῆτου αὐτοῦ ξένου. Οὕτω δὲν παρουσιάζεται κανεὶς εἰς ἕν πλοῖον. . . Σεῖς δὲν εἴσθε ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐπιβατῶν μου. . . Ἐπέσατε λοιπὸν ἀπὸ τὸν Οὐρανόν; . .

— Πρὸ ὀλίγου ἤλθα ἀπὸ τὸν διάβολον, τώρα ἤλθα ἀπὸ τὸν οὐρανόν! Μὰ τὴν πίστιν μου, κύριε πλοίαρχε, οὔτε θεοὶ, οὔτε διάβολοι εἶνε οἱ πρόγονοί μου. . . Ἐγώ. . .

— Δὲν πρόκειται τώρα δι' αὐτό, ἐφώνησεν ὁ πλοίαρχος· ἀλλ' ἀποκρίθητέ μοι πῶς εἴσθε ἐδῶ; Ὁ ἱππότης ἔλαβεν ἦθος μεγαλοπρεπές.

— Θὰ ἤμην ἀνάξιος ἀπόγονος τῆς εὐγενοῦς οἰκογενείας τῶν Κρουστιλλάκ, μὴς τῶν ἀρχαιοτέρων οἰκογενειῶν τῆς Γουιάννης, ἂν ἐδίσταζα τὸ παραμικρὸν νὰ εὐχαριστήσω τὴν νόμιμον περιέργειαν τοῦ ἐκλάμπρου κυρίου πλοίαρχου.

— Τέλος πάντων! θὰ μᾶς κάμης αὐτὴν τὴν χάριν, εἶπεν ὁ πλοίαρχος.

— Μὴ λέγετε ὅτι αὐτὸ εἶνε χάρις, πλοίαρχε, ἀλλ' εἶπετε ὅτι εἶνε δίκαιον. Πίπτω εἰς τὸ πλοῖόν σας ὡς βόμβα, θαυμάζετε. . . αὐτὸ εἶνε φυσικώτατον. Μ' ἐρωτᾶτε πῶς ἐπεβίβάσθη, αὐτὸ εἶνε δικαίωμα σας. Θὰ σὰς ἀποκριθῶ, καὶ αὐτὸ εἶνε χρέος μου. Καὶ ὅταν εὐχαριστηθῆτε καθ' ὅλοκληρίαν ἀπὸ τὰς ἐξηγήσεις μου, θὰ μοὶ τεινῆτε τὴν χεῖρα, λέγοντες «Πολὺ καλὰ, ἱππότη, κάθησε μαζί μας εἰς τὴν τραπέζαν.» Ἐγὼ δὲ θὰ σὰς ἀποκριθῶ. — Ἀπλοίαρχε, δὲν ἀρνοῦμαι, διότι ἀποθνήσκω τῆς πείνης. Εὐλογημένη ἔστω ἡ προσφορά σου. Καὶ ἀφοῦ εἶπω αὐτὰ θὰ εἰσδύσω μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν εὐγενῶν κυρίων, θὰ γεί-

καμμία μικρὰ θέσις διὰ τὸν ἱππότην Κρουστιλλάκ.

Ὅλοι οἱ συνδαιτυμόνες ἔστρεψαν περιέργως καὶ ἔπειτα ἐζήτησαν νὰ ἀναγνώσωσιν ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ πλοίαρχου τὴν ἐξήγησιν τῆς παραδόξου ταύτης ἐμφανίσεως· ἀλλὰ καὶ ὁ πλοίαρχος ἔμενε κεχηγῶς, παρατηρῶν τὸν νέον ξένον του μὲ ἦθος ἐκπλήξεως.

— Μπα! καὶ ποῖος εἴσθε; Δὲν σὰς γνωρίζω. Ἀπὸ ποῦ διάβολον ἤλθατε, κύριε; ἀνέκραξε τέλος.

— Ἄν ἠρχόμην ἀπὸ τὸν διάβολον, ὁ καλὸς αὐτὸς πατήρ. . . καὶ ὁ Γασκῶνος ἠσπάσθη τὴν χεῖρα τοῦ πάτερ Γριφὼν, ὁ καλὸς αὐτὸς πατήρ θὰ μ' ἔστειλε γρήγορα ὑπίσω, λέγων μοι. Ἰπαγε ὀπίσω μου Σατανᾷ.

— Ἄλλ' ἀπὸ ποῦ ἔρχεσθε, κύριε; ἀνέκραξεν ὁ πλοίαρχος ἀπορῶν διὰ τὸ θάρρος καὶ τὴν φαιδρότητα τοῦ ἀπροσδοκῆτου αὐτοῦ ξένου. Οὕτω δὲν παρουσιάζεται κανεὶς εἰς ἕν πλοῖον. . . Σεῖς δὲν εἴσθε ἐγγεγραμμένος εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἐπιβατῶν μου. . . Ἐπέσατε λοιπὸν ἀπὸ τὸν Οὐρανόν; . .

— Πρὸ ὀλίγου ἤλθα ἀπὸ τὸν διάβολον, τώρα ἤλθα ἀπὸ τὸν οὐρανόν! Μὰ τὴν πίστιν μου, κύριε πλοίαρχε, οὔτε θεοὶ, οὔτε διάβολοι εἶνε οἱ πρόγονοί μου. . . Ἐγώ. . .

— Δὲν πρόκειται τώρα δι' αὐτό, ἐφώνησεν ὁ πλοίαρχος· ἀλλ' ἀποκρίθητέ μοι πῶς εἴσθε ἐδῶ; Ὁ ἱππότης ἔλαβεν ἦθος μεγαλοπρεπές.

— Θὰ ἤμην ἀνάξιος ἀπόγονος τῆς εὐγενοῦς οἰκογενείας τῶν Κρουστιλλάκ, μὴς τῶν ἀρχαιοτέρων οἰκογενειῶν τῆς Γουιάννης, ἂν ἐδίσταζα τὸ παραμικρὸν νὰ εὐχαριστήσω τὴν νόμιμον περιέργειαν τοῦ ἐκλάμπρου κυρίου πλοίαρχου.

— Τέλος πάντων! θὰ μᾶς κάμης αὐτὴν τὴν χάριν, εἶπεν ὁ πλοίαρχος.

— Μὴ λέγετε ὅτι αὐτὸ εἶνε χάρις, πλοίαρχε, ἀλλ' εἶπετε ὅτι εἶνε δίκαιον. Πίπτω εἰς τὸ πλοῖόν σας ὡς βόμβα, θαυμάζετε. . . αὐτὸ εἶνε φυσικώτατον. Μ' ἐρωτᾶτε πῶς ἐπεβίβάσθη, αὐτὸ εἶνε δικαίωμα σας. Θὰ σὰς ἀποκριθῶ, καὶ αὐτὸ εἶνε χρέος μου. Καὶ ὅταν εὐχαριστηθῆτε καθ' ὅλοκληρίαν ἀπὸ τὰς ἐξηγήσεις μου, θὰ μοὶ τεινῆτε τὴν χεῖρα, λέγοντες «Πολὺ καλὰ, ἱππότη, κάθησε μαζί μας εἰς τὴν τραπέζαν.» Ἐγὼ δὲ θὰ σὰς ἀποκριθῶ. — Ἀπλοίαρχε, δὲν ἀρνοῦμαι, διότι ἀποθνήσκω τῆς πείνης. Εὐλογημένη ἔστω ἡ προσφορά σου. Καὶ ἀφοῦ εἶπω αὐτὰ θὰ εἰσδύσω μεταξὺ τῶν δύο αὐτῶν εὐγενῶν κυρίων, θὰ γεί-

νώ μικρός, μικρούτσικος διὰ νὰ μὴ τοὺς στενοχωρῶ, τούναντίον μάλιστα, ἐπειδὴ τὸ κύλισμα τοῦ πλοίου εἶνε σφοδρότατον. . .

Καὶ ταῦτα λέγων ἐξετέλεσε κατὰ γράμμα τὸν λόγον του. Ὁφελούμενος ἐκ τῆς γενικῆς ἐκπλήξεως, ἐτοποθετήθη μεταξύ δύο συνδαιτυμόνων, καὶ εὐρέθη μετ' οὐ πολλῶν ἐφοδιασμένους μετὰ τὸ ποτήριον τοῦ ἐνός, μὲν τὴν ὀθωνὴν τοῦ ἐτέρου, μὲ τὴν περόνην ἐνός τρίτου, τῶν γειτόνων του ἀπορούτων ἐπὶ τοῖς γενομένοις.

Ὅλα ταῦτα ἐξετελέσθησαν μετὰ τσαούτης ταχύτητος, ἀδικησίας, ἀταραξίας καὶ τόλμης, ὥστε οἱ συνδαιτυμόνοι τοῦ ἐκλάμπρου πλοίαρχου καὶ ὁ ἐκλάμπρος πλοίαρχος αὐτὸς δὲν ἔπραξαν ἄλλο εἰμὴ νὰ βίβη βλέμμα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον περιέργον καὶ θαυμαστικὸν ἐπὶ τοῦ ἱππότητος Κρουστιλλᾶ.

Ὁ τυχοδιώκτης οὗτος ἔφερεν ὑπερηφάνως παλαιὸν ἱμάτιον ἐξ ὑφάσματος ἄλλοτε πρασίνου, ἀλλὰ τότε κυανο-κιτρινοχρόου· τὰ ἐμβαλωμένα ὑποδήματά του ἦσαν τοῦ αὐτοῦ χρώματος, αἱ κνημίδες του ἄλλοτε πορφυρόχροοι, εἶχον τότε χρῶμα ῥόδου ἀνοικτοῦ, καὶ εἰς τινὰ μέρη ἦσαν ὑπεβραχμμένοι μετὰ λευκὸν βάμβακον· ἀρχαῖος τελαμὼν κεκοσμημένος μετὰ κοσμηματὰ ἐκ ψευδοχρῶσους, ὁ ὁποῖος εἶχε χρῶμα ὀρειχάλκου πλέον, συνεῖχε μακρὸν ξίφος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ὁ ἱππότης ἐστηρίζετο εἰσελθὼν μετὰ ὕψος στρατάρχου. Ὁ κ. Κρουστιλλᾶ ἦτον ἄνθρωπος ὑψηλοῦ ἀναστήματος καὶ ὑπερμέτρου ἰσχύος, ἐφαίνετο δὲ ἡλικιωμένος ἀπὸ τριάκοντα ἕξ μέχρι τεσσαράκοντα ἐτῶν, ἡ κόμη του καὶ αἱ ὄφρες του εἶχον χρῶμα ἰάσπιδος, τὸ πρόσωπόν του ἦτον ὀστώδες, φαίχρουν καὶ κοίλον. Εἶχε μακρὰν ῥίνα, μικροὺς ὀφθαλμοὺς ἐκτάκτου ζωηρότητος καὶ στόμα ὑπερμέγεθες· ἐνὶ λόγῳ ἡ φυσιογνωμία του ἐδείκνυε προπέτειαν μεγάλην καὶ ματταιοφροσύνην ἀνυπόφορον.

Ὁ κ. Κρουστιλλᾶ εἶχε περὶ αὐτοῦ μυθώδη πεποιθήσιν, ἐξ ἐκείνων αἰτινῶν ἀπαντῶνται παρὰ τοῖς μεσημβρινοῖς. Ἐτυφλοῦτο τοσοῦτον περὶ τῆς ἀξίας του καὶ περὶ τῶν φυσικῶν χαρίτων του, ὥστε δὲν ἐνόμιζε γυναῖκας ἱκανὰς νὰ τῷ ἀντιῶσιν, ὁ δὲ κατ' ἀλόγως τῶν πικροειδῶν αὐτοῦ θρησκείων ἦτο ἀπειροβίωτος. Ἀνὰ τὰ παχυλότερα ψεῦδη τῷ ἦσαν ἐφικτὰ, εἶχεν ὅμως καὶ ἀληθῆ γενναῖότητα καὶ τινὰ εὐγένειαν χαρακτήρος. Ἡ φυσικὴ δ' αὐτῆ ἀνδρεία του ἠνωμένη μετὰ τὴν τυφλὴν πρὸς ἑαυτὸν πεποιθήσιν του, τὸν ὤθουν ἐνίοτε εἰς τὸ

μέσον τῶν δυσχερεστέρων θέσεων, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξήρχετο πάντοτε τολμηρῶς, διότι ἂν ἦτο τυχοδιώκτης καὶ ψεύστης ὡς Γασκῶν, ἦτο ὅμως ἰσχυρογνώμων καὶ σιδηροκέφαλος ὡς Βρετανός.

Ἔως τότε ἡ ζωὴ του ἦτο σχεδὸν ὁμοία πρὸς τὴν τῶν ἐν Βοημία λοιπῶν συναδέλφων του. Πρωτότοκος υἱὸς πτωχῆς Γασκωνικῆς οἰκογενείας, ἀμφιθόλου εὐγενείας μετέβη ὅπως ἐπιδιώξῃ τύχην εἰς Παρισίους· ἀλληλοδιαδόχως δὲ γινόμενος ἐπιτάτης μιᾶς ἐταιρίας ἐπὶ τῶν ἀπωολότων τέκνων, ὑπὲρ τῆς ἀκαδημίας, καπνοδοχοκαθαριστῆς, μάγειρος, διανομὸς σατυρῶν καὶ ἐφημερίδων τῆς ὀλλανδίας, πολλάκις ἐπαρουσιάσθη ὡς διαμαρτυρούμενος, προτιθέμενος δὴθεν νὰ ἐγκλωπώθῃ τὴν καθολικὴν θρησκείαν διὰ νὰ λάβῃ τὰ πενήκοντα σκουδὰ τὰ ὁποῖα ὁ Κ. Περισσὸν ἐπλήρωεν εἰς πάντα νεόφυτον ἐκ τοῦ ταμείου τῶν κατηγουμένων. Ἀνακλυφθεῖσθαι τῆς ἀπάτης αὐτοῦ κατεδικάσθη εἰς μαστίγωσιν καὶ εἰς εἰρκτὴν, καὶ τὴν μὲν μαστίγωσιν ὑπέστη, τὴν δὲ εἰρκτὴν ἀπέφυγε.

Τὰ διατάγματα περὶ μονομαχιῶν ἦσαν τότε αὐστηρότατα· μιᾶς λοιπὸν τῶν ἡμερῶν ὁ ἱππότης ἀπήντησε κατὰ τὴν ὁδὸν περιήρῳ τινι σπαθιστῆν ὀνομαζόμενον Φοντενεήν. Ὁ σπαθοκρούστης οὗτος ἐλθὼν κατ' ἐπάνω τοῦ τυχοδιώκτου τὸν ὤθησεν εἰπὼν — Στάσου, εἶμαι Φοντενεής ὁ Σπαθοκρούστης. — « Καὶ ἐγὼ εἶμαι Κρουστιλλᾶ ὁ Κανονοκρούστης » ἀπήντησεν ὁ Γασκῶν. Μονομαχίας ἐπελθούσης, ὁ Φοντενεής ἐφρονεῖτο καὶ ὁ Κρουστιλλᾶ ἠναγκάσθη νὰ φύγῃ ὅπως ἀπαλλαγῇ τῶν καταδιώξεων.

Ὁ ἱππότης ἔτυχε πολλάκις ν' ἀκούσῃ περὶ τῶν ἀπιστευτῶν περιουσιῶν, αἰτινῶν ἐπιτυγχάνονται εἰς τὰς νήσους· ἀνεχώρησε λοιπὸν εἰς Ροσέλλην, ἐλπίζων νὰ εὕρῃ πλοῖόν τι ὅπως ἐκείθεν μεταβῆ εἰς Ἀμερικὴν. Ἐταξείδευεν ὅτε μὲν πεζός, ὅτε δὲ ἐπὶ ἵππων ἐπιστροφόντων, καὶ ἄλλοτε εἰς ἀμάξιον. Ἐλθὼν δὲ εἰς Ροσέλλην, ὤφειλεν οὐχὶ μόνον νὰ πληρώσῃ τὰ δίδραμα εἰς τὸ πλοῖον, ἀλλὰ νὰ ἐπιτύχῃ παρὰ τοῦ λιμενάρχου τὴν ἄδειαν ὅπως ἀπέλθῃ εἰς Ἀντίλλας· τὰ δύο ταῦτα πράγματα ἦσαν ἐξίσου δύσκολα, διότι οἱ ἐκπατριστοὶ τῶν διαμαρτυρομένων τοὺς ὁποῖους ὁ Λουδοβίκος ἸΔ' ἤθελε νὰ ἐμποδίσῃ καθίστων τὴν ἀστυνομίαν τῶν λιμένων λίαν αὐστηρὰν καὶ τὸ ταξείδιον τῆς Μαρτινικῆς ἀπῆται δαπάνην ἀτακτοῦσιν ἢ ἐνασκουσίαν λιτρῶν.

Φθάσας εἰς Ροσέλλην μετὰ δέκα σκουδὰ εἰς τὸ

θυλακίον του, καὶ φέρων ὑπὸ μάλην τὰ ὀλίγα του ἐπιπλα, τὴν δὲ μακρὰν σπάθην του εἰς τὴν πλευρὰν, κατέλυσε εἰς ἀθλίον τι καπηλεῖον, ἐν τῷ ὁποίῳ ἐφοίτων οἱ ναῦται. Ἐκεῖ ἔμαθεν ὅτι πλοῖόν τι ὀνόματι Λικόρνη ἤτοιμαζέτο νὰ ἀποπλεύσῃ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν.

Δύο ἐκ τῶν ἀνθρώπων τοῦ πλοίου τούτου διηπῶντο εἰς τὸ αὐτὸ καπηλεῖον, τὸ ὁποῖον ὁ ἱππότης ἐξελέξατο ὡς κέντρον τῶν ἐργασιῶν αὐτοῦ· εἶνε δὲ μακρὸν νὰ διηγηθῶμεν διὰ τίνων ψευδῶν καὶ δόλων, διὰ τίνων μυθῶδων ὑποσχέσεων, διὰ τίνων συνδυασμῶν ἐπέτυχεν νὰ ἐμπνεύσῃ ἐνδιαφέρον ὑπὲρ ἑαυτοῦ, εἰς ἕνα τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ὅστις χρεὸς εἶχε νὰ πληρῶι ὕδατος τὰ βαρέλια τοῦ πλοίου καὶ ἐπισκευάζῃ αὐτὰ, ὥστε τὸν ἔπεισε νὰ τὸν ἐπιδικάσῃ εἰς τὸ πλοῖον ἐντὸς ἐνός κενοῦ βαρελίου.

Κατὰ τὴν τάξιν οἱ ἀπεσταλμένοι τοῦ ἐπιστάτου καὶ οἱ ὑπάλληλοι τοῦ ναυαρχεῖου ἐπεσκέφθησαν λεπτομερῶστα τὸ πλοῖον, καθ' ἣν στιγμὴν ἀνεχώρει διὰ νὰ βεβαιωθῶσιν ὅτι οὐδεὶς ἐπέβαινε αὐτοῦ. Ὁ ἱππότης ἔμεινε εἰς τὸ βάθος τοῦ βαρελίου του ἐν τῇ σειρᾷ τῶν λοιπῶν βαρελίων, καὶ διέφυγεν οὕτω τὰς λεπτομερεῖς ἐρεύνας τῶν ὑπαλλήλων, ἡ δὲ καρδιά του ἠγαλλίασεν ὅταν ἠσθάζη τὸ πλοῖον ἀναχωροῦν, καὶ ἐπερίμενε ὅρας τινὰς πρὶν τολμήσῃ νὰ φανῇ, διότι ἐγνώριζεν ὅτι εἰς τὸ πέλαγος πλέον ὅταν ἦτον, ὁ πλοίαρχος δὲν ἐδύνατο νὰ τὸν ἀποδιβάσῃ. Ἦτο δὲ συμπρωνημένος μετὰ αὐτοῦ καὶ τοῦ βαρελοποιοῦ νὰ μὴ εἴπῃ εἰς οὐδένα διὰ τίνος μέσου εἰσήχθη εἰς τὸ πλοῖον.

Ἄνθρωπος ἦτον θραυς τοῦ τυχοδιώκτου ἡμῶν ἤθελε μείνει κεκρυμμένος μετὰ τῶν ναυτῶν, περιμένων μετ' ἀνηυχία· τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ πλοίαρχος Δανιὴλ ἤθελε ἀνακαλύψει τὴν δολίαν αὐτοῦ ἀπόβασιν, ἀλλ' ὁ Κρουστιλλᾶ τούτων ἀντιῶν ἐτρεξε πρῶτος πρὸς τὸν πλοίαρχον, προτιμῶν τὴν τρέπεζαν αὐτοῦ ἀπὸ τὸ σισίτιον τῶν ναυτῶν, καὶ ὡν βέβαιος ὅτι θέλει γίνεαι δεκτὸς εἶτε ἐκουσίως εἶτε ἀκουσίως εἰς αὐτήν. Καὶ ἡ τόλμη αὐτοῦ ἐπέτυχεν.

Τοιοῦτος ἦτο ὁ ἀπροσδόκητος ξένος ἐπὶ τοῦ ὁποῖου οἱ συνδαιτυμόνοι τῆς Λικόρνης ἐβρίσκον βλέμματα περιέργου.

Β΄.

Ἡ Δάμεια.

— Λοιπὸν, κύριε, ἐξηγήθητέ μας πῶς εὐρέ-

θητε ἐδῶ! ἀνέκραξεν ὁ πλοίαρχος τῆς Λικόρνης, ἀνυπόμονος νὰ μάθῃ τὸ μυστήριον τοῦ Γασκῶν, διὰ νὰ τὸν ἀποπέμψῃ τῆς τραπέζης.

Ὁ ἱππότης Κρουστιλλᾶ ἐπλήρωσε μέγα ποτήριον οἴνου, ἠγέρθη καὶ εἶπε γεγυμνῶς τῷ φωνῆ.

— Προτεῖνω ἐν πρώτοις εἰς τὴν ἐκλάμπρον συντροφίαν νὰ πῶμεν εἰς ὑγείαν λίαν προσφιλεῖ ἡμῖν, εἰς ὑγείαν τοῦ ἐνδόξου μονάρχου μας, Λουδοβίκου τοῦ Μεγάλου, τοῦ πλέον ἀξιωματικοῦ τῶν ἡγεμόνων.

Κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τοῦ δεσποτισμοῦ ἦτον κακὸν, κινδυνώδες μάλιστα, εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ δεχθῆ ψυχρῶς τὴν πρότασιν τοῦ ἱππότητος.

Ὁ πλοίαρχος Δανιὴλ λοιπὸν καὶ κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ οἱ ἐπιβάται ἀνταπεκρίθησαν εἰς τὴν πρόσκλησίν του, καὶ ὅλοι ἐπανάλαβον μιᾶς φωνῆ.

— Εἰς τὴν ὑγείαν τοῦ βασιλέως, εἰς τὴν ὑγείαν Λουδοβίκου τοῦ Μεγάλου!

Εἰς μόνος συνδαιτυμῶν ἔμεινε σιωπηλός, ὁ πλησίον τοῦ ἱππότητος καθήμενος. Ὁ Κρουστιλλᾶ τὸν παρετήρησε συσπῶν τὰς ὄφρας.

— Πῶς, κύριε, δὲν εἴσθε ἀπὸ τοὺς ἡμετέρους; τῷ εἶπεν. Εἴσθε ἐχθρὸς τοῦ ἡγαπημένου βασιλέως μας;

— Διόλου, διόλου, κύριε, ἀγαπῶ καὶ ἐβόμμαι τὸν βασιλέα μας· ἀλλὰ πῶς νὰ πῶ ἀφοῦ οἱ εἰσὶν ἐπὶ τῆς τῆς τοῦ ποτηρίου μου; ἀπεκρίθη ἐκεῖνος δειλῶς πῶς.

— Καὶ διὰ τῶσόν μικρὰν αἰτίαν ἐκτίθεσθε νὰ φανῆτε κακὸς Γάλλος; ἀνέκραξεν ὁ ἱππότης ὑψῶν τοὺς ὄμους. Διάβολε! λείπουν ποτήρια ἀπ' ἐδῶ. Ἰππρέτα! ὑπέρτα, φέρε ἐν ποτήριον τῆς εὐγενείας του. . . Ἀγαπητέ μου φίλε, ἰδοῦ. Τόρα ὄρθιος καὶ ἀς ἐπαναλάβωμεν τὴν πρότασιν. « Εἰς ὑγείαν τοῦ βασιλέως, τοῦ μεγάλου βασιλέως μας! »

Τοῦ ποτηρίου κενωθέντος, πάντες ἐκάθησαν· ὁ δὲ ἱππότης ὠφελήθη τοῦ κινήματος τούτου διὰ νὰ διατάξῃ νὰ δοθῆ ἐν τρυβλίον καὶ μίαν περόνη εἰς τὸν γειτόνά του. Μετὰ ταῦτα ἐκσκεπάζων ἐν ἀγγεῖον τεθειμένον πρὸ αὐτοῦ, εἶπε πρὸς τὸν Γριφὸν ἀπευθυνόμενος.

— Πάτερ μου, δύναμαι νὰ σὰς προσφέρω ἀπὸ αὐτὰς τὰς κεκαρυκευμένας περιστεράς;

— Διάβολε! ἀνέκραξε προσβληθεὶς ὁ πλοίαρχος ἐκ τῆς μεγίστης τοῦ ἱππότητος εὐγενείας, διατάττετε ἐδῶ ὡς νὰ ἦσθε εἰς τὸν οἶκόν σας.

Ἐκεῖνος δὲ διακόψας τὸν πλοίαρχον τῷ εἶπε μετὰ σοβαρότητος.

— Πλοίαρχε, γνωρίζω νὰ ἀποδώσω εἰς ἕκαστον

ὅτι τῷ ἀνέκει. Ὁ κληρὸς εἶνε ἡ πρώτη τάξις τοῦ κράτους, πρῶτον λοιπὸν ὡς χριστιανὸς προσφέρων κατὰ πρῶτον εἰς τὴν σεβασμιότητά του ἐδῶ. Περιπλέον δὲ δράττομαι τῆς εὐκαιρίας νὰ προσφέρω φόρον σεβασμοῦ, ἐν τῷ ἱερῷ προσώπῳ τῆς σεβασμιότητός του, εἰς τὰς εὐγγελικὰς ἀρετὰς αἵτινες διακρίνουσι καὶ θὰ διακρίνωσι πάντοτε τὴν ἐκκλησίαν μας.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν προσέφερον ἐκ τοῦ φαγητοῦ εἰς τὸν πάτερ Γριφὼν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης κατέστη δύσκολον εἰς τὸν πλοίαρχον νὰ διώξῃ τῆς τραπέζης τὸν τυχοδιώκτην· δὲν ἐδυνήθη λοιπὸν ν' ἀποφύγῃ τὸ νὰ συμπίῃ μετ' αὐτοῦ, οὔτε νὰ τὸν ἐμποδίσῃ νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς συνδαιτυμόνας τὰ φαγητά· ἐν τούτοις ἐξηκολούθησε τὰς ἐρωτήσεις του.

— Παραδέχομαι, κύριε, ὅτι εἶσθε καλὸς εὐγενής, καλὸς χριστιανὸς, ὅτι ἀγαπᾶτε τὸν βασιλέα, ὡς τὸν ἀγαπῶμεν καὶ ὅλοι ἡμεῖς· ὅλα αὐτὰ εἶνε πολὺ καλὰ· ἀλλὰ σὰς παρακαλῶ νὰ μοὶ εἴπητε, πῶς διάβολον εὗρέθητε ἐδῶ ὥστε νὰ συμπάγωμεν μαζί;

— Πάτερ μου, ἀνέκραζεν ὁ ἱππότης, σὰς προκαλῶ μάρτυρα, καθὼς καὶ ὅλην τὴν ἔντιμον συντροφίαν.

— Μάρτυρα εἰς τί; ἠρώτησεν ὁ πάτερ Γριφὼν.

— Εἰς ὅ,τι εἶπεν ὁ πλοίαρχος.

— Πῶς; Καὶ τί εἶπον ἐγώ; ἠρώτησεν ὁ Δανιὴλ.

— Πλοίαρχε, εἶπατε, ἀνεγνωρίσατε, διεκνήρυξατε ἐνώπιόν τῆς συντροφίας ὅτι εἶμαι καλὸς εὐγενής.

— Τὸ εἶπα βέβαια, ἀλλά...

— Ὅτι εἶμαι καλὸς χριστιανός.

— Ναί, ἀλλά...

— Ὅτι ἀγαπῶ τὸν βασιλέα.

— Μάλιστα, ἀφοῦ...

— Λοιπὸν, ὑπέλαβεν ὁ ἱππότης, προκαλῶ ἐκ νέου μάρτυρα τὴν ἔντιμον συντροφίαν. Ὅταν κἀνεὶς ἦνε καλὸς χριστιανός, ὅταν ἦνε καλὸς εὐγενής, ὅταν ἀγαπᾷ τὸν βασιλέα του, τί ἄλλο θέλετε περισσότερον; Πάτερ μου ἐπιθυμεῖτε νὰ σὰς προσφέρω ἐκ τοῦ φαγητοῦ τούτου;

— Εὐχαρίστως τέκνον μου, διότι εἰς τὸ ταξίδιον ἀνοίγει ἡ ὄρεξις μου.

— Χαίρω, πάτερ μου, διὰ τὴν συνήθειάν σας αὐτήν, διότι καὶ ἐγὼ δὲν πάσχω ποτὲ ἀπὸ ἄλλο τίποτε πᾶρξ ἀπὸ πείναν.

— Λοιπὸν, τέκνον μου, ἐπειδὴ ὁ ἀγαθὸς μας πλοίαρχος σὰς εὐχαριστεῖ τὴν πείναν, καὶ ἐπειδὴ

εἶσθε καλὸς χριστιανός, καλὸς εὐγενής καὶ περιπαθῶς ἀφοσιωμένος εἰς τὸν πολυαγαπητὸν βασιλέα μας, ὀφείλατε νὰ λύσητε τὴν ἀπορίαν τοῦ κυρίου Δανιὴλ περὶ τῆς ἐκτάκτου ἐν τῷ πλοίῳ διατριβῆς σας.

— Δυστυχῶς αὐτὸ εἶνε πρᾶγμα ἀδύνατον, πάτερ μου.

— Πῶς! ἀδύνατον; ἀνέκραζεν ὁ πλοίαρχος ὀργισθείς.

Ὁ ἱππότης ἔλαβεν ἤθος πανηγυρικῆς ἐπιδείξεως, καὶ ἀπεκρίθη δεικνύων τὸν πάτερ Γριφὼν.

— Ἡ σεβασμιότης του δύναται μόνη νὰ ἀκούσῃ τὴν ἐξομολόγησίν μου καὶ τὴν ὁμολογίαν μου, διότι τοῦτο δὲν ἀφορᾷ μόνον ἐμὲ, ἀλλ' εἶνε μυστικὸν σπουδαῖον, σπουδαιότατον, προσέθηκεν ὑψῶν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸν οὐρανὸν μετὰ συντριβῆς.

— Καὶ ἐγώ, δύναμαι νὰ σὰς ἀναγκάσω νὰ ὀμιλήσητε, ἀνέκραζεν ὁ πλοίαρχος, ἀφοῦ σὰς δέσω δύο σφαίρας εἰς τοὺς πόδας καὶ σὰς ἱππεύσω ἐπὶ τοῦ ἴστου, μέχρις οὗ εἴπητε τὴν ἀλήθειαν.

— Πλοίαρχε, ὑπέλαβεν ὁ ἱππότης μετὰ μεγίστης γαλήνης, οὐδέποτε ὑπέφερα ἀπειλήν, ῥιπήν ὀφθαλμοῦ, χειρονομίαν, σημεῖον, νεῦμα, ὁποιοῦνδήποτε τέλος πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον μοὶ ἐφάνη ἀπειλητικὸν καὶ ὑβριστικόν· ἀλλ' εἶσθε βασιλεὺς εἰς τὸ πλοῖόν σας, καὶ ἐπειδὴ εἶμαι εἰς τὸ βασιλείόν σας, κηρύττομαι ὑπήκοός σας. Μὲ παραδέχθητε εἰς τὴν τράπεζάν σας καὶ θὰ πασχίσω νὰ ἦμαι πάντοτε ἄξιος τῆς τιμῆς ταύτης· ἐν τούτοις δὲν εἶνε εὐλογον νὰ μοὶ ἐπιβάλλητε αὐθαирέτως μίαν ποιήν. Καὶ πάλιν ὅμως θὰ τὴν ὑποφέρω, ἐὰν ὁ σεβασμιώτατος ἐδῶ, τὸ στήριγμα τοῦ ἀσθενοῦς κατὰ τοῦ ἰσχυροῦ, δὲν ἐπεμβῆ ὑπὲρ ἐμοῦ, ἀπεκρίθη ταπεινῶς ὁ ἱππότης.

Ἡ θέσις τοῦ πλοίαρχου κατέστη δυσχερῆς, διότι ὁ πάτερ Γριφὼν ἠναγκάσθη νὰ εἴπῃ λόγους τινας ὑπὲρ τοῦ τυχοδιώκτου, ὅστις ἐτίθετο ἀπροσδοκῆτως ὑπὸ τὴν προστασίαν του, καὶ ὅστις ὑπέσχετο νὰ ἀποκαλύψῃ ὑπὸ τὴν σφραγίδα τῆς ἐξομολογήσεως τὸ μυστήριον τῆς ἐπὶ τῆς Δικῆρνης διατριβῆς του.

Ἡ ὀργὴ τοῦ πλοίαρχου ἐπραῦνθη ὀλίγον, ὁ δὲ ἱππότης ἀπὸ κάλακος κατέστη ἀστεῖος. Ἐκαμε πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο ὅπως διασκεδάσῃ τοὺς συνδαιτυμόνας του, ἔθηκε τὰ μαχαίρια ἐν ἰσορροπίᾳ ἐπὶ τῆς ῥινός του, κατεσκεύασε πυραμίδας ἐκ ποτηρίων καὶ φιαλῶν μετὰ ἀξιοθαυμάστου ἐπιτηδεϊότητος, ἐψάλεν ἀστεία ἄσματα, ἐμμήθη

τὴν φωνὴν διαφόρων πτηνῶν καὶ ζώων· τέλος ὁ Κρουστιλλάκ ἐπέτυχεν τοσοῦτον νὰ δελεάσῃ τὸν πλοίαρχον τῆς Δικῆρνης, ὅτις ἄλλως τε δὲν ἦτο τόσο δύσκολος εἰς τὰς ἐκλογὰς τῶν διασκεδάσεων αὐτοῦ, ὥστε μετὰ τὸ τέλος τοῦ δείπνου ἐκεῖνος κτυπῶν τὸν ὄμον τοῦ Γασκόνας τῷ εἶπε,

— Τέλος πάντων, εὐρίσκεσθε εἰς τὸ πλοῖόν μου, τὸ πρᾶγμα εἶναι τετελεσμένον καὶ ἀνεπανόρθωτον. Καθὼ δὲ σύντροφον εὐχάριστον, θέλω νὰ σὰς ἔχω πάντοτε εἰς τὴν τράπεζάν μου καὶ θὰ εὗρεθῇ κἀμὴ κλίνη καὶ διὰ σὰς.

Ὁ ἱππότης διεχύθη εἰς εὐχαριστίας καὶ εἰς διαμαρτυρήσεις εὐγνωμοσύνης, μετέβη εἰς τὸν κοιτώνισκον τὸν ὁποῖον τῷ ἔδωκαν καὶ ἐκοιμήθη ὑπνὸν βαθύν, καθόσον εἶχεν ἐξασφαλίσει τὸ κατὰ τὸν πλοῦν μέλλον του, καίτοι εἶχε ταπεινωθῆ ἐπ' ὀλίγον, ὥστε νὰ ἀνεχθῆ τὰς ἀπειλὰς τοῦ πλοίαρχου καὶ καταντήσῃ εἰς τὴν θέσιν τοῦ γελωτοποιοῦ, διὰ νὰ ἐξασφαλίσῃ τὴν εὐνοίαν αὐτοῦ.

Ὁ ἱππότης ἐσκέπτετο παραδόξως περὶ τῶν ἀποικιῶν ἀκούσας νὰ ἐγκωμιάζωσι τοσοῦτον τὴν φιλοξενίαν τῶν ἀποίκων ὅτινες, ἔλεγον, ἐθεωροῦντο λίαν εὐτυχεῖς ὅταν ἐκράτουν εἰς τοὺς οἴκους των ἐπὶ μῆνας ὀλοκλήρους τοὺς Εὐρωπαίους, τοὺς ἐρχομένους νὰ τοὺς ἐπισκεφθῶσιν ἕκαμε τὴν ἐπομένην ἀπλουστάτην στατιστικὴν.

« Ἐπάρχουσι σχεδὸν πενήτηκοντα ἢ ἐξήκοντα πλούσιοι οἴκοι εἰς Μάρτινικὴν καὶ Γουαδαλούπαν, οἱ κύριοι αὐτῶν, ὅτινες θὰ πλήττωνται μέχρι θανάτου, βεβαίως μετὰ μεγίστης χαρᾶς θὰ ξενίζωσιν ἀνθρώπους πνευματώδεις, διασκεδαστικούς καὶ εὐθύμους. Ἐγὼ εἶμαι τοιοῦτος, ἄρα ἄμα φανῶ, θὰ γείνω δεκτὸς μετὰ πομπῆς καὶ παρατάξεως. Καὶ ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι ἕξ μῆνας θὰ ξενίζωμαι εἰς ἕκαστον οἶκον, ὑπάρχουσι ἐξήκοντα τοιοῦτοι, ἄρα ἐξασφαλίξω τὴν εὐζωίαν μου ἐπὶ εἴκοσι πέντε ἕως τριάκοντα ἔτη. Ἀφ' ἑτέρου εἶμαι ἀξιαγάπητος, ἔχω ὅλα τὰ κοινωνικὰ προτερήματα, πῶς λοιπὸν δύναμαι νὰ μὴ πιστεύσω ὅτι αἱ πλούσιαι κληρονόμοι τῶν ἀποικιῶν θὰ ἦναι τόσο τυφλαί, τόσο μωραί, ὥστε νὰ μὴ ὠφελθῶσι τῆς περιστάσεως καὶ ἀπολαύσῃ τὸν ἀξιεραστότερον τῶν συζύγων, ἀφ' ὅσους ποτὲ νέα κόρη ἢ χήρα νεαρὰ ὠνευρέθησαν κατὰ τὰς ὥρας τῆς αὐπνίας των; »

Τοιαῦτα ἦσκον αἱ ἐλπίδες τοῦ ἱππότου καὶ θέλομεν ἰδεῖ ἂν αὐταὶ ἀπέδωκαν κενά.

Τὴν ἐπιούσαν τὸ πρωί, ὁ Κρουστιλλάκ ἐτήρησε τὴν ὑπόσχεσίν του καὶ ἐξομολογήθη εἰς τὸν πά-

τερ Γριφὼν, ἡ δὲ ἐξομολόγησις του μετὰ πολλὰς περιττολογίας ἦτο τοιαύτη τις. Εἶχε κατασπαταλήσει τὴν κληρονομίαν του καὶ φονεύσει ἕνα ἄνθρωπον εἰς μονομαχίαν· καταδιωκόμενος ὑπὸ τῶν νόμων καὶ ὦν ἄνευ πόρου ἀπεφάσισεν ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του νὰ ζητήσῃ τύχην εἰς τὰς νήσους· μὴ ἔχων δὲ πῶς νὰ πληρώσῃ τὸν ναῦλον ἐκίνησε τὴν συμπάθειαν τοῦ βαρελοποιοῦ, ὅστις τὸν εἰσήγαγε καὶ τὸν ἔκρουσε κατὰ πρῶτον ἐντὸς βαρελοῦ κενοῦ.

Ἡ μεγίστη τοῦ τυχοδιώκτου εὐλακρίνειε κατέστησε τὸν πάτερ Γριφὼν λίαν εὐνοϊκὸν πρὸς αὐτόν· ἀλλὰ δὲν τῷ ἀπέκρυψεν ὅτι ἡ ἐλπίς τοῦ νὰ εὗρῃ τύχην εἰς τὰς ἀποικίας ἦτο κενή, διότι ἐκεῖ ἀπαιτεῖται νὰ μεταβῆ τις μετὰ κεφάλαια μεγάλη κατὰ τὴν ἐξομολόγησιν, οἱ κάτοικοι ἐδυσπίστουν μεγάλως πρὸς τοὺς ξένους καὶ αἱ παραδόσεις τῆς γενναίας φιλοξενίας ἦν κατέλιπον οἱ πρῶτοι ἀποικιοὶ ὀλοσχερῶς ἐλησημονήθησαν, τόσο ἕνεκα τοῦ ἐγωϊσμοῦ τῶν κατοίκων, ὅσον καὶ διὰ τὴν στενωχωρίαν, εἰς ἣν εὐρίσκοντο ἕνεκα τοῦ πρὸς τὴν Ἀγγλίαν πολέμου, ὅστις σπουδαίαν ἔφερε βλάβην εἰς τὰ συμφέροντά των. Ἐν ἐνὶ λόγῳ ὁ πάτερ Γριφὼν συνεβούλευσε τὸν ἱππότην νὰ δεχθῆ τὴν προσφορὰν τοῦ πλοίαρχου, ὅστις, τῷ ἐπρότεινε νὰ τὸν ἐπαναφέρῃ εἰς Ρωσέλλην, ὅταν ἐπέστρεφεν ἐκ Μαρτινικῆς.

Κατὰ τὸν Γριφὼν, ὁ Κρουστιλλάκ ἐδύνατο νὰ εὗρῃ ἐν Γαλλίᾳ χιλίους πόρους τοὺς ὁποίους δὲν ἐδύνατο νὰ ἐλπίσῃ εἰς τὸν ἡμιβάρβαρον ἐκεῖνον τόπον, τῆς θέσεως τῶν Εὐρωπαίων οὐσης ἐκεῖ τοιαύτης, ὥστε ποτὲ ἕνεκα τῆς ἰδιότητός των ὡς λευκοί, δὲν ἐξήσκουν ἐκεῖ ποταπὰ ἐπαγγέλματα. ἀλλὰ ταῦτα λέγων ἠγόνοι ὅτι ὁ ἐξομολογούμενός του ἐξεμεταλλεύθη τοσοῦτον τοὺς πόρους τῆς Γαλλίας, ὥστε ἠναγκάζετο νὰ ἐκπατριεθῆ. Εἰς τινες περιστάσεις οὐδεὶς ἐδύνατο εὐκολώτερον νὰ ἀπατηθῆ τοῦ ἀγαθοῦ κληρικοῦ, διότι ὁ οἶκος του πρὸς τὴν δυστυχίαν ἀπήμβλυσε τὴν συνήθη ὀξυδερκειάν του.

Ὁ παρελθὼν τοῦ ἱππότου Κρουστιλλάκ βίος δὲν τῷ ἐφάνετο ἄμεμπτος· ἀλλ' ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἦτο τόσο ἀμέριμος διὰ τὴν θέσιν του, τόσο ἀδιάφορος διὰ τὸ μέλλον ὅπερ τὸν ἠπειλεῖ, ὥστε ὁ πάτερ Γριφὼν ἔλαβε πρὸς αὐτόν πλέον ἐνδιαφέρον ἴσως, πρὸ ὅ,τι ἤξιζε, καὶ τῷ ἐπρότεινε νὰ τὸν ξενίσῃ εἰς τὸν ἐφημερικὸν οἶκον τῆς Μιανκούβας, ἐνόσῳ ἡ Δικῆρνη θὰ ἔμενεν εἰς Μαρτινικῆς.

κην, τὸ ὁποῖον ὁ Κρουστιλλάκ ἐδέχθη, ἐννοεῖται, προθύμως.

Ἐν τούτοις ὁ καιρὸς παρήρχετο, ὁ δὲ πλοίαρχος Δανιήλ δὲν ἔπαυε θαυμάζων τὰ τεράστια προτερήματα τοῦ ἱππότου, παρὰ τῷ ὁποίῳ ἀνεκάλυπτε καθ' ἑκάστην νέους θησαυρούς.

Ὁ Κρουστιλλάκ μέχρι τέλους κατήντησε νὰ θέτῃ εἰς τὸ στόμα του κηρία ἀνημμένα καὶ νὰ καταπίνῃ καρφία· τὸ δὲ τελευταῖον τοῦτο μετέβαλε τὴν ἐκπληξίν τοῦ Δανιήλ εἰς τοσοῦτον θαυμασμόν, ὥστε προσέφερεν εἰς τὸν Γασκόνον ἰσόβιον θέσιν ἐπὶ τοῦ πλοίου του, ἥρκει μόνον νὰ τὸν διασκεδάζῃ πάντοτε τοιοῦτοτρόπως κατὰ τὸν πλοῦν· καὶ τοῦτο οὐχὶ ἀλόγως, διότι εἰς τὴν θάλασσαν αἱ ὄραι φαίνονται μακρόταται, αἱ ἐλάχισται κατὰ συνέπειαν διασκεδάσεις εἶναι πολυτιμοί, καὶ εὐτυχῆς εἶνε ὁ ἔχων πάντοτε ὑπὸ τὰς διαταγὰς του ἓν εἶδος τοιούτου γελωτοποιοῦ.

Ὁ ἱππότης ἐν τούτοις ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τῆς ἀδιαφορίας ἔκρυπτε θλιβεράς σκέψεις, διότι τὸ τέρας τοῦ πλοῦς ἐπλησίαζεν, ἡ δὲ ὀμιλία τοῦ πατέρα Γριφῶν ἦτο πολὺ φρόνιμος, πολὺ εἰλικρινής, πολὺ δικαία, ὥστε ζωηρῶς ἐνετυπώθη εἰς τὸν τυχοδιώκτην, ὁ ὁποῖος ἠλπίζε νὰ ζήσῃ ἀνέτως δαπάνη τῶν ἀποίκων. Ἡ ψυχρότης, ἣν τῷ ἔδειξαν διάφοροι κάτοικοι, εὐρισκόμενοι μεταξὺ τῶν ἐπιβατῶν καὶ εἰς Μαρτινικὴν ἐπιστρέφοντες, κατέστρεψαν ἐπὶ τέλους πάσας αὐτοῦ τὰς ἐλπίδας. Μὲ ὅλα τὰ προτερήματα τὰ ὁποῖα ἀνέπτυσε καὶ ἐφ' οἷς ἔκαυχᾶτο, οὐδεὶς τῶν ἀποίκων αὐτῶν ἤλθεν εἰς στενάς σχέσεις πρὸς τὸν ἱππότην, μ' ὅλον ὅτι αὐτὸς διαπρασίως ἐκήρυξεν ὅτι σκοπεύει νὰ κάμῃ σπουδαίας ἐν τῇ νήσῳ ἐπιχειρήσεις.

Τὸ τέλος τοῦ ταξιδίου ἐφθασε καὶ αἱ τελευταῖαι τοῦ Κρουστιλλάκ ἐλπίδες ἦσαν καταστραμμέναι· περιῆλθε λοιπὸν εἰς τὸ δίλημμα ἢ νὰ θαλασσοπορῇ αἰωνίως μετὰ τοῦ Δανιήλ, ἢ νὰ ἐπανεέλθῃ εἰς Γαλλίαν καὶ νὰ ἐκτεθῇ εἰς τὰς ποινὰς τῶν νόμων. Ἡ τύχη ὅμως προσέφερεν αἴφνης εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ ἱππότου τὰς παραλογωτέρας ἰδέας καὶ ἐγέννησεν εἰς αὐτὸν τὰς ἀνοητοτέρας ἐλπίδας.

Ἡ Λιχόρνη ἀπέχευε μόλις διακοσίας λεύγας ἐκ τῆς Μαρτινικῆς, ὅτε ἀπῆντησεν ἐμπορικὸν τι πλοῖον ἐρχόμενον ἐκ τῆς νήσου ταύτης καὶ κατευθυνόμενον εἰς Γαλλίαν. Τὸ πλοῖον τοῦτο, ἀναχαίτισαν τὸν δρόμον του, ἐβρίφη τὴν λέμβον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ τὴν ἔστειλε πρὸς τὴν Λιχόρνην διὰ νὰ μάθῃ νέα ἐξ Εὐρώπης. Εἰς τὰς ἀποικίας ἀπὸ πολλῶν ἑβδομάδων ὑπῆρχεν ἡσυχία, οὐδ'

εἶχε φανῆ ἀγγλικὸν πλοῖον πολεμικόν. Ἀνταλαχθεῖσάν δὲ καὶ τινῶν ἄλλων κηνοποιήσεων, τὰ δύο πλοῖα ἀπεχωρίσθησαν.

— Καθὸ πλοῖον ταιχύτης ἀξίας, ἔλεγον οἱ ἐπιβάται οἵτινες εἶχον ὑπολογίσει τὸ φορτίον τοῦ εἰς τετρακοσίας χιλιάδας φράγκων περίπου, δὲν εἶνε ἀναλόγως ὀπλισμένον καὶ θὰ παρεῖχε καλὴν λείαν εἰς τοὺς ἄγγλους, εἶπεν ὁ ἱππότης.

— Ἄ! μᾶ! ὑπέλαβεν εἰς ἐπιβάτης μὲ ἦθος ἐπίφθονον, ἡ Λάμια δὲν θὰ δυστυχήσῃ ἀν' χάσῃ ἐν πλοῖον.

— Καὶ βέβαια, ἔχει πολλὰ χρήματα διὰ νὰ ἀγοράσῃ ἢ ἐξοπλίσῃ ἄλλα.

— Καὶ εἴκοσιν ἀκόμη ἀν' θέλῃ, εἶπεν ὁ πλοίαρχος Δανιήλ.

— Ὡ! δὲ, εἴκοσι εἶναι πολλὰ, ὑπέλαβεν ὁ ἐπιβάτης.

— Μὰ τὴν πίστιν μου, χωρὶς νὰ ὑπολογίσωμεν τὴν λαμπράν της ἐν Ἀνζωσάβλη φυτεῖαν καὶ τὴν μυστηριώδη κατοικίαν της εἰς τὸ Διαβολοχώριον, προσέθηκεν ἕτερός τις, λέγουσιν ὅτι ἔχει κεκρυμμένα πέντε ἢ ἕξ ἑκατομμύρια χρυσοῦ καὶ πολυτίμων λίθων.

— Βάλιστα! ποῦ τὰ ἔχει κεκρυμμένα εἶνε ἄγνωστον, ὑπέλαβεν ὁ πλοίαρχος, ὅτι ὅμως τὰ ἔχει ἤκουσα τοῦτο ἀπὸ τὸν γέρον Ἀνοικτομάτην, ὁ ὁποῖος εἶχεν ὑπάγει μίαν ἡμέραν νὰ εἶδῃ τὸν πρῶτον σύζυγον τῆς Λάμιας εἰς τὸ Διαβολοχώριον, καὶ αὐτὸς ὁ σύζυγος ἦτο λέγουν, νέος καὶ ὄρατος ὡς ἄγγελος. Ἐοῦ εἶπε λοιπὸν ὁ Ἀνοικτομάτης ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἡ Λάμια διεσκεδάζε μετροῦσα εἰς ἓν κἀνιστρον ἀδάμαντας, μαργαρίτας λεπτοὺς καὶ σμαράγδους. Ὅλα αὐτὰ τὰ πλοῦτη μένον ἀκόμη εἰς τὴν ἐξουσίαν της, χωρὶς νὰ μετρήσωμεν ὅτι ὁ τρίτος καὶ τελευταῖος σύζυγός της ἦτο καὶ αὐτὸς πλουσιώτατος καὶ ὅτι ὅλη ἡ κατάστασις του συνίστατο εἰς χρυσοὺν κόβην.

— Λέγουν ὅμως ὅτι εἶνε τόσον φιλάργυρος, ὥστε δὲν ἐξοδεύει κατ' ἔτος οὔτε δέκα χιλιάδας φράγκα, ὑπέλαβεν εἰς ἐπιβάτης.

— εἰς πρὸς τοῦτο δὲν εἶναι βέβαιον, ὑπέλαβεν ὁ Δανιήλ, διότι κανεὶς δὲν δύναται νὰ γνωρίζῃ πᾶς ζῆ, διότι δὲν ἔχει σχέσεις εἰς τὴν ἀποικίαν καὶ οὔτε τέσσαρες ἄνθρωποι ἐπάτησαν ποτὲ εἰς τὸ Διαβολοχώριον.

(Ἐπεται ἡ συνέχεια.)